

***Diagnoza społeczno-gospodarcza
Gminy Strawczyn
(Załącznik 1)***

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Listopad 2015

Spis treści

WSTĘP	4
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY STRAWCZYN.....	5
1.1 RYS HISTORYCZNY.....	5
1.2 POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA GMINY	5
2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY STRAWCZYN.....	7
2.1 LICZBA LUDNOŚCI.....	7
2.2 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA I RUCH NATURALNY	8
3. STREFA SPOŁECZNA	13
3.1 OPIEKA ZDROWOTNA	13
3.2 OPIEKA SPOŁECZNA	13
3.3 BEZPIECZEŃSTWO	15
3.4 EDUKACJA	16
4. KULTURA CZASU WOLNEGO	22
4.1 SAMORZĄDOWE CENTRUM KULTURY I SPORTU W STRAWCZYNIE.....	22
4.2 NAJWAŻNIEJSZE KULTURALNE IMPREZY CYKLICZNE	23
4.3 SPORT	24
4.4 BIBLIOTEKI	24
4.5 POTENCJAŁ TURYSTYCZNY I DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	25
5. SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE	28
5.1 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	28
5.2 UDZIAŁ W WYBORACH	29
6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	34
6.1 DROGI.....	34
6.2 MIESZKALNICTWO	34
6.3 GAZOWNICTWO, CIEPŁOWNICTWO I ENERGETYKA	37
6.4 GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA	38
6.5 GOSPODARKA ODPADAMI	41
7. STREFA GOSPODARCZA.....	43
7.1 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	43
7.2 BEZROBOCIE	45
7.3 BUDŻET GMINY STRAWCZYN	47
8. ŚRODOWISKO NATURALNE GMINY STRAWCZYN	59
8.1 KLIMAT.....	59

8.2	GLEBY	59
8.3	SUROWCE MINERALNE	60
8.4	ZASOBY PRZYRODY	61
9.	PORÓWNANIE GMINY STRAWCZYN DO POLSKI, WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO I INNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z POWIATU KIELECKIEGO	63
	WNIOSKI Z ANALIZY GMINY STRAWCZYN	75
	SPIS RYSUNKÓW	78
	SPIS TABEL.....	78
	SPIS WYKRESÓW	80
	BIBLIOGRAFIA.....	86

Wstęp

Podstawowym celem działań władz samorządowych jest dążenie do rozwoju, które pozwoli na zaspokojenie indywidualnych i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej oraz zapewni jak najwyższy standard jej życia. Spełnienie tego celu wymaga od władz realizacji nie tylko ustawowych zadań własnych, ale także dążenia do zapewnienia ciągłego rozwoju gminy.

Szybko zmieniające się zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju oraz integracja Polski z Unią Europejską sprawiają, że władze Gminy Strawczyn są zobowiązane do podejmowania skoordynowanych decyzji i działań zarysowanych w dłuższej perspektywie czasu. Osiągnięcie rozwoju lokalnego jest więc możliwe jedynie wówczas, kiedy jego realizacja opierać się będzie na stabilnym, wieloletnim programie rozwoju społeczno-gospodarczego. W związku z tym Gmina Strawczyn przystąpiła do opracowywania *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025*. W Strategii wskazane zostaną kierunki rozwoju gminy, priorytety i zadania do realizacji uwzględniające perspektywę finansową Unii Europejskiej na lata 2014–2020.

Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Strawczyn stanowi podstawę do opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025*. W Diagnozie została przedstawiona sytuacja przestrzenna, społeczna i gospodarcza Gminy Strawczyn na tle powiatu kieleckiego, województwa świętokrzyskiego oraz kraju wraz ze wskazaniem trendów, które miały miejsce na przestrzeni ostatnich lat. Dane zawarte w Diagnozie służą określeniu mocnych i słabych stron gminy, jej potencjałów, jak również obszarów problemowych. Daje to merytoryczną podstawę do wyznaczenia celów i głównych kierunków rozwoju gminy, stanowiących podstawę jej konkurencyjności.

1. Charakterystyka Gminy Strawczyn

1.1 Rys historyczny

Gmina Strawczyn została utworzona 1 stycznia 1973 roku. Położona jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego i obejmuje północno-zachodnią część Gór Świętokrzyskich. Ziemia strawczyńska to wyjątkowy region, o bogatej przeszłości i zachwycającym krajobrazie. Najstarszymi osadami na terenie gminy są Chełmce (XII wiek), Korczyn (XIII wiek) i Strawczyn (XV wiek). Padół Strawczyński był według Jana Długosza terenem, na którym często polował król Kazimierz Wielki. Za jego panowania ok. 1340 roku w Chełmcach funkcjonowała już świątynia parafialna. Ziemia strawczyńska to również miejsce narodzin Stefana Żeromskiego. Bogate walory krajobrazowe docenił także Henryk Sienkiewicz, który latem odpoczywał w swojej letniej rezydencji w Oblęgorku¹.

1.2 Położenie i powierzchnia gminy

Gmina Strawczyn jest typową gminą wiejską, położoną w centralnej części województwa świętokrzyskiego w powiecie kieleckim. Od północy graniczy z Gminą Mniów, od południa z Gminą Piekoszów, od zachodu z Gminą Łopuszno, a od wschodu z Gminą Miedziana Góra (rys.1). W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Chełmce, Hucisko, Korczyn, Kuźniaki, Małogoskie, Niedźwiedź, Oblęgorek, Oblęgór, Promnik, Ruda Strawczyńska, Strawczyn i Strawczynek o łącznej powierzchni administracyjnej 86,26 km². Gęstość zaludnienia gminy w 2014 roku wynosiła 122 osób/km² (tabela 13, str. 62)².

Rysunek 1 Położenie Gminy Strawczyn na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego

Źródło: Portal internetowy Interaktywna Mapa Polski, mapapolski.com.pl

¹ Strona internetowa Urzędu Gminy Strawczyn, strawczyn.pl.

² Portal informacyjny Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych, <http://stat.gov.pl>.

Największą powierzchnię na terenie gminy zajmują grunty orne – 50,89%, na drugim miejscu są grunty leśne – 20,53%, natomiast najmniejszą powierzchnię zajmują sady (0,27%). Szczegółowy podział struktury użytkowania gruntów w Gminie Strawczyn przedstawia tabela 1.

Tabela 1 Struktura użytkowania gruntów w Gminie Strawczyn w 2013 roku

Strawczyn	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty	Ogólna powierzchnia ewidencyjna
[ha]	4 390	23	1 388	556	1 771	498	8 626
[%]	50,89	0,27	16,09	6,45	20,53	5,77	100

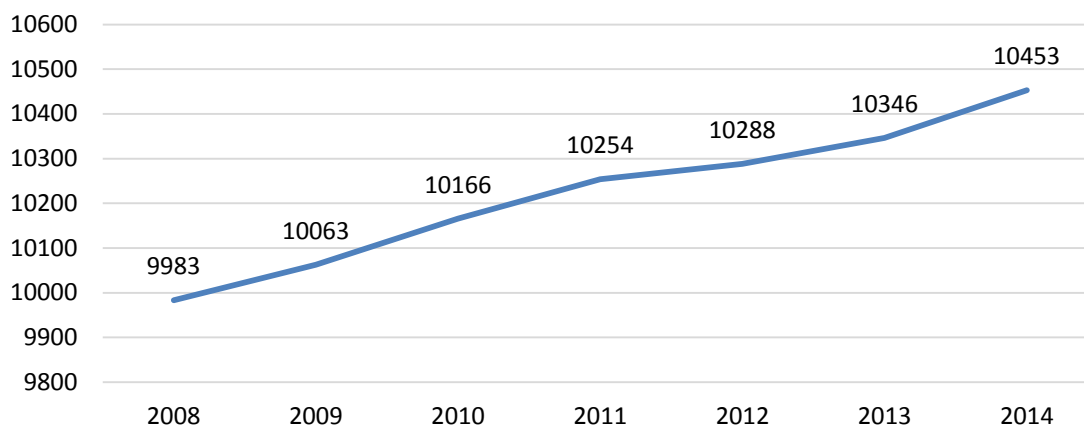
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Sytuacja demograficzna Gminy Strawczyn

2.1 Liczba ludności

Liczba ludności zamieszkująca Gminę Strawczyn w latach 2008–2014 systematycznie wzrastała. W analizowanym roku 2014 liczba mieszkańców wynosiła 10 453 osoby i była o 470 osób większa niż w roku 2008 (wykres 1).

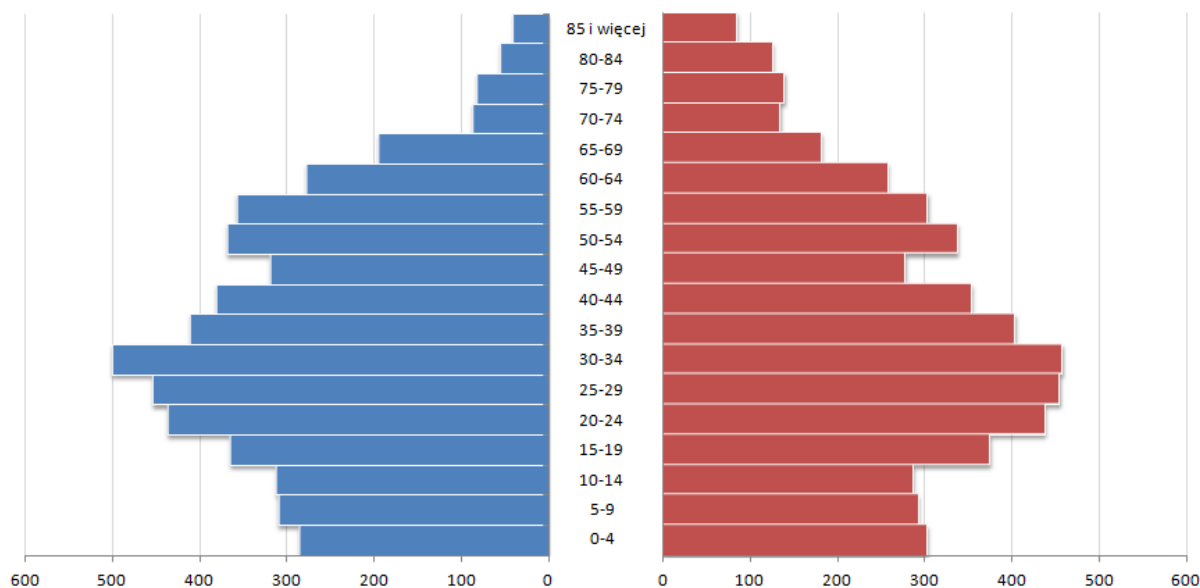
Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Teren gminy w 2014 roku zamieszkiwało 5 240 mężczyzn i 5 213 kobiet. W strukturze wieku ludności Gminy Strawczyn w 2014 roku największy udział zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet stanowiły osoby w wieku 20–34 lata. Natomiast najmniejszy w wieku 80 lat i więcej (wykres 2).

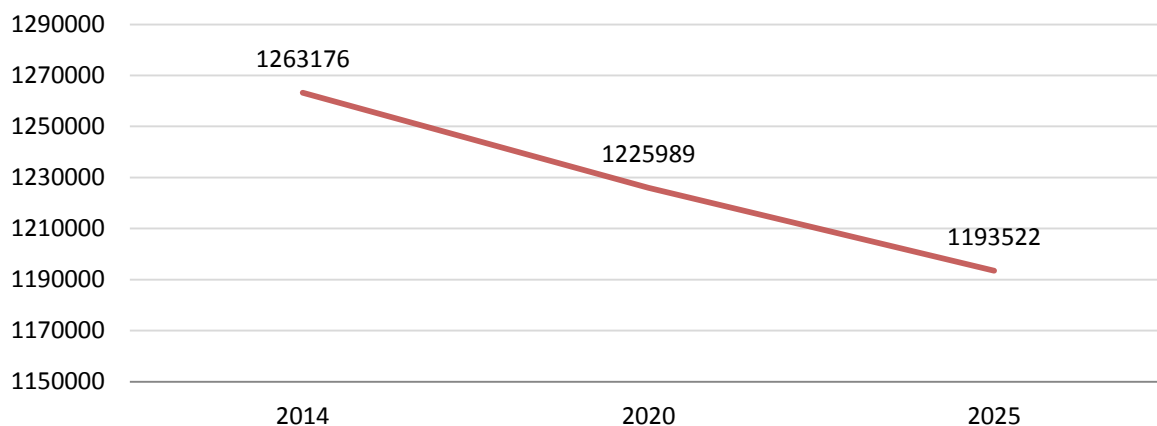
Wykres 2 Struktura wieku ludności w Gminie Strawczyn w roku 2014
mężczyźni kobiety

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

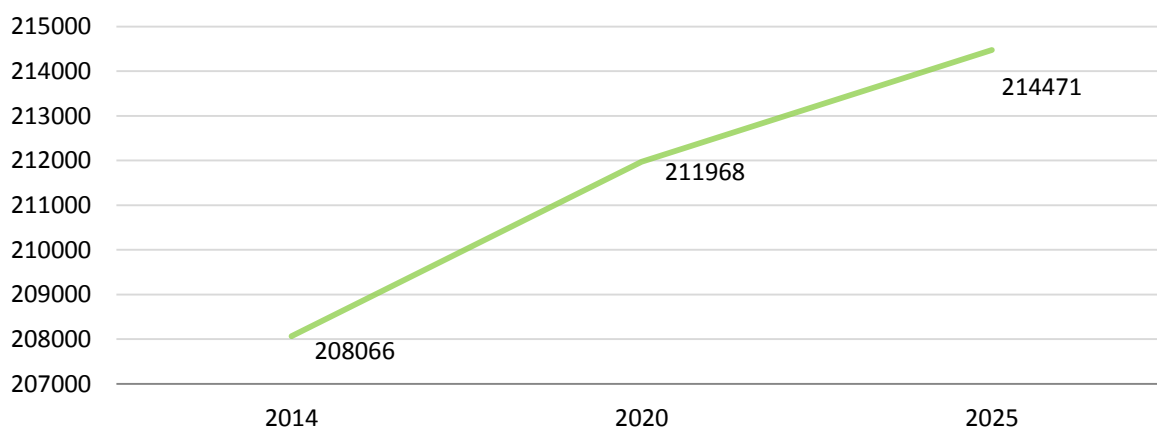
Prognoza demograficzna na lata 2020 i 2025 według stanu z 2014 roku dla województwa świętokrzyskiego przedstawia się bardzo niekorzystnie (wykres 3). Przewiduje się, że w kolejnych latach będzie następował spadek liczby ludności. Do roku 2025 liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego zmniejszy się o ponad 69 tys. w porównaniu z rokiem 2014. Natomiast prognoza ludności dla powiatu kieleckiego na lata 2020 i 2025 według stanu z 2014 roku wskazuje na wzrost liczby ludności (wykres 4). Do 2025 roku liczba mieszkańców powiatu wzrośnie o 6 405 osób w stosunku do roku 2014. Sytuacja demograficzna w województwie i powiecie będzie wpływać na liczbę ludności w Gminie Strawczyn, co powinno przełożyć się na sytuację gospodarczą gminy.

Wykres 3 Prognoza ludności w województwie świętokrzyskim na lata 2020 i 2025 (wg danych z 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4 Prognoza ludności w powiecie kieleckim na lata 2020 i 2025 (wg danych z 2014 roku)

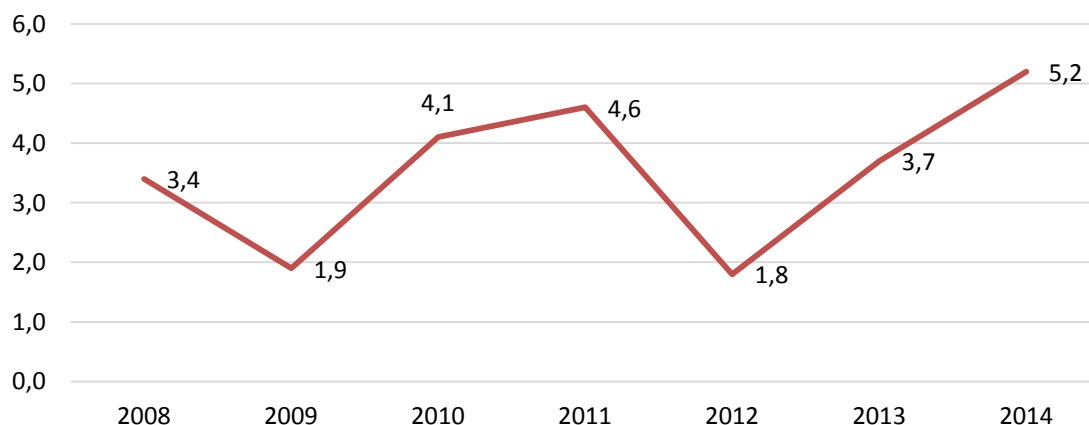
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2 Gęstość zaludnienia i ruch naturalny

Na wzrost liczby ludności w Gminie Strawczyn wpływ ma m.in. dodatni przyrost naturalny (przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 osób w 2014 roku wyniósł 5,2 – wykres 5) oraz dodatnie saldo migracji (wykres 7). Przyrost naturalny na przestrzeni lat 2008–2014

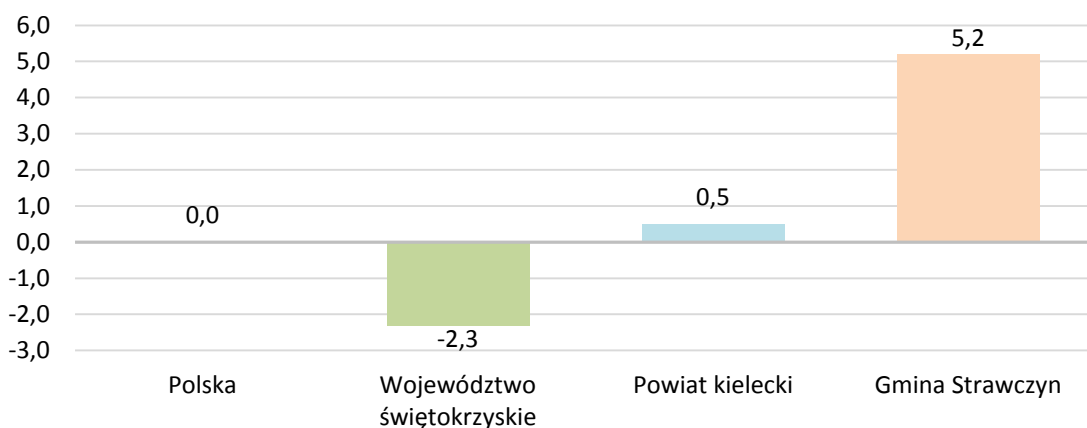
ulegał wahaniom, osiągając w 2014 roku najwyższą wartość 5,2, natomiast w roku 2012 najniższą, równą 1,8. W 2014 roku współczynnik przyrostu naturalnego w Gminie Strawczyn był znacznie wyższy od średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego (wykres 6).

Wykres 5 Przyrost naturalny w Gminie Strawczyn w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2008–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 6 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

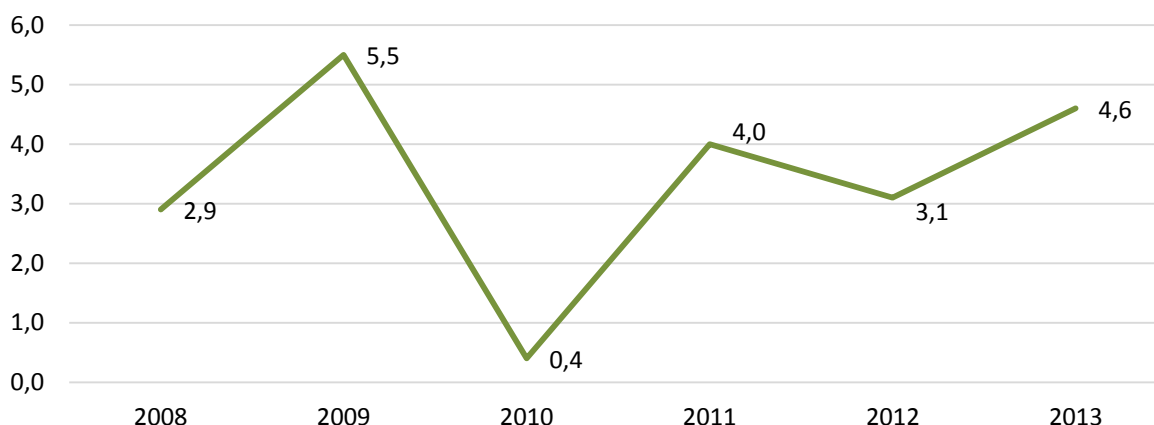

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W analizowanych latach 2008–2013 saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn osiągnęło w 2009 roku najwyższą wartość równą 5,5, natomiast rok później, w 2010 – najniższą 0,4 (wykres 7). W roku 2013 saldo migracji wewnętrznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców gminy wynosiło 4,5, natomiast saldo migracji zewnętrznych 0,1.

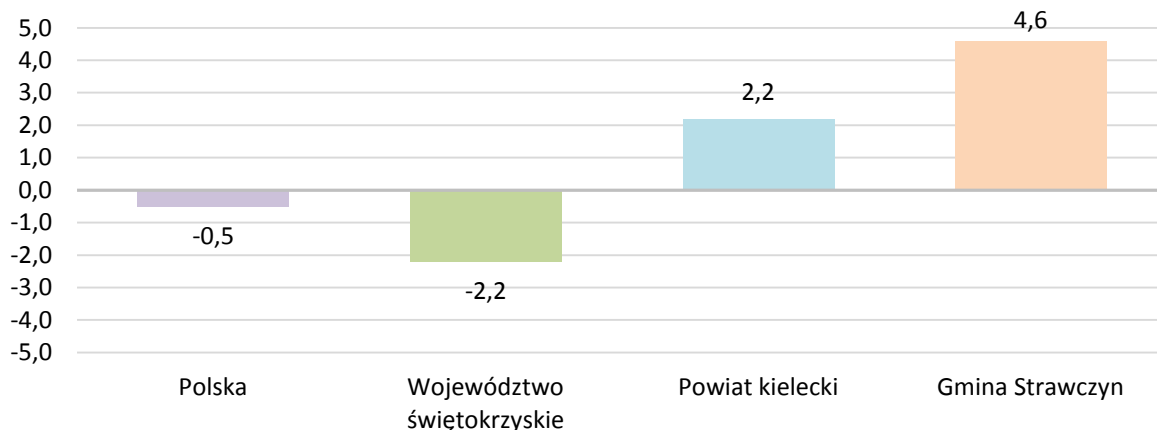
W Gminie Strawczyn 2013 roku saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 osób wynosiło 4,6 i było znacznie wyższe od salda migracji w Polsce (-0,5), w województwie świętokrzyskim (-2,2) i powiecie kieleckim (2,2) – wykres 8.

Wykres 7 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

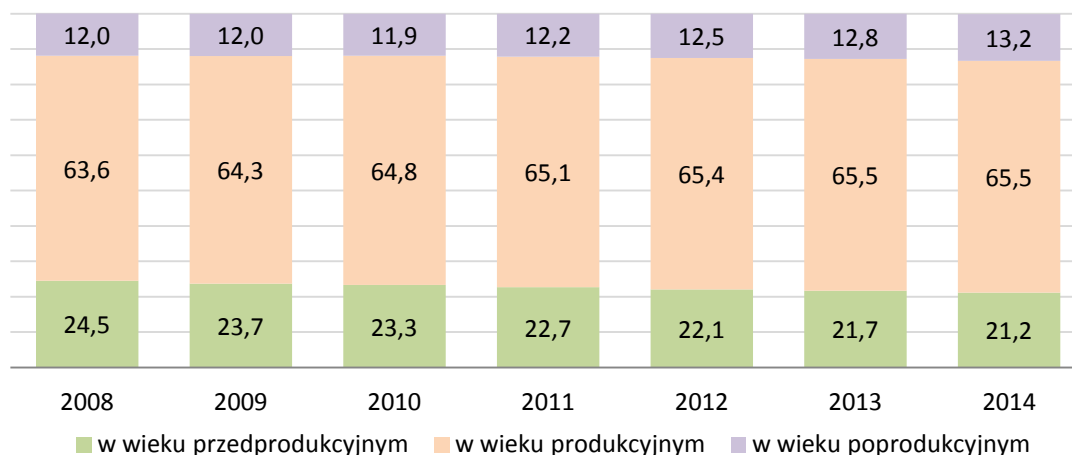
Wykres 8 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

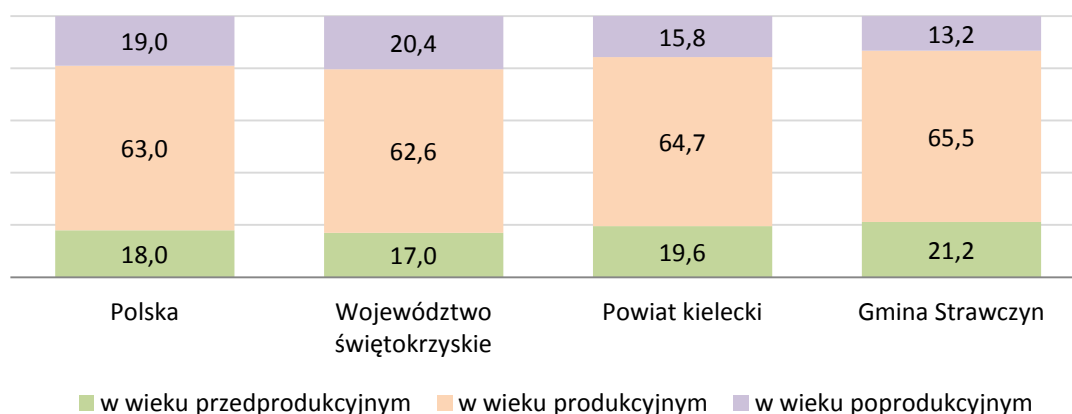
O sytuacji demograficznej świadczy również struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem. W Gminie Strawczyn od kilku lat liczba ludności w wieku produkcyjnym utrzymuje się w przedziale 63–65%, liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje, wzrasta natomiast ilość osób w wieku poprodukcyjnym (wykres 9). Sytuacja ta świadczy o starzejącym się społeczeństwie. Gmina Strawczyn na tle wybranych jednostek terytorialnych wyższego rzędu pod względem wskaźnika ekonomicznych grup wieku prezentuje się znacznie lepiej. W 2014 roku zarówno liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym była znacznie wyższa niż średnia dla Polski, województwa i powiatu. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym była mniejsza niż średni wskaźnik dla kraju, województwa i powiatu (wykres 10).

Wykres 9 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

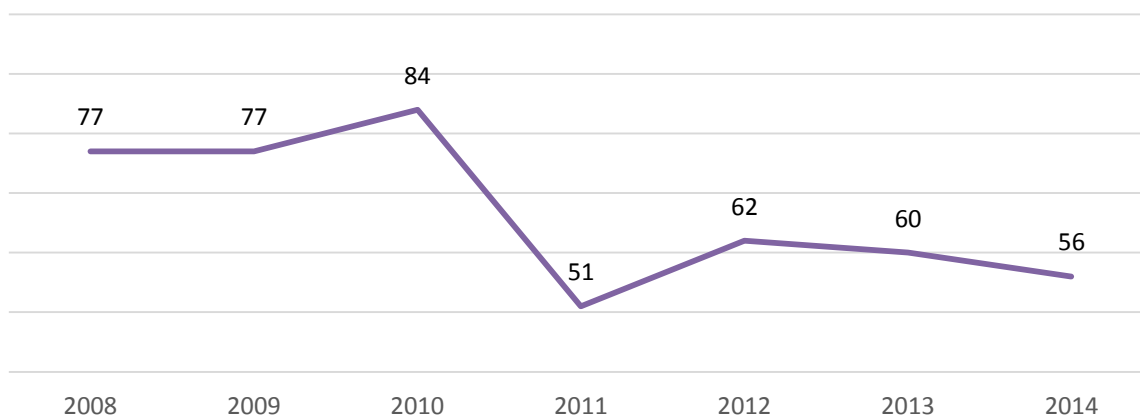
Wykres 10 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na przestrzeni lat 2008–2014 liczba zawieranych małżeństw w gminie ulegała zmianom (wykres 11). Najwięcej małżeństw (84) zostało zawartych w 2010 roku, zaś najmniej (51) w 2011 roku. W 2014 roku w związek małżeński wstąpiło 56 par i w porównaniu do 2010 roku było ich o 28 mniej.

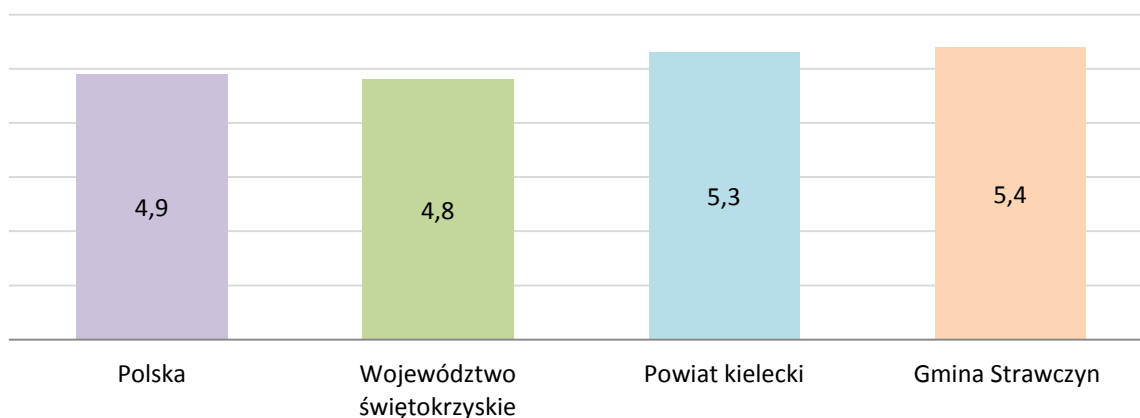
Wykres 11 Liczba zawartych małżeństw w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2014 roku w Gminie Strawczyn liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców była wyższa od średniej krajowej, województwa świętokrzyskiego oraz powiatu kieleckiego (wykres 12).

Wykres 12 Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. Strefa społeczna

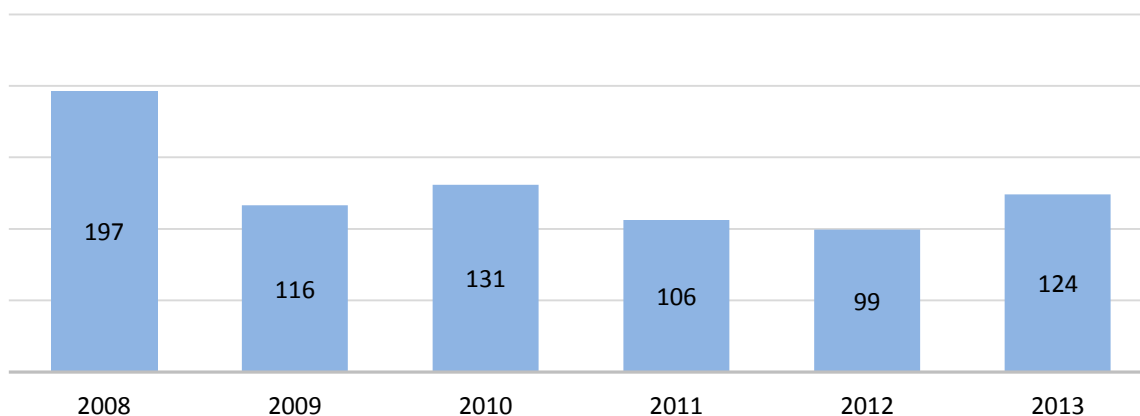
3.1 Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy Strawczyn usługi z zakresu służby zdrowia świadczy Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej nadzorujący dwa Ośrodki Zdrowia – w Strawczynie i Oblęgorku. Zakres usług medycznych w Samorządowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej na terenie gminy świadczą lekarze rodzinni, stomatolodzy, ginekolog, neurolog, rehabilitant, laborantka, pielęgniarki oraz higienistka szkolna. Na terenie gminy obecnie funkcjonują dwie apteki w Strawczynie.

3.2 Opieka społeczna

Na terenie gminy w miejscowości Strawczyn funkcjonuje jeden Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczący usługi w zakresie opieki społecznej. Według danych GUS w 2013 roku 1 284 osoby w gospodarstwach domowych objęte były opieką i korzystały ze środków pomocy społecznej. W latach 2008–2013 liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środków pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ulegała wahaniom. Najwięcej osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców było w 2008 roku, zaś najmniej w 2012. W roku 2013 wskaźnik ten wynosił 124 i był o 25 wyższy niż w roku poprzednim (wykres 13).

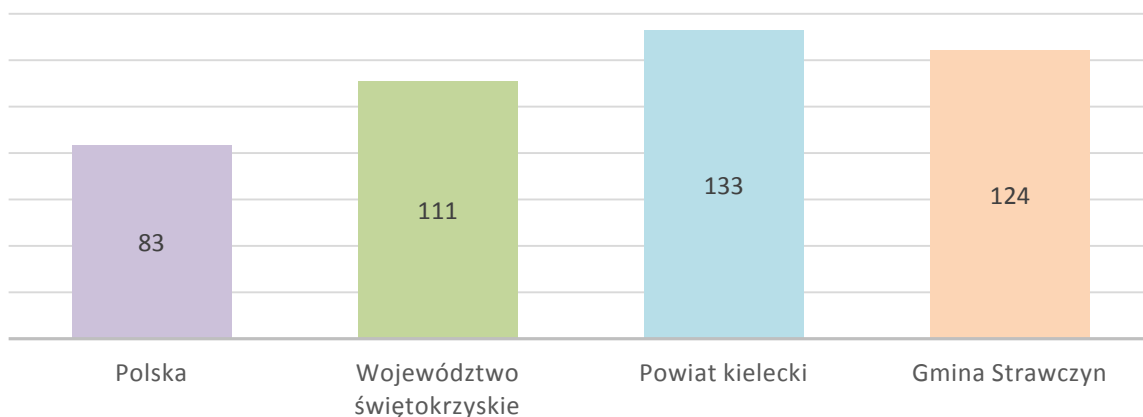
Wykres 13 Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik liczby osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wynosił w Gminie Strawczyn w 2013 roku 124. Był on wyższy od wskaźnika dla Polski (83) oraz województwa świętokrzyskiego (111), natomiast niższy w stosunku do średniej dla powiatu kieleckiego (133) – wykres 14.

Wykres 14 Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

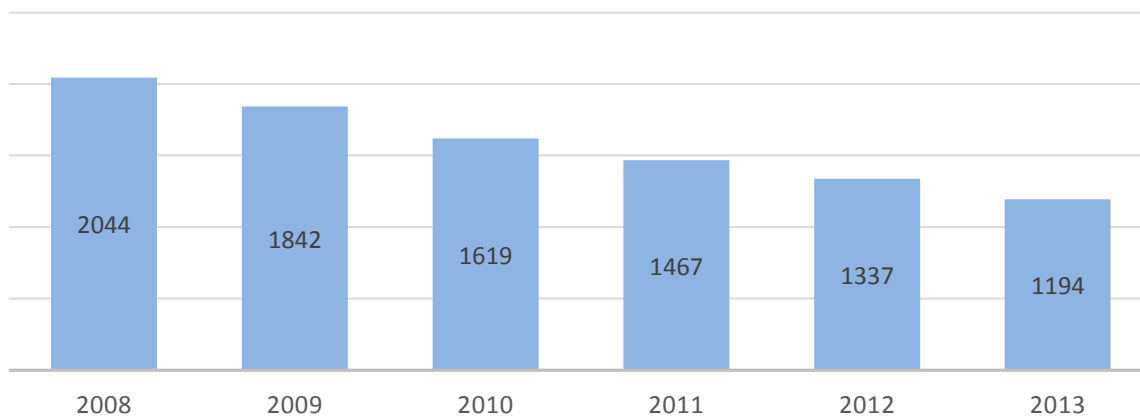

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Gminie Strawczyn od 2009 roku liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców ulegała zmniejszeniu. W roku 2013 ich liczba spadła o 850 osób w stosunku do roku 2008 (wykres 15).

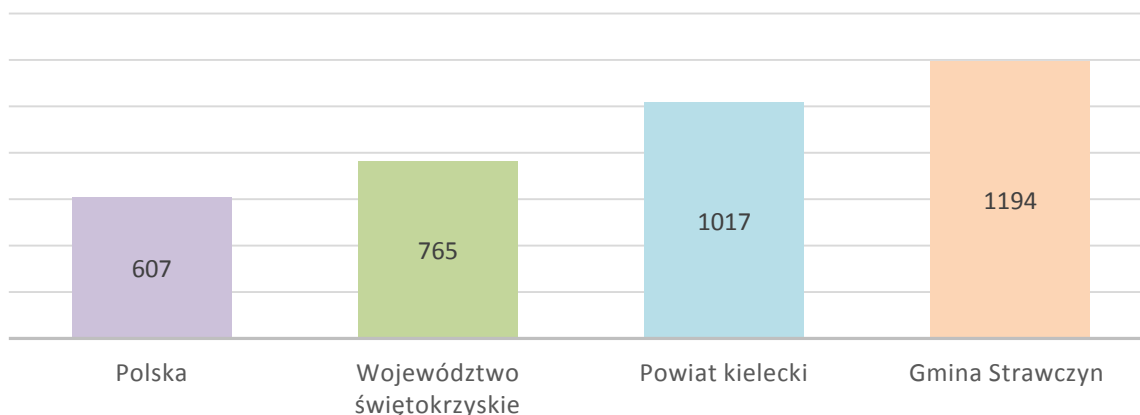
W 2013 roku wskaźnik ilości dzieci, na które rodzice otrzymali zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców Gminy Strawczyn był wyższy niż średnia dla Polski, województwa i powiatu (wykres 16).

Wykres 15 Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 16 Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

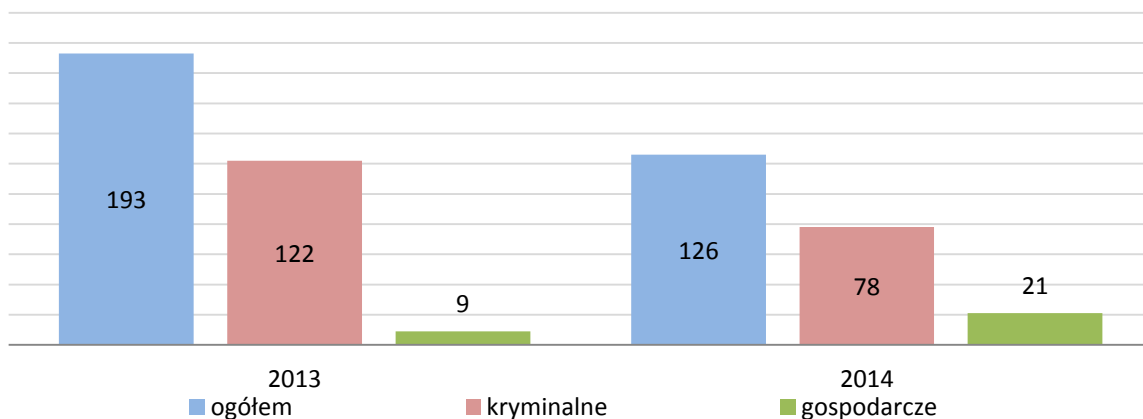
3.3 Bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Strawczyn czuwa Komisariat Policji w Strawczynie oraz 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Chelmece, Hucisko, Oblęgorek, Promnik, Strawczyn i Strawczynek.

Zakres terytorialny Komisariatu Policji w Strawczynie obejmuje gminy: Strawczyn, Miedziana Góra, Mniów i Łopuszno. W latach 2008–2012 obowiązywał rejestr przestępstw, w którym nie uwzględniano miejsca ich popełnienia. Dopiero w roku 2013 wprowadzono zmiany w rejestrze, który obecnie musi zawierać nazwę gminy i miejscowości, w której popełniono przestępstwo.

Na terenie Gminy Strawczyn w 2014 roku liczba przestępstw ogółem spadła o 67 w porównaniu do roku poprzedniego. Zmniejszeniu uległa również liczba przestępstw kryminalnych w gminie, natomiast wzrosła liczba przestępstw gospodarczych (wykres 17).

Wykres 17 Liczba przestępstw popełnionych w Gminie Strawczyn w latach 2013–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Kielcach

Na terenie Gminy Strawczyn w 2014 roku najczęściej popełnianymi przestępstwami była kradzież, kradzież z włamaniem oraz uszkodzenie mienia (tabela 2). Średnia wykrywalność przestępstw na terenie Gminy Strawczyn w roku 2014 wynosiła 62% i była o 19% większa niż w roku 2013. Największa wykrywalność była w stosunku do bójek i pobić oraz uszczerbku na zdrowiu. Natomiast najmniejsza przy kradzieży samochodu.

Tabela 2 Liczba podstawowych przestępstw popełnionych w Gminie Strawczyn w latach 2013–2014

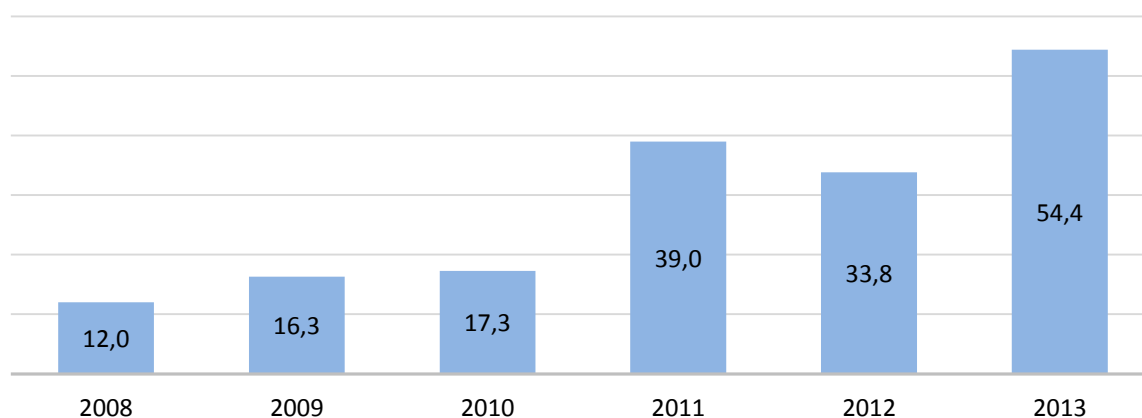
Kategoria przestępstw	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba popełnionych przestępstw
	2013	2014
Kradzież	-	15
Kradzież z włamaniem	12	11
Rozbój	-	-
Bójka i pobicie	2	3
Uszkodzenie mienia	14	10
Uszczerbek na zdrowiu	7	4
Kradzież samochodu	-	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Kielcach

3.4 Edukacja

Na terenie Gminy Strawczyn zlokalizowanych jest 8 punktów wychowania przedszkolnego, oraz 1 publiczne przedszkole w miejscowości Promnik. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2009–2011 systematycznie wzrastał, aż do roku 2012, kiedy nastąpił spadek o 5,2% w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2013 na terenie Gminy Strawczyn 54,4% dzieci w wieku 3–5 lat objętych było wychowaniem przedszkolnym (wykres 18).

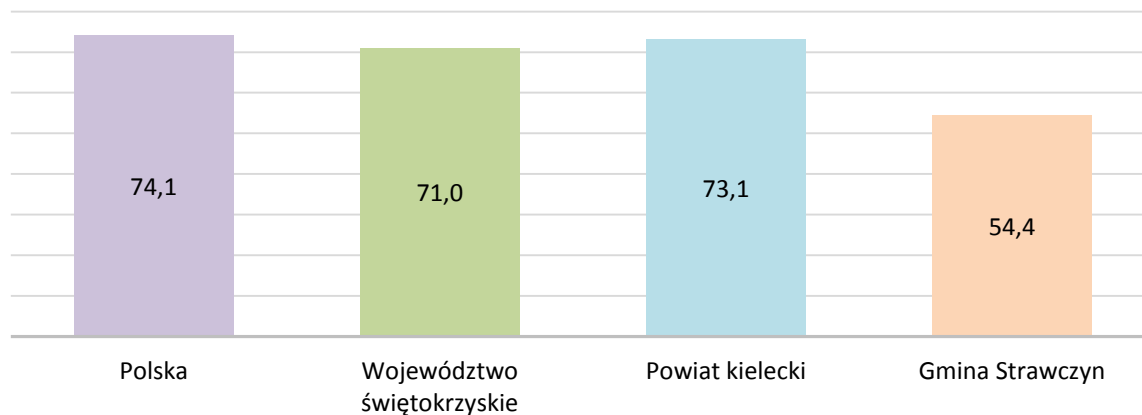
Wykres 18 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2013 roku do średniej dla Polski (74,1%), województwa świętokrzyskiego (71%) i powiatu kieleckiego (73,1%), Gmina Strawczyn wypada niekorzystnie (wykres 19).

Wykres 19 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

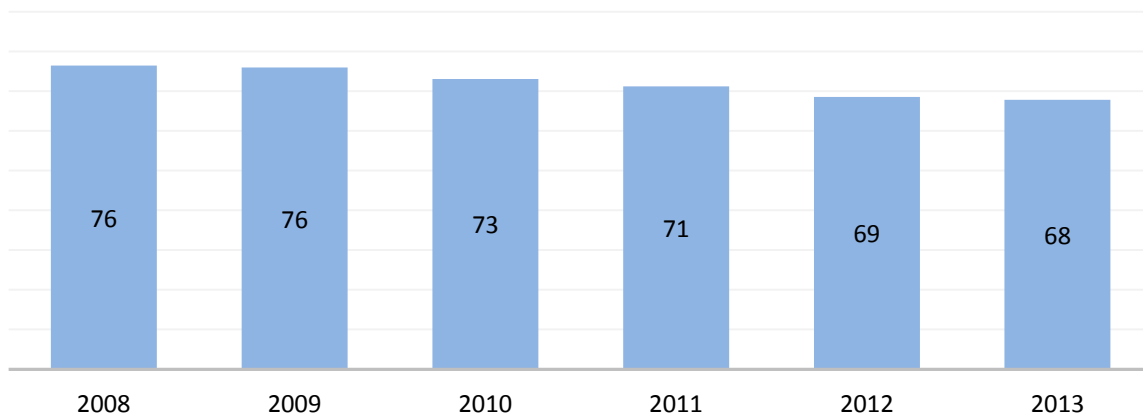

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Strawczyn funkcjonują 4 szkoły podstawowe, które znajdują się w miejscowościach: Chełmce, Korczyn, Niedźwiedź i Ruda Strawczyńska. Ponadto na terenie gminy funkcjonują 3 zespoły placówek oświatowych, a każdy z nich tworzy szkoła podstawowa i gimnazjum: Zespół Placówek Oświatowych w Oblęgorku, Zespół Placówek Oświatowych w Promniku i Zespół Placówek Oświatowych w Strawczynie.

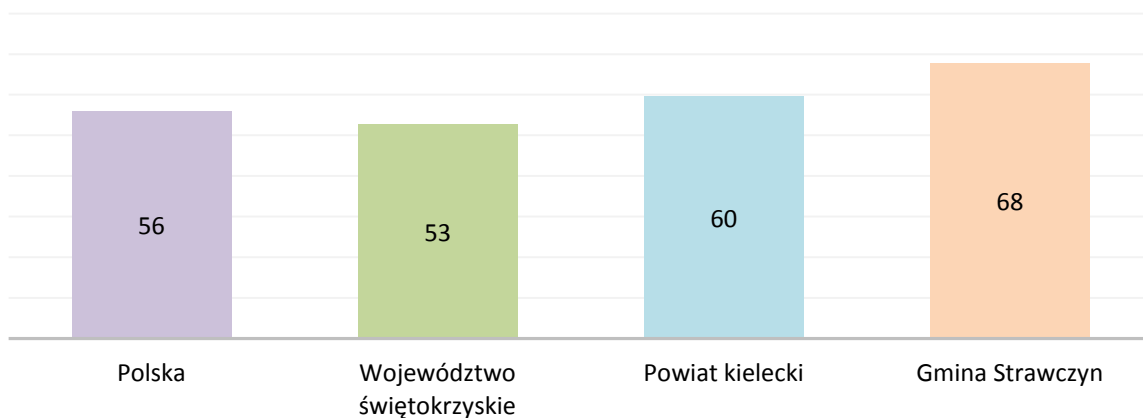
W gminie, pomimo systematycznie rosnącej liczby ludności oraz dodatniego przyrostu naturalnego, od 2009 roku obserwuje się spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych (wykres 20). Mimo tego Gmina Strawczyn pod względem liczby uczniów w szkołach podstawowych wypada o wiele lepiej na tle średniej dla kraju, województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego (wykres 21).

Wykres 20 Liczba uczniów w szkołach podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 21 Liczba uczniów w szkołach podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

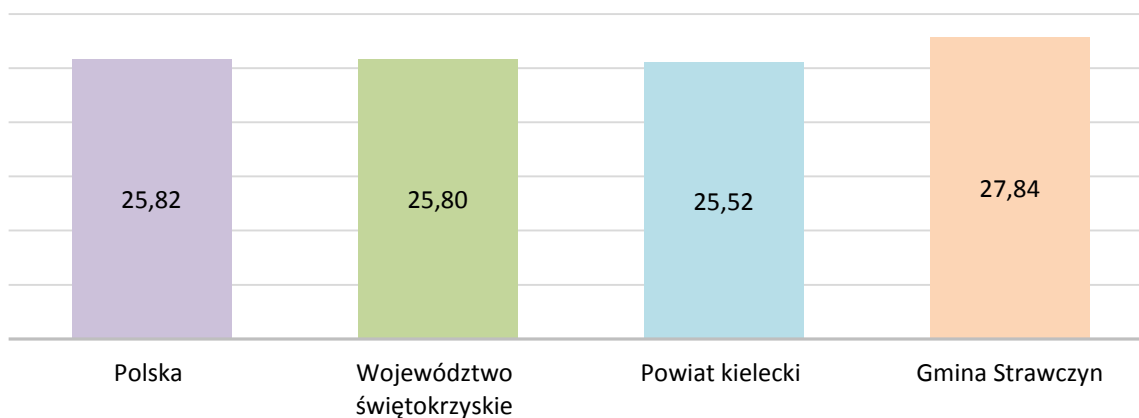
Jakość kształcenia w szkołach w gminie najlepiej opisują wyniki uzyskane ze sprawdzianów szóstoklasistów, sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów kończących podstawówkę. W Gminie Strawczyn w latach 2008–2014 najniższą średnią ze sprawdzianu szóstoklasistów równą 21,84 uzyskano w 2009 roku, najwyższą natomiast w 2014 – 27,84 (wykres 22). W 2014 roku średni wynik uzyskany ze sprawdzianu na koniec szkoły podstawowej w Gminie Strawczyn był lepszy od średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego (wykres 23). Ponadto w 2014 roku gmina uzyskała najlepszy wynik spośród wszystkich gmin powiatu kieleckiego (tabela 3).

Wykres 22 Średnie wyniki w punktach uzyskane ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014 (maks. liczba punktów 40)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, www.cke.edu.pl oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.pl

Wykres 23 Średnie wyniki w punktach uzyskane ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn (maks. liczba punktów 40)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, www.cke.edu.pl oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.pl

Tabela 3 Średnie wyniki w punktach uzyskane ze sprawdzianu w klasie 6 szkoły podstawowej w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim oraz gminach powiatu kieleckiego w latach 2008–2014

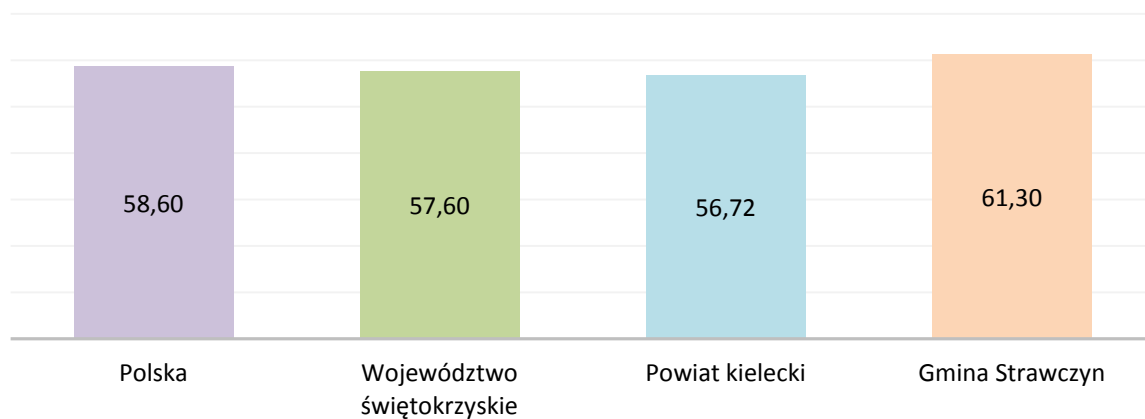
Jednostka terytorialna	Średnia punktów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	25,82	22,64	24,56	25,27	22,75	24,03	25,82
Województwo świętokrzyskie	25,66	22,13	24,18	24,84	22,33	23,72	25,80
Powiat kielecki	26,03	21,74	23,77	24,41	21,89	23,76	25,52
Gmina Bieliny	24,89	20,54	23,32	25,08	20,67	23,04	27,09
Miasto i Gmina Bodzentyn	24,53	19,15	23,01	22,71	20,81	21,50	23,63
Miasto i Gmina Chęciny	24,73	23,03	22,23	24,04	22,22	24,81	26,39
Miasto i Gmina Chmielnik	24,57	21,01	22,92	23,74	22,52	21,83	24,80
Miasto i Gmina Daleszyce	26,01	22,9	26,29	24,46	22,29	22,41	25,76
Gmina Górnio	23,65	21,02	23,01	25,45	23,12	24,90	26,45
Gmina Łagów	22,94	22,43	21,88	22,84	18,46	22,88	26,09
Gmina Łopuszno	27,15	22,43	23,01	24,94	20,25	22,21	25,96

Gmina Masłów	24,76	20,14	22,00	23,66	22,64	23,94	26,15
Gmina Miedziana Góra	27,62	22,49	27,21	29,22	25,34	25,80	26,78
Gmina Mniów	24,59	20,58	23,61	23,10	20,40	22,18	22,81
Gmina Morawica	26,52	22,55	25,45	24,70	22,48	24,66	25,89
Gmina Nowa Słupia	23,95	19,6	21,16	22,93	19,92	22,39	23,68
Gmina Piekoszów	25,82	23,35	24,11	25,08	21,60	24,31	25,48
Gmina Pierzchnica	25,32	19,15	22,60	22,10	21,53	23,19	21,66
Gmina Raków	25,38	21,82	22,94	22,86	19,90	18,98	21,41
Gmina Sitkówka-Nowiny	24,99	22,84	24,44	24,25	22,85	22,66	26,38
Gmina Strawczyn	27,53	21,84	24,90	24,98	23,06	26,37	27,84
Gmina Zagnańsk	24,74	22,94	24,51	24,98	23,06	25,18	26,76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, www.cke.edu.pl oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.pl

Kolejnym wskaźnikiem opisującym poziom nauczania w Gminie Strawczyn jest średni wynik % uzyskany ze wszystkich egzaminów gimnazjalnych w 2014 roku. Gmina Strawczyn na tle jednostek terytorialnych wyższego rzędu wypada bardzo korzystnie. W 2014 roku wynik egzaminu gimnazjalnego był wyższy od średniej dla Polski, województwa i powiatu (wykres 24). W tabeli 4 zostały przedstawione średnie % wyniki uczniów z egzaminów gimnazjalnych od 2008 do 2014 roku. Z powodu wprowadzonych zmian w egzaminach gimnazjalnych możliwe jest porównanie jedynie między sobą osiągnięć w latach 2009–2011 oraz 2012–2013.

Wykres 24 Średnie wyniki % ze wszystkich egzaminów gimnazjalnych w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, www.cke.edu.pl oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.pl

Tabela 4 Średnie wyniki % ze wszystkich egzaminów gimnazjalnych w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

Jednostka terytorialna	Średni wynik procentowy ze wszystkich egzaminów gimnazjalnych w danym roku						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	57,82	58,89	56,08	51,40	57,20	58,00	58,60
Województwo świętokrzyskie	56,81	57,17	54,34	49,37	56,04	57,22	57,60
Powiat kielecki	54,51	54,93	52,40	48,19	54,88	56,64	56,72
Gmina Strawczyn	57,25	57,21	54,55	53,03	56,82	59,40	61,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, www.cke.edu.pl oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.pl

4. Kultura czasu wolnego

4.1 Samorządowe Centrum Kultury i Sportu w Strawczynie

W Gminie Strawczyn w 2011 roku został oddany do użytku nowoczesny kompleks sportowy pod nazwą Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku. W skład tego obiektu wchodzi kryta pływalnia z basenem pływackim i basenem rekreacyjnym z tzw. dziką rzeką, bieżniami wodnymi i hydromasażami, basen do nauki pływania, brodzik dla dzieci, 2 baseny z jacuzzi, zjeżdżalnia rurowa zewnętrzna, sauna oraz łaźnia parowa.

Oprócz basenu Centrum posiada także stadion sportowy z pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej, z częściowo zadaszonymi trybunami na 1 148 widzów. Stadion przystosowano również do uprawiania lekkoatletyki, w tym celu wykonano 6-torową bieżnię, rów z wodą, skocznie do skoku o tyczce i skoku w dal, trójskoku i skoku wzwyż oraz rzutnię do pchnięcia kulą, rzutu oszczepem, rzutu dyskiem i młotem.

Centrum to także boiska wielofunkcyjne dające możliwość do uprawiania piłki ręcznej, piłki siatkowej i koszykówki. W skład obiektu wchodzi również kort tenisowy, skatepark, plac zabaw, ścianka wspinaczkowa, mini golf, fitness na świeżym powietrzu oraz ścianka do graffiti.

W pobliżu Centrum Sportowo-Rekreacyjnego powstał zbiornik wodny o charakterze wypoczynkowo-rekreacyjnym z molo. W otoczeniu zbiornika znajduje się miejsce do grillowania, boisko do piłki plażowej oraz brukowane ścieżki spacerowe.

Na terenie gminy infrastruktura sportowa to nie tylko Centrum Sportowo-Rekreacyjne, ale także 8 pełnowymiarowych trawiastych boisk piłkarskich zlokalizowanych w miejscowościach: Promnik, Strawczyn, Strawczynek, Niedźwiedź, Chełmce, Ruda Strawczyńska, Korczyn i Oblęgorek oraz boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową w Rudzie Strawczyńskiej i Korczynie. Dodatkowo przy Zespole Placówek Oświatowych w Oblęgorku znajduje się kompleks boisk ze sztuczną nawierzchnią poliuretanową do piłki nożnej, koszykowej i siatkowej. Przy Zespole Placówek Oświatowych w Strawczynie mieści się zespół boisk „Moje boisko Orlik 2012”, w skład którego wchodzi 2 boiska – do piłki nożnej oraz wielofunkcyjne do piłki siatkowej, tenisa ziemnego i piłki koszykowej. Natomiast w miejscowości Promnik znajduje się obiekt sportowo-rekreacyjny, w skład którego wchodzi boisko do piłki nożnej, korty tenisowe, boisko do piłki plażowej oraz fitness na świeżym powietrzu. Również w miejscowości Kuźniaki znajduje się boisko ze sztuczną nawierzchnią oraz fitness na świeżym powietrzu i plac zabaw.

W miejscowościach: Chełmce, Oblęgorek, Oblęgór, Hucisko, Promnik, Korczyn i Strawczynek zlokalizowane są świetlice wiejskie, które m.in. dają możliwość aktywnego

spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Placówki wyposażone są w stół bilardowy i do tenisa stołowego, piłkarzyki, cybergaja oraz liczne gry planszowe.

Świetlice wiejskie, stanowią miejsce kulturalnych i rekreacyjnych spotkań dla młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych poprzez przystosowanie pomieszczeń do ich potrzeb. W świetlicach organizowane są liczne warsztaty i koła zainteresowań dające możliwość rozwoju swoich pasji i zainteresowań.

Na dzieci i młodzież w świetlicach czekają instruktorzy ds. kultury, którzy chętnie pomagają przy zadaniach domowych oraz nauce pozalekcyjnej. Umożliwiają rozwijanie zdolności plastycznych i manualnych swoim podopiecznym oraz organizują rajdy piesze i spotkania z ciekawymi ludźmi. Dodatkowo na terenie Gminy Strawczyn w miejscowości Strawczynek działa Pracownia Ceramiczna oferująca zajęcia dla dzieci i młodzieży. Od 2008 roku z inicjatywy Wójta Gminy Strawczyn działa Gminna Orkiestra Dęta ze Strawczyna³.

4.2 Najważniejsze kulturalne imprezy cykliczne

Na terenie Gminy Strawczyn znajduje się Muzeum Henryka Sienkiewicza z zespołem parkowym w Oblęgorku. Co roku odbywa się wiele koncertów, wystaw, sesji naukowych oraz plenerów malarskich związanych z życiem i twórczością pisarza. Jednym z ważniejszych cyklicznych wydarzeń są koncerty pn. „Wieczory u Pana Henryka” odbywające się w otoczeniu unikatowej przyrody i wielu cennych zabytków. Co roku muzeum organizuje również „Literacki piknik rodzinny”, którego motywem przewodnim jest bogata twórczość i życie Sienkiewicza.

Co roku Agroturystyczny Majątek Ziemski „Resztówka Sienkiewiczowska” w Oblęgorku organizuje konny wyścig za lisem tzw. „Hubertus Sarmacki”. Impreza ta to nie tylko emocje sportowe, ale także spotkanie hodowców i miłośników pięknych koni.

Gmina Strawczyn organizuje coroczne święto gminy „Strawczynada”. Program tej imprezy co roku jest bardzo bogaty i obfituje w wiele ciekawych wydarzeń. „Strawczynada” to nie tylko występy artystyczne, ale również emocje sportowe. Również co roku organizowana jest impreza z okazji Dnia Dziecka obfitująca w wiele atrakcji dla najmłodszych mieszkańców gminy.

³ Strona internetowa Samorządowego Centrum Kultury i Sportu OLIMPIC w Strawczynie, www.olimpicstrawczyn.pl

4.3 Sport

Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa na terenie Gminy Strawczyn stwarza bardzo dobre warunki do organizowania imprez sportowych nie tylko na szczeblu lokalnym, ale również o zasięgu ogólnopolskim. Na terenie Gminy Strawczyn w 2014 roku odbyły się imprezy sportowe, które skierowane były nie tylko do uczniów, ale również mieszkańców gminy. Jedną z najważniejszych imprez organizowanych od 2008 roku jest Europejski Tydzień Sportu Gminy Strawczyn, w którym udział biorą dzieci i młodzież oraz mieszkańcy. Uczestnicy walczą ze sobą m.in. na pływalni, boisku piłkarskim, parkiecie siatkarskim, bieżni oraz arenie lekkoatletycznej. Dodatkowo oprócz licznych zawodów w trakcie Europejskiego Tygodnia Sportu można skorzystać z nauki pływania, która skierowana jest głównie do najmłodszych mieszkańców gminy.

Oprócz Europejskiego Tygodnia Sportu w 2014 roku Gmina Strawczyn po raz kolejny gościła uczestników Ogólnopolskiego Wyścigu Kolarskiego o Puchar Wójta Gminy Strawczyn po Ziemi Stefana Żeromskiego i Henryka Sienkiewicza. W wyścigu udział wzięli mężczyźni, kobiety oraz dzieci, walcząc na jednym z trzech dystansów trasy. Ponadto Samorządowe Centrum Kultury i Sportu Olympic organizowało lub współorganizowało m.in. 10 Maraton Unijny, III Strawczyński Miting Lekkoatletyczny dla uczniów szkół podstawowych, Wiosenne Zawody Pływackie, Wojewódzkie Mistrzostwa w Lekkiej Atletyce Młodzików oraz bieg niepodległościowy.

Na terenie Centrum S-R w Strawczynku odbywają się także Wojewódzkie i Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze sprawdzające zarówno umiejętności bojowe, jak i sprawność fizyczną strażaków.

Dodatkowo na terenie gminy odbył się: Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta, Mistrzostwa Powiatu Kieleckiego Szkół Ponadgimnazjalnych w Lekkiej Atletyce, Finał Świętokrzyskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Strawczynku, Zawody Pływackie dla uczniów I-III klas szkół podstawowych, XXI Sportowy Turniej Miast i Gmin oraz Finał Ligii Akademii Piłkarskiej Korona Kielce. Na terenie Gminy Strawczyn organizowane są również zawody triathlonowe będące częścią cyklu ELEMENTAL Tri. Impreza ta skierowana jest zarówno dla amatorów jak i wyczynowców.

4.4 Biblioteki

Na terenie Gminy Strawczyn funkcjonuje jedna gminna placówka biblioteczna w miejscowości Strawczyn. W budynku Gminnej Biblioteki Publicznej znajduje się czytelnia oraz sala komputerowa z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Księgozbiór biblioteki

liczy 18 126 pozycji i każdego roku wzbogacany jest o kilkaset nowych. W bibliotece odbywają się również lekcje biblioteczne i spotkania autorskie⁴.

4.5 Potencjał turystyczny i dziedzictwo kulturowe

Potencjał turystyczny Gminy Strawczyn to nie tylko bogate walory przyrodnicze i krajobrazowe, ale również wiele cennych obiektów mających szczególną wartość historyczną i kulturową, które zostały wpisane do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Dokładny wykaz zabytków znajdujących się na terenie Gminy Strawczyn został przedstawiony w tabeli 5.

Tabela 5 Wykaz zabytków w Gminie Strawczyn

Miejscowość	Zabytki	Nr rej.
Chełmce	kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny i św. Mikołaja, XV–XVII w.;	A.461/1-2 z 6.11.1947 i z 15.02.1967 roku
	cmentarz kościelny;	
	cmentarz parafialny, 1 połowa XIX w.;	A.462 z 25.06.1992 roku
	dwór, tzw. zbiór ariański, 1 połowa XVII w., 1987 r.	A.463 z 26.10.1956 roku
Kuźniaki	zespół zakładu wielkopieczowego, 1860–1870;	A/464/1-4 z 18.10.1934, z 28.10.1971 i z 28.04.1984 roku
	teren zakładu;	
	ruiny wielkiego pieca;	
	urządzenia hydrotechniczne, drewniany przelew i przepust wody.	
Oblęgorek	zespół pałacyku Henryka Sienkiewicza, obok muzeum;	A.465/1-2 z 17.12.1957, z 24.04.1958, z 28.10.1971 i z 30.05.1972 roku
	pałacyk, 1900 r.;	
	park XIX/XX w.	
Promnik	zespół dworski, 2 połowa XVIII w., XIX w.;	A.924/1-2 z 5.05.1972, 635 z 17.12.1957 roku
	dwór;	
	park.	
Strawczyn	kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, z 1629 roku, XIX w., 2 połowa XX w.	A.467 z 3.12.1956 i z 15.02.1967 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa dla woj. świętokrzyskiego, Wykaz zabytków nieruchomych (stan z dnia 31.03.2015 r.), www.nid.pl

Do najważniejszych atrakcji turystycznych gminy niewątpliwie należy Muzeum Henryka Sienkiewicza z zespołem parkowym w Oblęgorku, Muzeum Kowalstwa Artystycznego w Oblęgorku, zabytkowe kościoły w Strawczynie i Chełmcach, zbiór ariański w Chełmcach, młyn wodny w Bugaju, pozostałość pieca hutniczego w Kuźniakach oraz kapliczka św. Rozalii na Perzowej Górze.

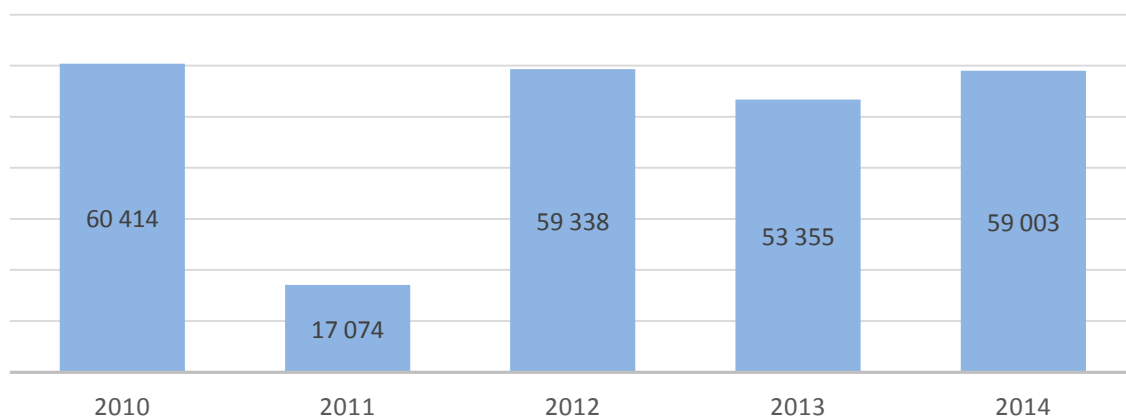
Stan turystyki na terenie Gminy Strawczyn przedstawia lista najchętniej odwiedzanych atrakcji województwa świętokrzyskiego. Na miejscu 13. tego zestawienia znalazło się Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku, które w 2014 roku odwiedziło

⁴ Strona internetowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Strawczynie, www.biblioteka.strawczyn.pl (inf. z dnia 10.03.2015 r.).

59 003 turystów i w stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 5 648 osób. Liczbę odwiedzających muzeum w latach 2010–2014 przedstawiono na wykresie 25.

W promieniu 30 km od gminy znajduje się wiele licznie odwiedzanych atrakcji turystycznych powiatu kieleckiego, które mogą wpływać na wielkość ruchu turystycznego w Gminie Strawczyn. Szczególną uwagę należy zwrócić na liczbę odwiedzających w 2014 roku m.in.: Muzeum Wsi Kieleckiej Park Etnograficzny w Tokarni (92 173 zwiedzających), Pałac Biskupów Krakowskich w Kielcach (44 649 zwiedzających), Centrum Geoedukacji w Kielcach (41 433 zwiedzających), Muzeum Zabawy i Zabawek w Kielcach (41 155 zwiedzających), Podziemną Trasę Turystyczną na Kadzielni w Kielcach (11 879 zwiedzających), Jaskinię Raj w Gminie Chęciny (94 000 zwiedzających), Centrum Nauki w Podzamczu Chęcińskim (66 000 zwiedzających) oraz Zabytkową Kamienicę "Niemczówka" w Chęcinach (23 047 zwiedzających)⁵.

Wykres 25 Liczba odwiedzających Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku w latach 2010–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie strony internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego (inf. z 19.03.2015 r.) oraz portalu internetowego Encyklopedia Regionów, <http://swietokrzyskie.regiopedia.pl> (inf. z 19.03.2015 r.)

Na teren Gminy Strawczyn istnieją warunki do uprawiania turystyki rowerowej. Przez Gminę Strawczyn biegnie zielony szlak rowerowy Strawczyn – Kuźniaki – Wólka Kłucka – Hucisko – Oblęgór – Oblęgorek – Chełmce – Promnik – Strawczyn. Długość trasy rowerowej wynosi 36 km z czego około 11 km stanowią drogi polne, szutrowe oraz dukty leśne. Szlak prowadzi od strony północnej wzdłuż Suchedniowsko – Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, od strony południowej przez teren Padolu Strawczyńskiego. Na Górze Sieniawskiej znajduje się punkt widokowy wyposażony w ławeczki, wiatę, stanowisko na rowery oraz miejsce na ognisko. Wzdłuż ścieżki zamontowane zostały tablice informacyjne

⁵ Strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, (inf. z 19.03.2015 r.), www.sejmik.kielce.pl/item/43896-swietokrzyskie-atrakcje-nadal-chetnie-odwiedzane-przez-turystow?start=100.

o atrakcjach i zabytkach gminy. Przez teren gminy przebiega również odcinek tarasy rowerowej Green Velo będącego częścią wschodniego szlaku rowerowego.

Teren Gminy Strawczyn to także doskonałe miejsce do turystyki pieszej. Przez teren gminy przebiegają dwa szlaki: czerwony i czarny. Szlak czerwony biegnący przez Kuźniaki – Hutę Oblęgorską – Oblęgorek o długość 12,5 km będący fragmentem szlaku im. E. Massalskiego (Kuźniaki–Gołoszyce 100 km) oraz 2 km odcinek szlaku czarnego Barania Góra – Oblęgorek⁶.

Na terenie Gminy Strawczyn bazę noclegową tworzą gospodarstwa agroturystyczne:

- „Czupurek” Agata Czupryńska w Korczynie;
- Turystyka wiejska w Strawczynku, Marzena Gad;
- Agroturystyczny Majątek Ziemski „Resztówka Sienkiewiczowska” w Oblęgorku, Jerzy Sienkiewicz;
- Gospodarstwo agroturystyczne w Kuźniakach, Alina Kurdek;
- „Bosanowa” w Oblęgorze, Marek Bosak.

Natomiast zaplecze gastronomiczne tworzą dwa hotele z restauracjami: w Strawczynku – Szafranowy Dwór oraz Zielone Zacisze – Chelmce, sieć pizzerii, barów oraz klubo-kręgielnia.

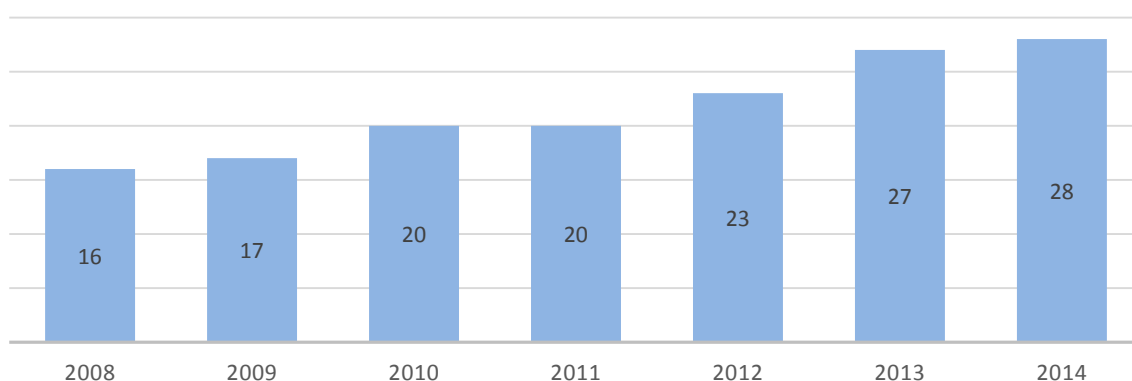
⁶ Strona internetowa Starostwa Powiatowego w Kielcach www.powiat.kielce.pl/star2/cieki-rowerowe/2296-sciezki-rowerowe.html

5. Społeczeństwo obywatelskie

5.1 Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Strawczyn w 2014 roku zarejestrowanych było 29 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Skupiają wokół siebie ludzi mających wspólne zainteresowania i pasje, niebędących obojętnymi wobec tego, co dzieje się w ich otoczeniu, których aktywność dotyczy wielu różnych dziedzin⁷. Według danych GUS na terenie gminy od 2009 roku obserwuje się wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w gminie w 2014 roku było ich 28 (wykres 26).

Wykres 26 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

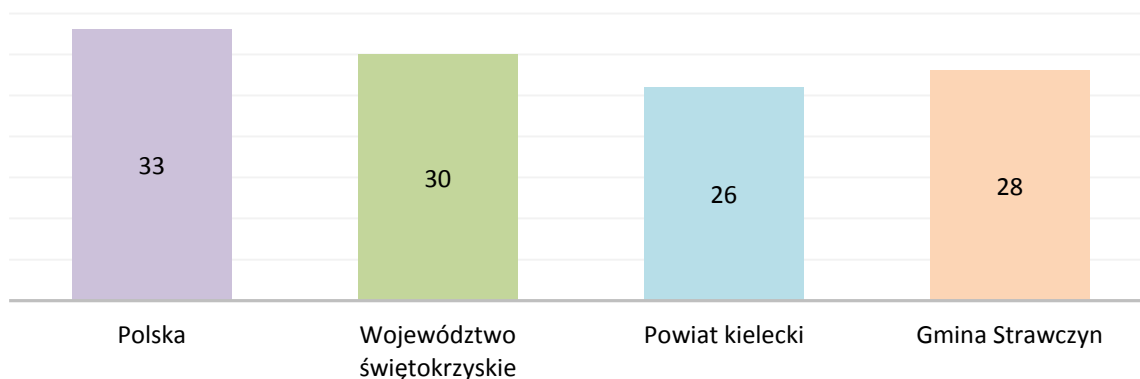

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w gminie jest mniejsza niż średnia Polski i województwa świętokrzyskiego. Natomiast w porównaniu do powiatu kieleckiego liczba organizacji pozarządowych w Gminie Strawczyn jest większa (wykres 27).

⁷ Portal informacyjny Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych, <http://stat.gov.pl>.

Wykres 27 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

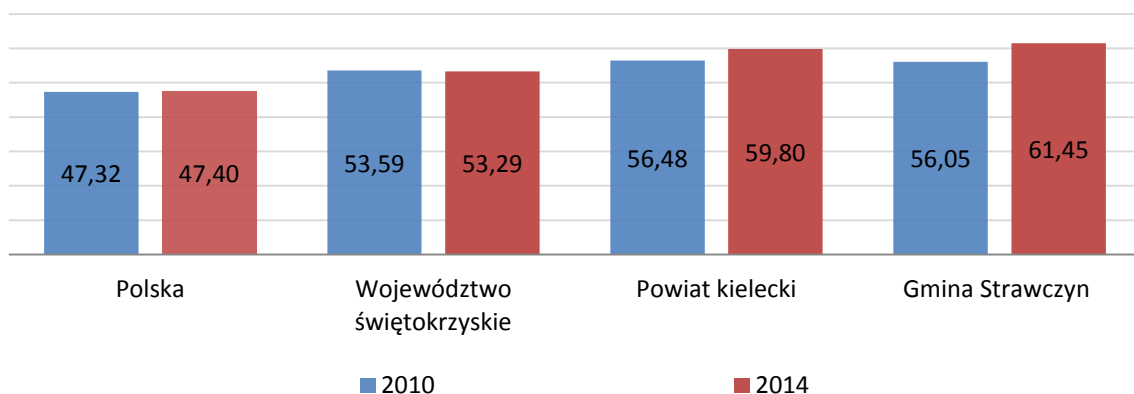
5.2 Udział w wyborach

Udział w wyborach stanowi jeden z najważniejszych elementów demokracji, również w wymiarze lokalnym. Frekwencja wyborcza świadczy o świadomości społecznej mieszkańców. Wykorzystanie karty wyborczej jako świadomego i racjonalnego wyboru władzy jest dowodem na istnienie silnego społeczeństwa obywatelskiego.

W wyborach samorządowych w roku 2010 i 2014 na terenie Gminy Strawczyn udział wzięło ponad 50% osób uprawnionych do głosowania. W 2014 roku frekwencja wyborcza na terenie gminy była wyższa od frekwencji w Polsce, województwie i powiecie (wykres 28).

W wyborach samorządowych w 2014 roku na terenie powiatu kieleckiego najwyższa frekwencja była w Gminie Łopuszno (72,03%), najmniejsza natomiast w Gminie Piekoszów (31,85%). Gmina Strawczyn w powiecie kieleckim z frekwencją na poziomie 61,45% zajęła 9. miejsce (tabela 6).

Wykres 28 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2010 i 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

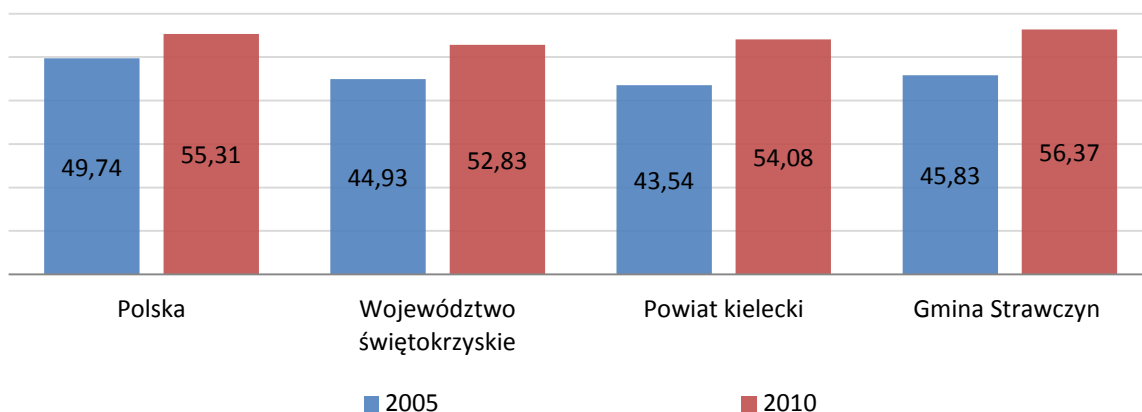
Tabela 6 Frekwencja w wyborach samorządowych w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2010 i 2014

Jednostka terytorialna	Frekwencja w wyborach samorządowych	
	2010	2014
Polska	47,32	47,40
Województwo świętokrzyskie	53,59	53,29
Powiat kielecki	56,48	59,80
Gmina Bieliny	43,38	45,60
Miasto i Gmina Bodzentyn	60,87	67,66
Miasto i Gmina Chęciny	52,09	52,48
Miasto i Gmina Chmielnik	59,45	58,51
Miasto i Gmina Daleszyce	50,35	58,55
Gmina Górnio	63,66	66,13
Gmina Łagów	63,06	62,48
Gmina Łopuszno	68,37	72,03
Gmina Masłów	57,35	61,17
Gmina Miedziana Góra	47,67	57,60
Gmina Mniów	58,08	63,95
Gmina Morawica	46,90	51,52
Gmina Nowa Słupia	59,04	63,26
Gmina Piekoszów	57,31	31,85
Gmina Pierzchnica	67,11	67,80
Gmina Raków	63,52	55,73
Gmina Sitkówka-Nowiny	56,56	65,91
Gmina Strawczyn	56,05	61,45
Gmina Zagnańsk	58,43	54,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

W Gminie Strawczyn w wyborach prezydenckich w 2010 roku udział wzięło 56,37% uprawnionych do głosowania. W porównaniu do jednostek samorządowych wyższego rzędu Gmina Strawczyn wypadła bardzo korzystnie, frekwencja wyborcza była wyższa od frekwencji w Polsce, województwie i powiecie (wykres 29). Biorąc pod uwagę frekwencję wyborczą wśród gmin powiatu kieleckiego – Gmina Strawczyn zajęła 6. miejsce (tabela 7).

Wykres 29 Frekwencja w wyborach prezydenckich w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2005 i 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

Tabela 7 Frekwencja w wyborach prezydenckich w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2005 i 2010

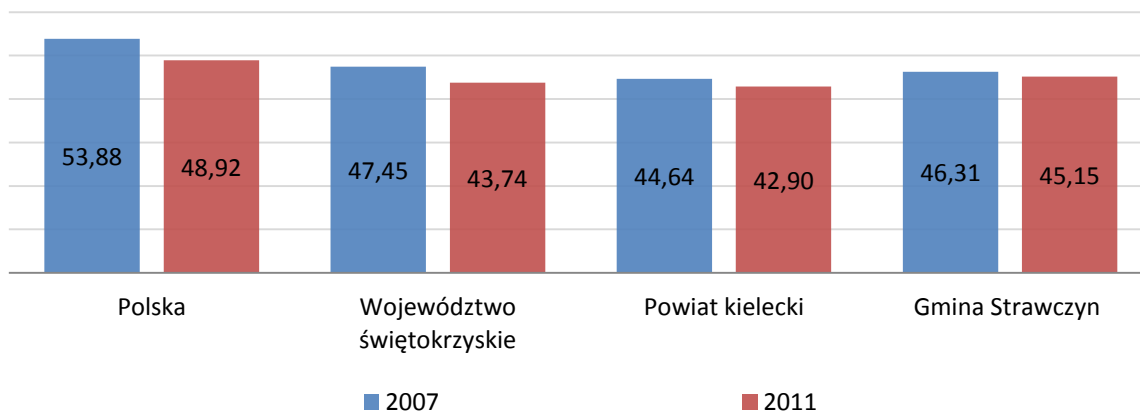
Jednostka terytorialna	Frekwencja w wyborach prezydenckich	
	2005	2010
Polska	49,74	55,31
Województwo świętokrzyskie	44,93	52,83
Powiat kielecki	43,54	54,08
Gmina Bieliny	41,15	50,46
Miasto i Gmina Bodzentyn	39,83	49,5
Miasto i Gmina Chęciny	44,14	53,48
Miasto i Gmina Chmielnik	45,06	53,45
Miasto i Gmina Daleszyce	39,62	54,04
Gmina Górnio	44,83	59,68
Gmina Łagów	39,30	50,48
Gmina Łopuszno	47,42	57,11
Gmina Masłów	46,66	57,67
Gmina Miedziana Góra	46,27	55,58
Gmina Mniów	45,01	53,68
Gmina Morawica	43,46	53,96
Gmina Nowa Słupia	34,76	45,72
Gmina Piekoszów	43,91	54,81
Gmina Pierzchnica	42,36	51,67
Gmina Raków	41,05	48,85
Gmina Sitkówka-Nowiny	46,62	58,09
Gmina Strawczyn	45,83	56,37
Gmina Zagnańsk	49,00	58,57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

Udział w wyborach do Sejmu i Senatu w 2011 roku, zarówno w Gminie Strawczyn, jak i w całej Polsce, w porównaniu do roku 2007 – był niższy. Frekwencja wyborcza w 2011 roku była w gminie wyższa niż w województwie świętokrzyskim i powiecie kieleckim, ale

niższa od frekwencji w Polsce (wykres 30). W powiecie kieleckim Gmina Strawczyn uplasowała się w pierwszej dziesiątce gmin z najwyższą frekwencją wyborczą (tabela 8).

Wykres 30 Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2007 i 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

Tabela 8 Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2007 i 2011

Jednostka terytorialna	Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu	
	2007	2011
Polska	53,88	48,92
Województwo świętokrzyskie	47,45	43,74
Powiat kielecki	43,54	42,90
Gmina Bieliny	41,15	37,71
Miasto i Gmina Bodzentyn	39,83	36,42
Miasto i Gmina Chęciny	44,14	43,21
Miasto i Gmina Chmielnik	45,06	43,88
Miasto i Gmina Daleszyce	39,62	40,45
Gmina Górnio	44,83	44,45
Gmina Łagów	39,30	39,15
Gmina Łopuszno	47,42	44,74
Gmina Masłów	46,66	46,91
Gmina Miedziana Góra	46,27	46,43
Gmina Mniów	45,01	39,89
Gmina Morawica	43,46	47,20
Gmina Nowa Słupia	34,76	33,20
Gmina Piekoszów	43,91	42,37
Gmina Pierzchnica	42,36	41,00
Gmina Raków	41,05	39,78
Gmina Sitkówka-Nowiny	46,62	50,43
Gmina Strawczyn	45,83	45,15
Gmina Zagnańsk	49,00	49,52

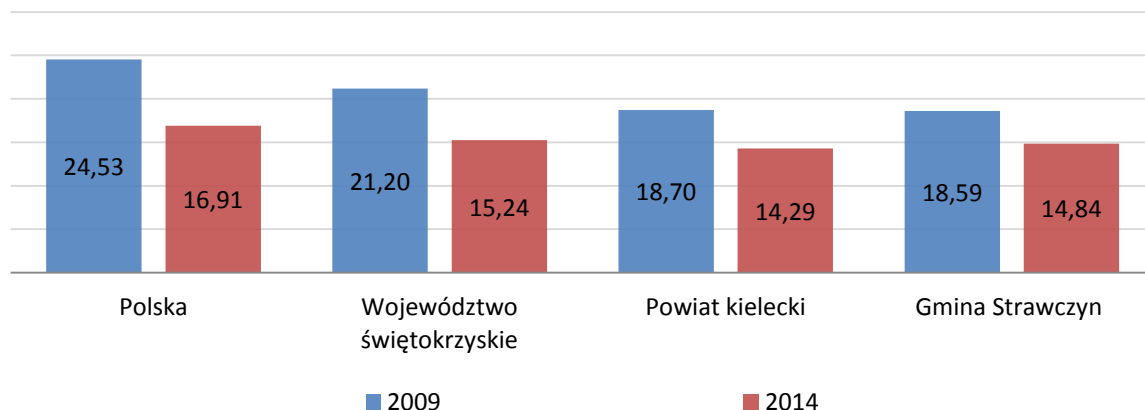
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

W 2014 roku udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego na terenie całego kraju był niższy niż w 2009 roku. W Gminie Strawczyn w 2014 roku frekwencja wyborcza

wynosiła 14,84% i była niższa od frekwencji uzyskanej w kraju i województwie świętokrzyskim. Natomiast w porównaniu do powiatu kieleckiego frekwencja w gminie była nieznacznie wyższa (wykres 31).

W powiecie kieleckim Gmina Strawczyn z udziałem 14,84% osób uprawnionych do głosowania uplasowała się na 9. miejscu (tabela 9).

Wykres 31 Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2009 i 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

Tabela 9 Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2009 i 2014

Jednostka terytorialna	Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego	
	2009	2014
Polska	24,53	16,91
Województwo świętokrzyskie	21,20	15,24
Powiat kielecki	18,70	14,29
Gmina Bieliny	15,05	10,96
Miasto i Gmina Bodzentyn	17,84	11,72
Miasto i Gmina Chęciny	19,98	14,90
Miasto i Gmina Chmielnik	21,20	14,91
Miasto i Gmina Daleszyce	15,89	13,96
Gmina Górnio	19,14	14,10
Gmina Łagów	17,18	11,62
Gmina Łopuszno	17,83	16,13
Gmina Masłów	27,22	16,72
Gmina Miedziana Góra	20,78	16,58
Gmina Mniów	14,45	13,70
Gmina Morawica	19,24	16,77
Gmina Nowa Słupia	12,32	9,30
Gmina Piekoszów	17,92	10,55
Gmina Pierzchnica	17,22	13,84
Gmina Raków	17,50	14,25
Gmina Sitkówka-Nowiny	23,12	17,57
Gmina Strawczyn	18,59	14,84
Gmina Zagnańsk	21,74	18,74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl

6. Infrastruktura techniczna

6.1 Drogi

Gmina Strawczyn pod względem warunków komunikacyjnych posiada dogodne położenie. Przez teren gminy przebiegają dwa odcinki drogi wojewódzkiej: nr 748 Bugaj – Ruda Strawczyńska o długości 9,3 km i nr 786 relacji Kielce–Częstochowa o długości 8,3 km. Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie gminy wynosi około 17,6 km. Stan techniczny tych dróg jest dobry, nawierzchnie są utwardzone i dobrze utrzymane⁸.

Dodatkowo teren gminy przecina 10 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 45 km (tabela 10). Stan techniczny odcinków dróg tej kategorii jest dobry.

Tabela 10 Odcinki dróg powiatowych na terenie Gminy Strawczyn

Odcinek drogi	Długość [km]
Porzecze–Oblęgorek	2,4
Chełmce–Oblęgór–Hucisko	15,379
Promnik–Strawczynek–Widoma	6,29
Bugaj–Brynica	2,073
droga przez Korczyn	3,978
Akwizgran–Korczyn	3,531
Małogoskie–Promnik	2,4
Promnik–Hucisko	4,271
Ruda Strawczyńska – Kuźniaki	3,945
Kuźniaki–Dobrzyszów	0,8
Razem	45,067

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2009–2016, Strawczyn 2008

Wewnętrzny układ komunikacyjny gminy tworzą 121 odcinki dróg gminnych o łącznej długości 134,28 km, z czego 60,50 km zostało zmodernizowanych poprzez położenie nawierzchni asfaltowej⁹.

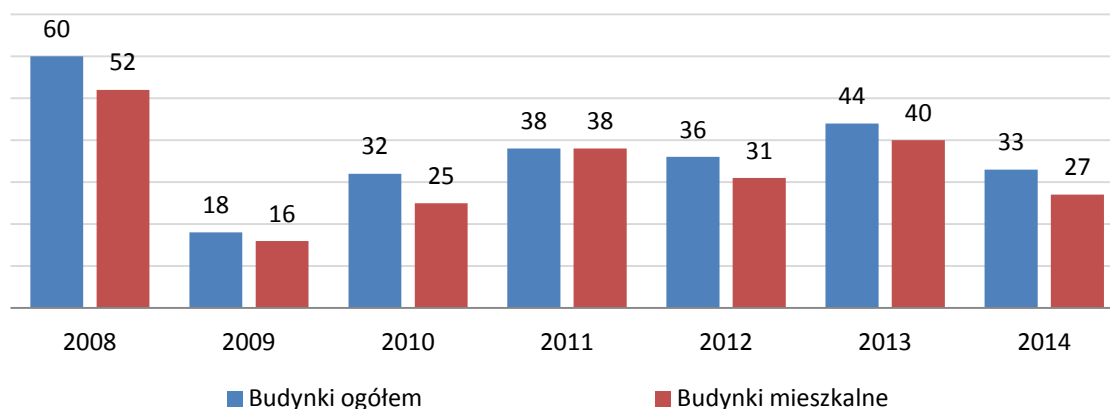
6.2 Mieszkalnictwo

Na terenie Gminy Strawczyn wg danych GUS w 2013 roku było 2 253 budynków mieszkalnych. Liczba nowych budynków oddanych do użytku w latach 2008–2014 podlegała wahaniom, w 2014 roku do użytku oddano 33 budynki, w tym 27 budynków mieszkalnych (wykres 32).

⁸ Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg wojewódzkich z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne, część II – Drogi wojewódzkie, Kielce 2014.

⁹ Dane uzyskane z Urzędu Gminy Strawczyn.

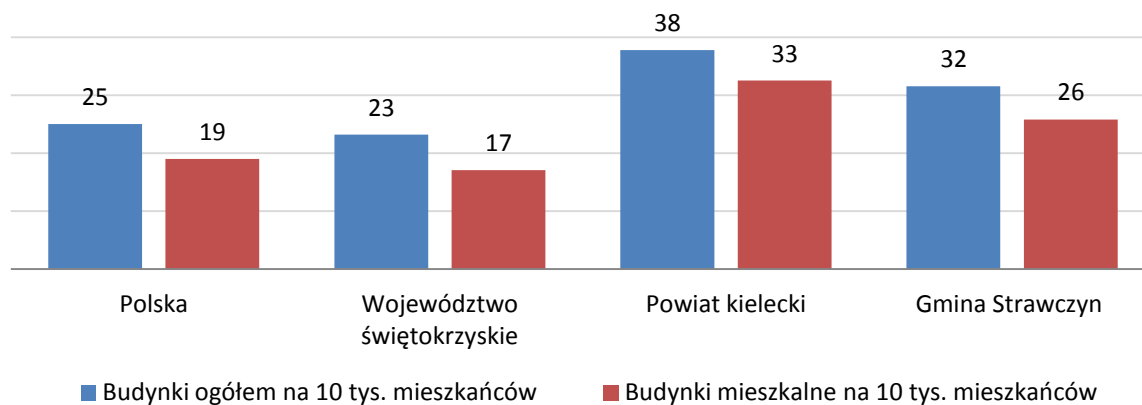
Wykres 32 Budynki nowe oddane do użytkowania w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Strawczyn w porównaniu do Polski, województwa i powiatu pod względem ilości nowych budynków oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku wypadła korzystnie. Zarówno ilość nowych budynków ogółem jak i mieszkalnych była wyższa od średniej dla Polski i województwa świętokrzyskiego (wykres 33).

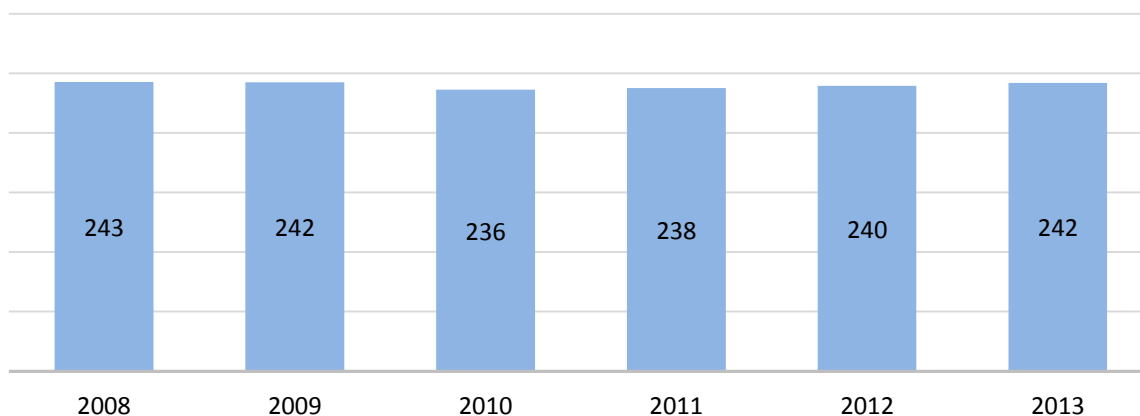
Wykres 33 Budynki nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

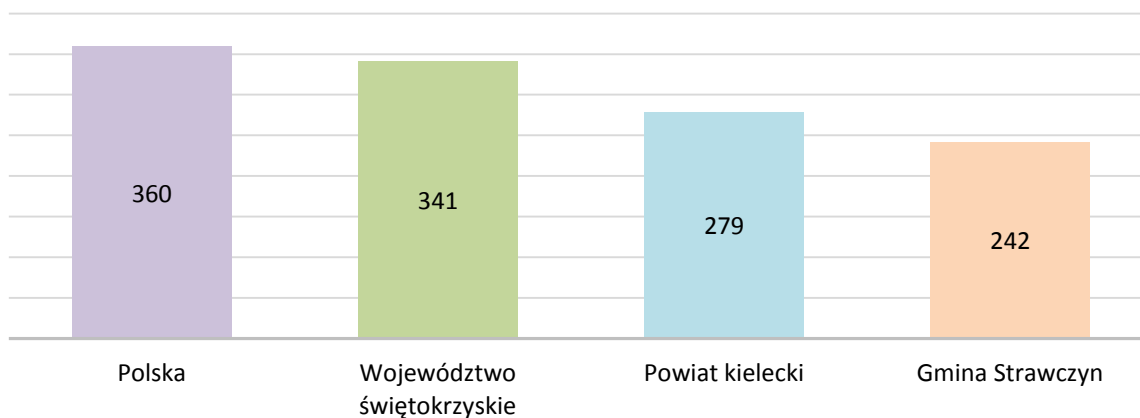
W Gminie Strawczyn w 2013 roku liczba mieszkań przypadająca na 1 000 mieszkańców wynosiła 242, a w latach wcześniejszych ulegała niewielkim wahaniom (wykres 34). W porównaniu do średniej krajowej i wojewódzkiej Gmina Strawczyn wypada niekorzystnie, ponieważ średnia liczba mieszkań jest mniejsza o ponad 100. Natomiast w odniesieniu do powiatu kieleckiego wskaźnik ten jest niższy o 37 (wykres 35).

Wykres 34 Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 35 Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

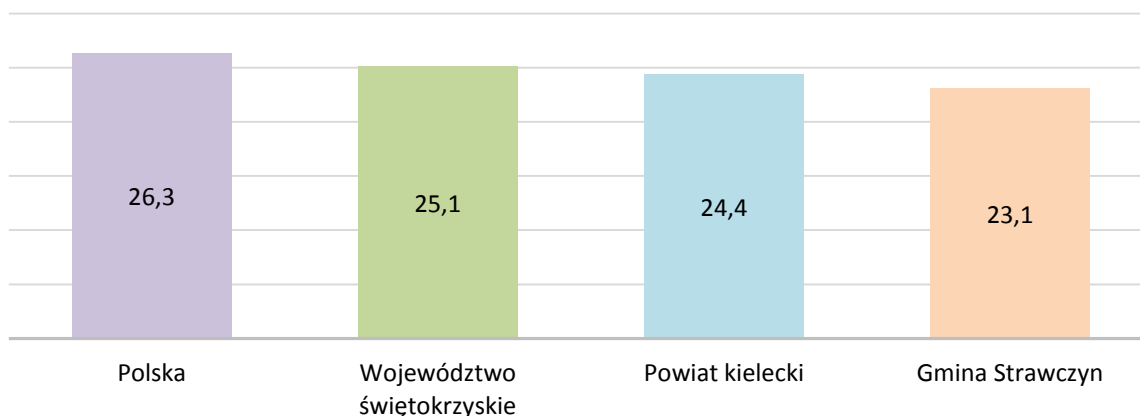
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2008–2013 utrzymywała się na stałym poziomie 22,6–23,1 m²/os (wykres 36). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę w Gminie Strawczyn w 2013 roku była niższa od średniej krajowej, wojewódzkiej i średniej dla powiatu kieleckiego (wykres 37).

Wykres 36 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² w przeliczeniu na 1 osobę w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 37 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² w przeliczeniu na 1 osobę w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

6.3 Gazownictwo, ciepłownictwo i energetyka

Obecnie na terenie Gminy Strawczyn nie ma sieci gazowej. Około 75% gospodarstw domowych na terenie gminy posiada kuchenki gazowe zasilane z butli gazowych. Na tej podstawie szacuje się, że roczne zużycie gazu w Gminie Strawczyn wynosi około 630,34 m³.

Budynki mieszkalne na terenie gminy w głównej mierze zaopatrywane są w energię ciepłą wykorzystywaną do ogrzewania i przygotowania ciepłej wody ze źródeł na paliwo stałe – pelet oraz olej opałowy. Na terenie gminy działa kilka instytucji wyposażonych we własne źródła grzewcze. Głównie są to szkoły, w których nośnikiem ciepła jest olej opałowy i pelet. Ponadto istnieją również cztery kotłownie olejowe, które dostarczają ciepło do: osiemnasto-rodzinnego bloku mieszkaniowego w Promniku, Muzeum w Oblęgorku, Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Strawczynie, Szkoły Podstawowej w Niedźwiedziu, Korczynie, Rudzie Strawczyńskiej i budynku Urzędu Gminy. Obecnie na

terenie Gminy Strawczyn ciepło w budynkach użyteczności publicznej dostarczane jest przez systemy wykorzystujące odnawialne źródła energii przede wszystkim systemy solarne oraz pompy ciepła. Realizowane są działania mające na celu budowę instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na budynkach gospodarstw domowych.

Energia elektryczna do Gminy Strawczyn dostarczana jest przez dwa zakłady energetyczne z okręgu radomsko-kieleckiego. Na terenie gminy całkowita długość linii sieci średniego napięcia wynosi 52,35 km, natomiast długość sieci niskiego napięcia liczy w gminie 120,9 km. Istniejąca sieć elektroenergetyczna zapewnia dostawę energii i mocy pokrywającą aktualne zapotrzebowanie gminy. Jednakże należy spodziewać się wzrostu poboru energii elektrycznej przez odbiorców zasilanych z sieci niskiego napięcia oraz niewielkiego na napięciu średnim. Spowodowane to będzie m.in. wzrostem odbiorników energii elektrycznej oraz wzrostem liczby odbiorców¹⁰.

6.4 Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Teren Gminy Strawczyn w całości jest zwodociągowany. Długość sieci wodociągowej wg danych GUS w 2013 roku wynosiła 145 km i 2 435 przyłączy. W ramach infrastruktury wodociągowej istnieją 3 ujęcia wody, typu studnie głębinowe i źródła w Rudzie Strawczyńskiej, Strawczynie i Oblęgorku oraz 7 przepompowni¹¹.

Na terenie Gminy Strawczyn od 1996 roku funkcjonuje Zakład Gospodarki Komunalnej w Strawczynie. Zakład powołany jest do zaspokajania codziennych potrzeb mieszkańców gminy w zakresie usług komunalnych. Do zakresu działania należy m.in.:

- zarządzanie infrastrukturą wodno-kanalizacyjną stanowiącą mienie gminy przekazane do eksploatacji Zakładu;
- ochrona ujęć wody przed skażeniami;
- współuczestnictwo w opracowaniu planów zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowości na terenie objętym działalnością Zakładu;
- podejmowanie wszelkich działań zapewniających oszczędną gospodarkę wodno-ściekową na terenie gminy.

Swoje zadania realizuje w szczególności poprzez:

- eksploatację oczyszczalni ścieków;
- eksploatację ujęć wody i sieci wodociągowej;
- zapewnienie ciągłości i niezawodności usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia

¹⁰ Dane uzyskane z Urzędu Gminy Strawczyn.

¹¹ jw.

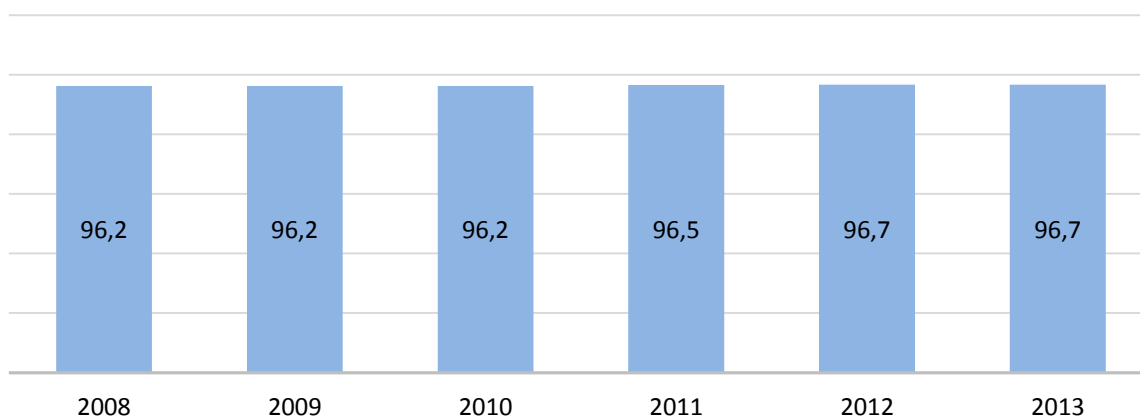
ścieków;

- zawieranie umów z właścicielami lub użytkownikami obiektów na dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków.

Na koniec 2014 roku do sieci wodociągowej było podłączonych 2 513 budynków mieszkalnych, a do sieci kanalizacyjnej 2 018 budynków mieszkalnych¹².

W rozpatrywanym okresie 2008–2013 liczba osób korzystających z sieci wodociągowej w Gminie Strawczyn utrzymywała się na poziomie 96% (wykres 38) pozostała część korzysta z własnych studni. Porównując ten wskaźnik do średniej kraju, województwa i powiatu, gmina pod tym względem wypada znacznie lepiej (wykres 39).

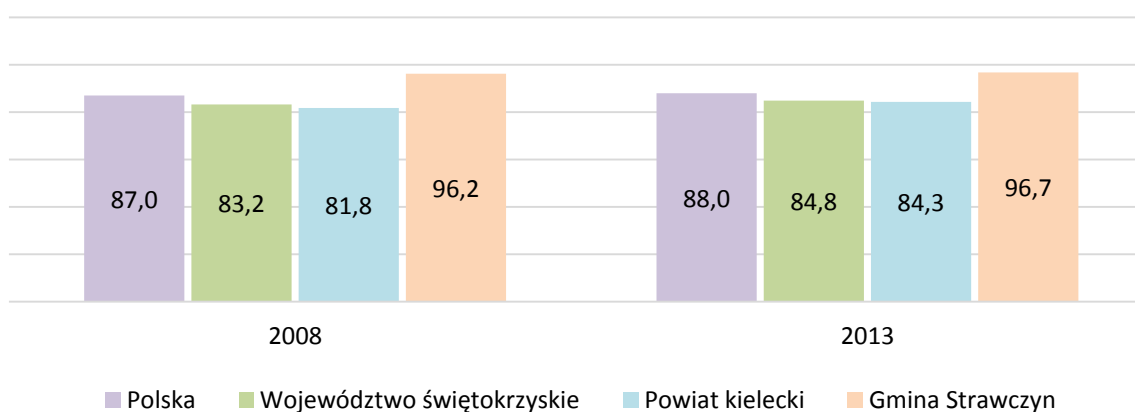
Wykres 38 Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 39 Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn w roku 2008 i 2013

47

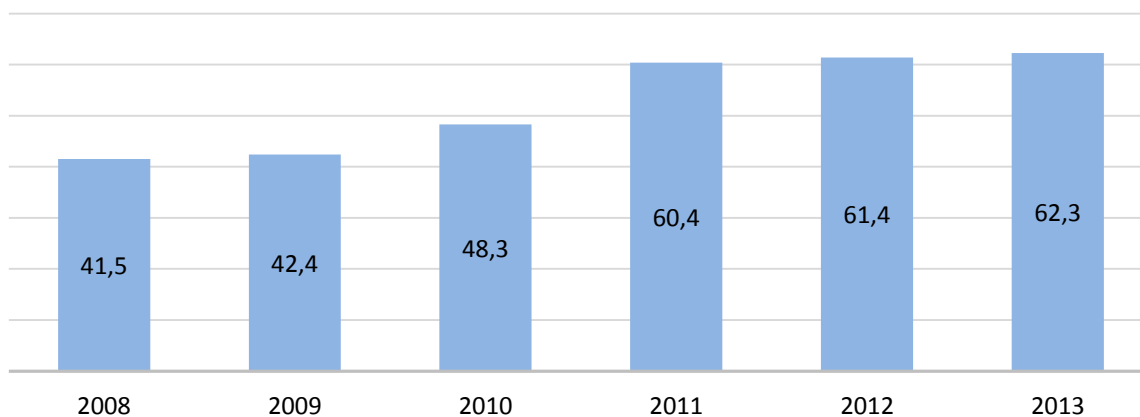
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹² Dane uzyskane z Urzędu Gminy Strawczyn.

Wg danych GUS w 2013 roku w Gminie Stawczyn długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 147 km i 1 969 przyłączy. W zakresie kanalizacji na terenie gminy w miejscowości Stawczyn powstała oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości dobowej 1 000 m³. W planach jest budowa oczyszczalni ścieków o przepustowości 1 000 m³ w Korczynie. Na terenie gminy ścieki gromadzone były również w 191 zbiornikach bezodpływowych.

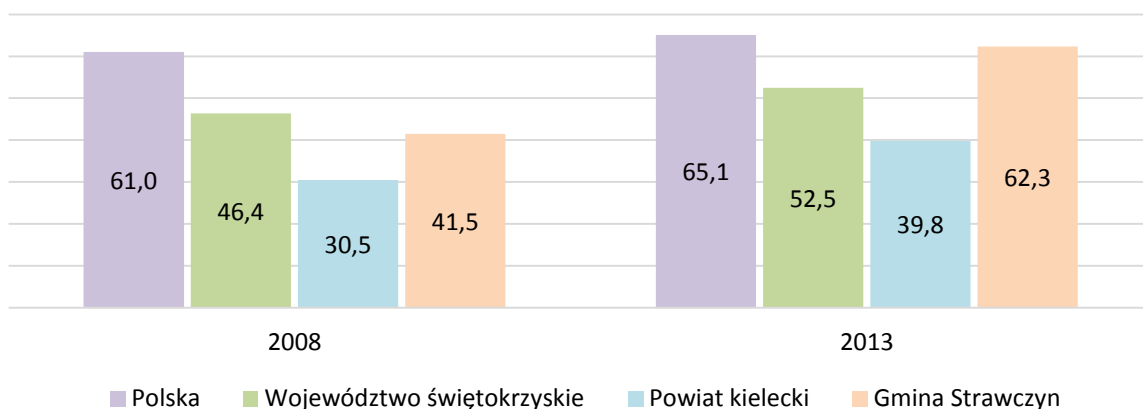
Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w latach 2008–2013 w Gminie Stawczyn systematycznie wzrastała obejmując w 2013 roku ponad 62% ogółu ludności (wykres 40). W porównaniu do średniej Polski wskaźnik ten był nieznacznie niższy, natomiast w odniesieniu do średniej województwa świętokrzyskiego – był większy o 9,8%, a w stosunku do powiatu kieleckiego wyższy o 22,5% (wykres 41). Ponadto część osób korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wykres 40 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w Gminie Stawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 41 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Stawczyn w roku 2008 i 2013

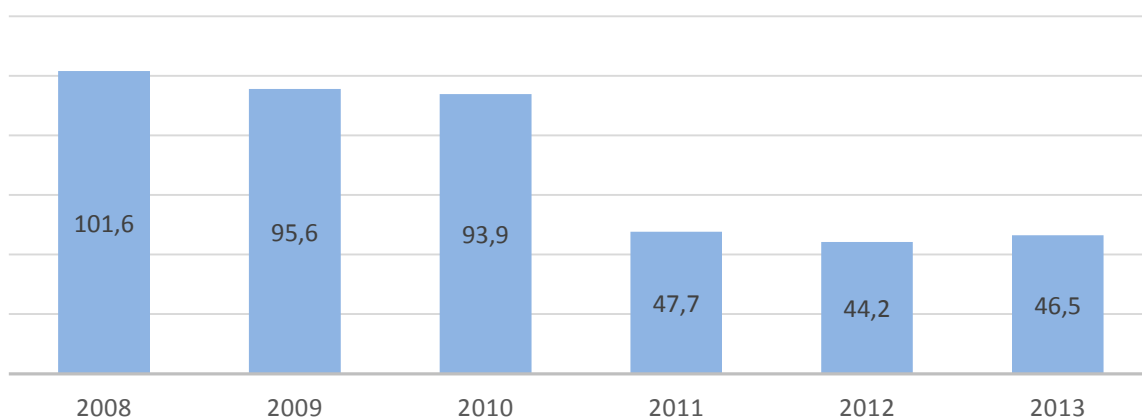

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

6.5 Gospodarka odpadami

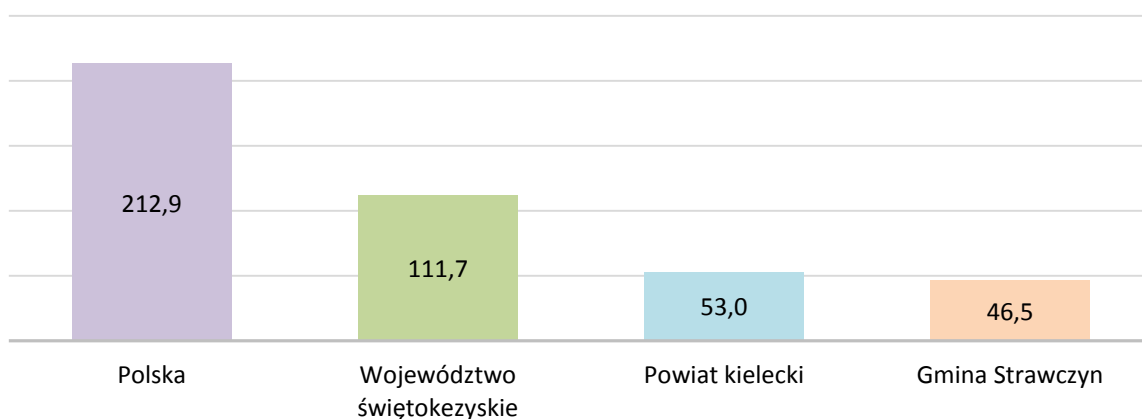
Na terenie Gminy Strawczyn w 2013 roku wg danych GUS zebrano 479,83 ton odpadów komunalnych zmieszanych, w tym 248,73 ton stanowiły odpady z gospodarstw domowych. Na przestrzeni lat 2008–2013 liczba zebranych odpadów systematycznie spadała. Jedynie w 2013 roku odnotowano nieznaczny wzrost w stosunku do roku poprzedniego (wykres 42). W 2013 roku ilość zebranych odpadów od jednego mieszkańca gminy była niższa od średniej dla kraju, województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego (wykres 43).

Wykres 42 Ilość zebranych w kg zmieszanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 43 Ilość zebranych w kg zmieszanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wszyscy mieszkańcy Gminy Strawczyn objęci są selektywną zbiórką odpadów. Odzyskiwane odpady komunalne to przede wszystkim odpady opakowaniowe, głównie szkło (bezbarwne i kolorowe), tworzywa sztuczne i papier. Odpady te gromadzone są w specjalnie oznakowanych do tego celu pojemnikach oraz kolorowych workach, a po zbiórce przekazywane są Przedsiębiorstwu Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. z siedzibą w Kielcach. Natomiast pozostałe odpady zebrane od mieszkańców poddawane są procesowi unieszkodliwiania na składowisku odpadów komunalnych w Promniku.

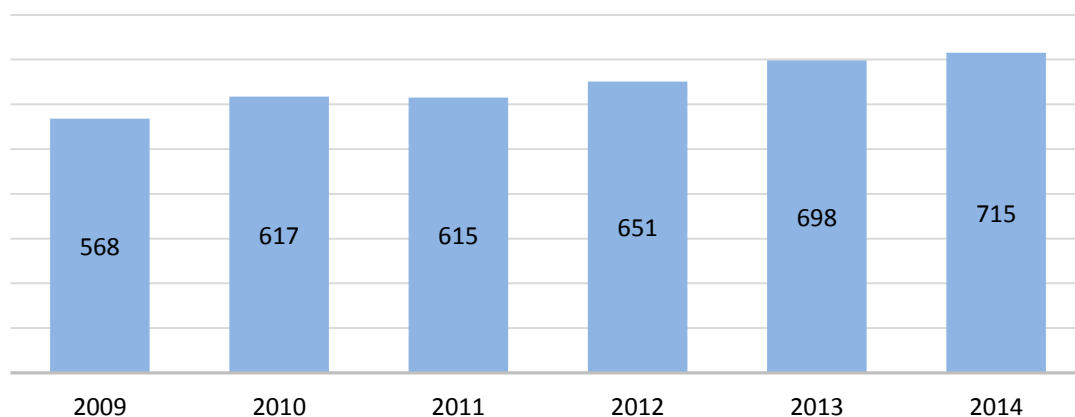
7. Strefa gospodarcza

7.1 Przedsiębiorczość

Sytuację gospodarczą na terenie Gminy Strawczyn obrazuje najlepiej liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności oraz liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

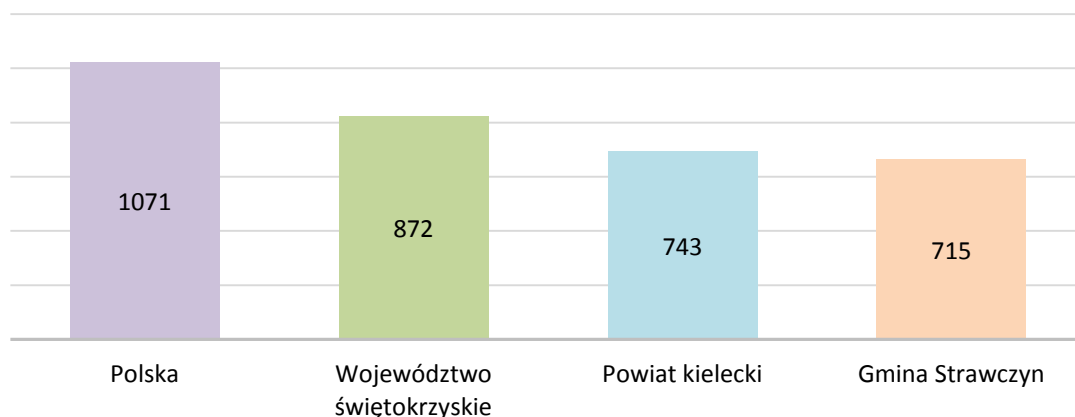
W Gminie Strawczyn w 2014 roku liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wynosiła 715 i była o 147 większa niż w roku 2009 (wykres 44). Wynik ten w 2014 roku był jednak niższy od średniej dla Polski, województwa i powiatu (wykres 45).

Wykres 44 Podmioty wpisane do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Strawczyn w latach 2009–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 45 Podmioty wpisane do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

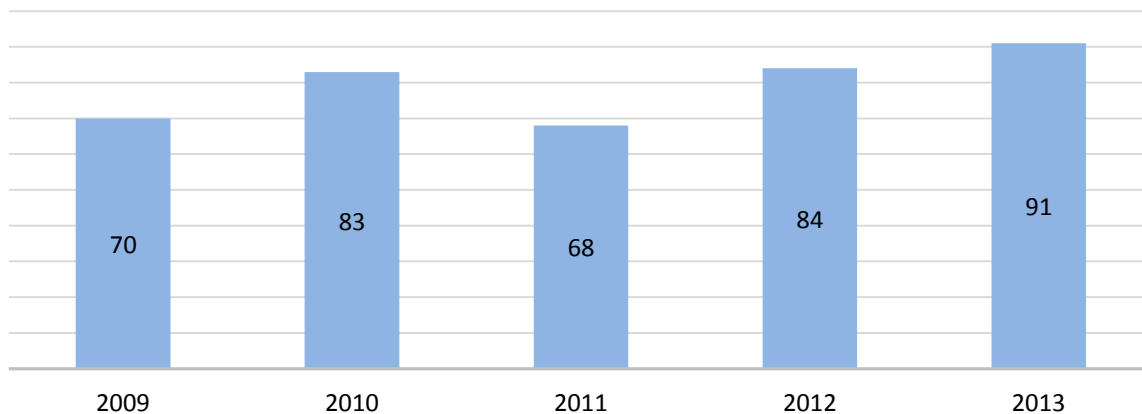

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2009–2013 liczba jednostek nowo zarejestrowanych podlegała wahaniom (wykres 46). W 2013 roku w Gminie Strawczyn działalność na 10 tys. ludności rozpoczęło 91

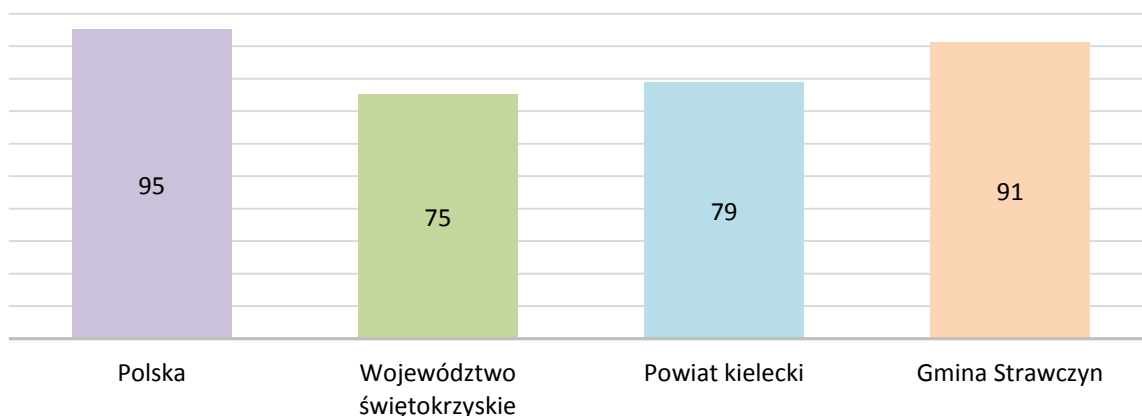
przedsiębiorstw. Wskaźnik ten jest niższy o 4 punkty od średniej krajowej, natomiast w porównaniu do województwa i powiatu jest znacznie wyższy (wykres 47).

Wykres 46 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Strawczyn w latach 2009–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

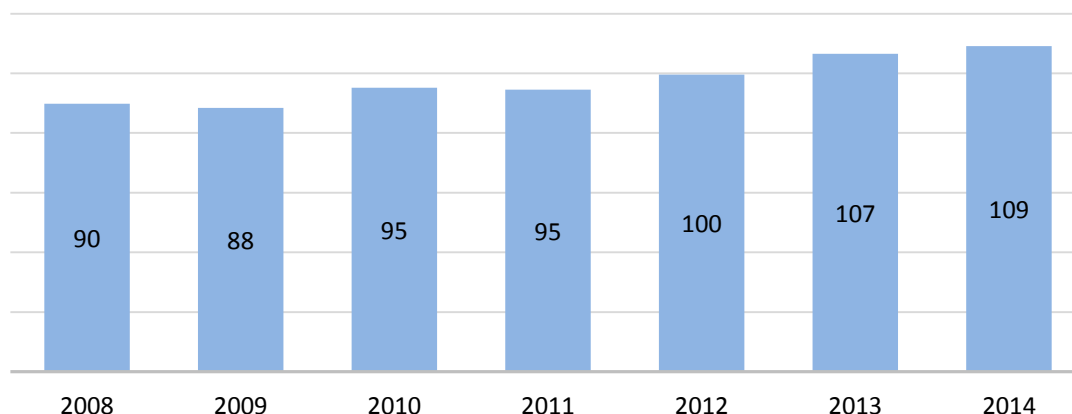
Wykres 47 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

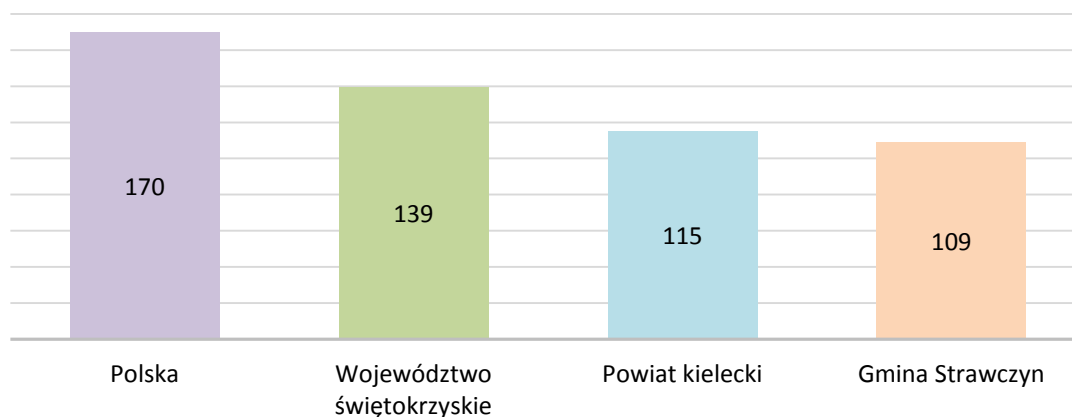
Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym między 2008–2014 ulegała wzrostowi, z wyjątkiem roku 2009, kiedy to odnotowano spadek o 2 punkty w stosunku do roku poprzedniego (wykres 48). W 2014 roku ich liczba wyniosła 109 jednostek i w odniesieniu do średniej Polski, województwa i powiatu był to wynik słabszy (wykres 49).

Wykres 48 Podmioty gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 49 Podmioty gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

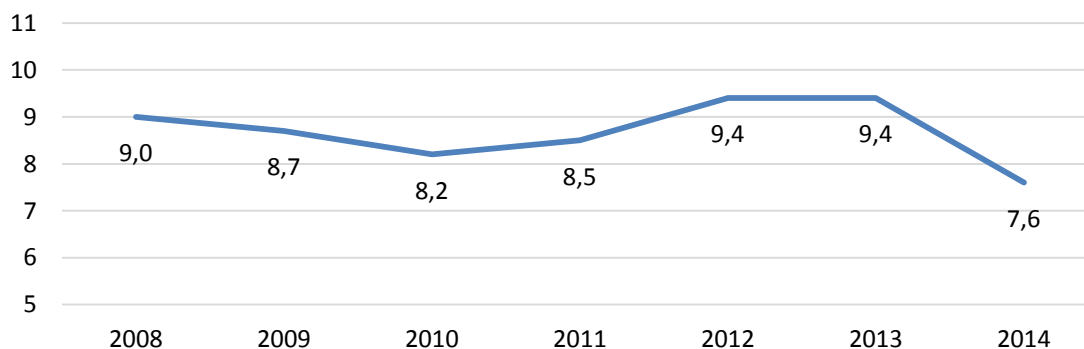

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

7.2 Bezrobocie

Obecną sytuację na rynku pracy najlepiej odzwierciedla udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W Gminie Strawczyn w latach 2008–2014 wskaźnik ten zmniejszył się, osiągając w roku 2010 wartość najmniejszą, równą 8,2%. W latach kolejnych nastąpił wzrost, aż do roku 2014 kiedy to ponownie spadł. W 2014 roku udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 7,6% (wykres 50).

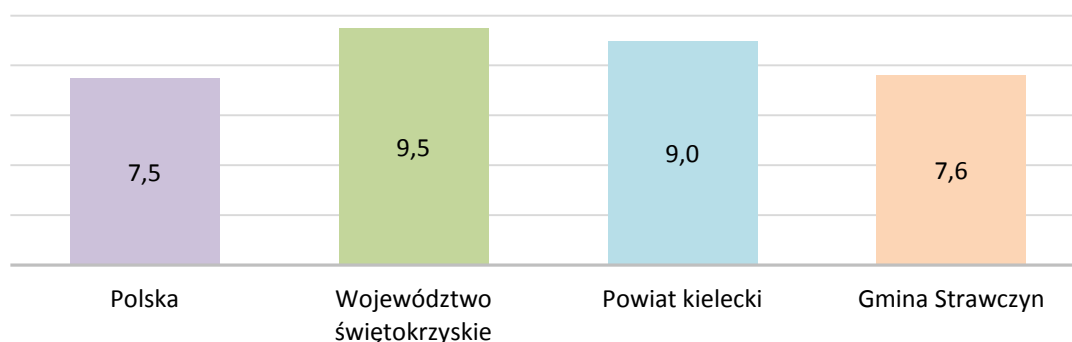
Wykres 50 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Strawczyn na tle jednostek terytorialnych wyższego rzędu pod względem udziału % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wypada korzystnie. Wskaźnik ten jest wyższy zaledwie o 0,1% od średniej krajowej, natomiast w porównaniu do województwa i powiatu jest niższy o prawie 2% (wykres 51).

Wykres 51 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Strawczyn głównymi pracodawcami oprócz obiektów sektora publicznego, jest¹³:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami sp. z o.o. w Promniku,
- PW DEFRO w Rudzie Strawczyńskiej;
- Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku;
- Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji i Terapii „Złota rybka” w Oblęgorze.

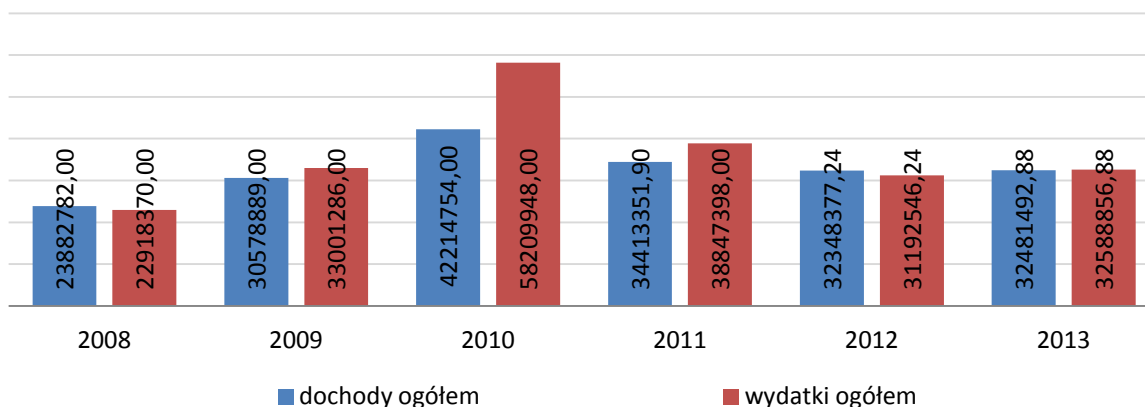
¹³ Dane uzyskane z Urzędu Gminy Strawczyn.

7.3 Budżet Gminy Strawczyn

Dochody budżetu Gminy Strawczyn w 2013 roku kształtowały się na poziomie 32 481 492,88 zł i na przestrzeni lat 2008–2013 była to trzecia pod względem wielkości wysokość dochodów gminnych. Największy dochód równy 42 214 754 zł gmina osiągnęła w 2010 roku (wykres 52). W tym samym roku odnotowano również najwyższe dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca – 4 154 zł (wykres 53). Najmniejszy dochód gmina miała w 2008 roku, który wynosił 23 882 782 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło 2 419 zł.

Wydatki Gminy Strawczyn w 2013 roku wyniosły 32 588 856,88 zł. Najwyższe wydatki w gminie były w 2010 roku i wynosiły ponad 58 mln zł, natomiast najmniejsze równe 22 918 370 zł – w 2008 roku.

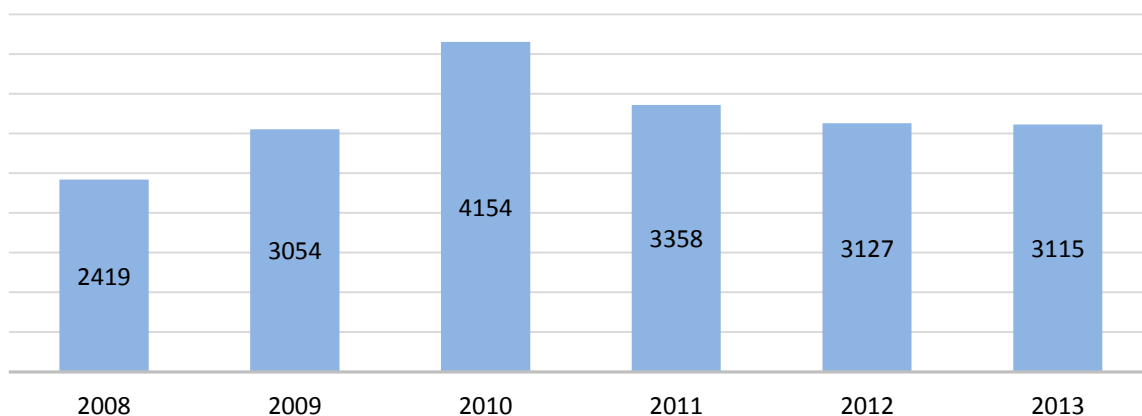
Wykres 52 Dochody i wydatki ogółem w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Sprawozdania Gminy Strawczyn z wykonania budżetu gminy w latach 2008–2013

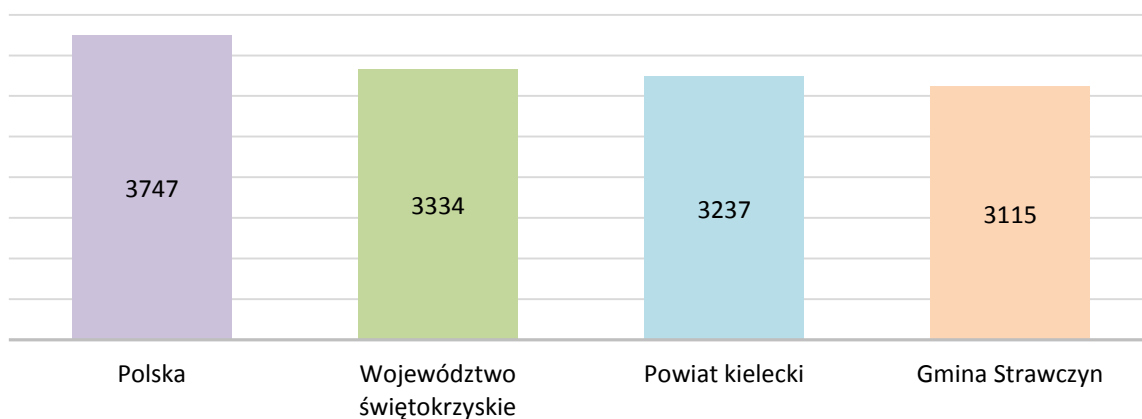
Sytuację finansową gminy najlepiej obrazują wskaźniki dochodów i wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Dochody budżetu na 1 mieszkańca na przestrzeni analizowanych lat 2008–2013 ulegały zmianom (wykres 53). W 2013 roku uzyskany dochód w przeliczeniu na 1 osobę w Gminie Strawczyn wynosił 3 115 zł i był niższy w porównaniu do średniego dochodu Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego (wykres 54).

Wykres 53 Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

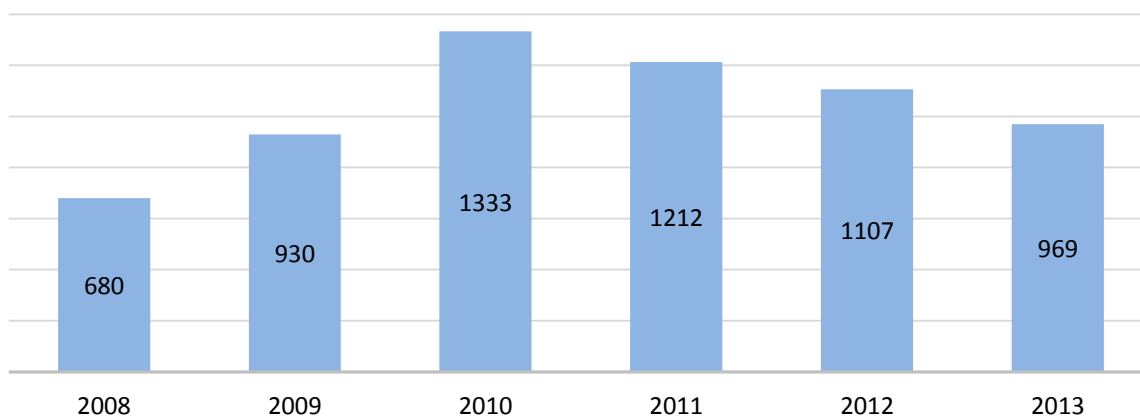
Wykres 54 Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

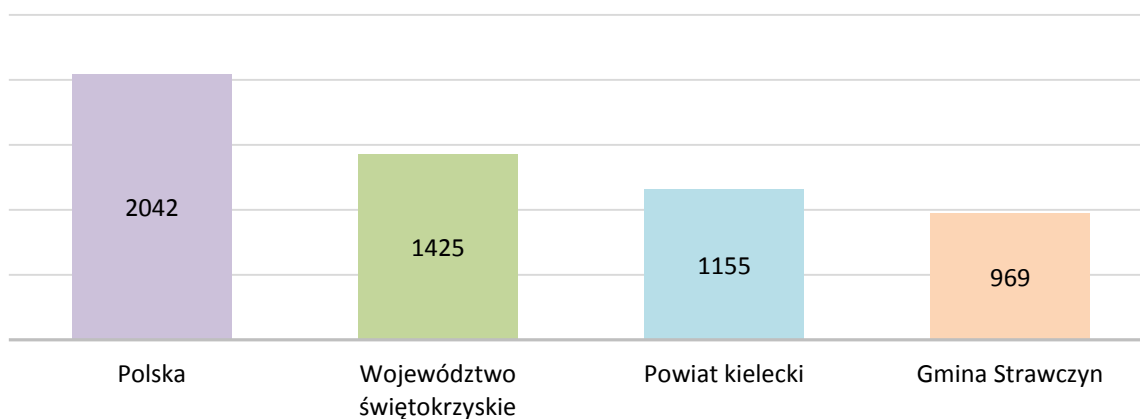
W 2008 roku suma uzyskanych dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Strawczyn była najniższa i wynosiła 680 zł. Natomiast najwyższy dochód osiągnięto w 2010 roku – 1 333 zł (wykres 55). Dochód własny na 1 mieszkańca w 2013 roku był o 1 073 zł niższy od średniej dla Polski, o 456 zł niższy od dochodu województwa oraz o 186 zł niższy w porównaniu do średniej powiatu (wykres 56).

Wykres 55 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 56 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

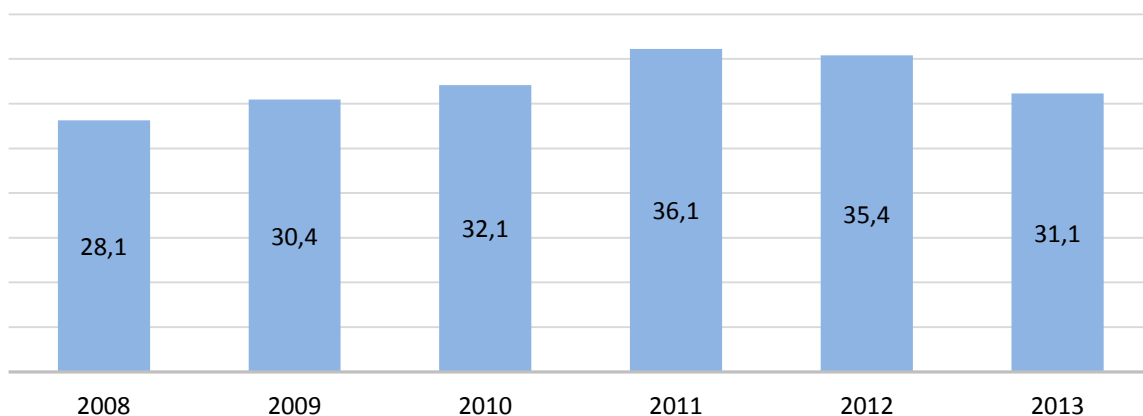
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Od 2008 roku udział % dochodów własnych w dochodach ogółem gminy systematycznie wzrastał osiągając w 2011 roku najwyższą wartość 36,1%. W kolejnych latach wskaźnik ten malał, w 2013 roku wyniósł 31,1% (wykres 57). W 2013 roku średni udział % dochodów własnych w dochodach ogółem budżetu Gminy Strawczyn był niższy od średniej dla Polski o ponad 20%, w odniesieniu do województwa świętokrzyskiego – o 11,6%, natomiast do powiatu 4,6% (wykres 58).

Główną przyczyną spadku udziału % dochodów własnych w dochodach ogółem od 2013 r. było zmniejszenie wpływów do budżetu z tytułu opłat środowiskowych wnoszonych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. (w stosunku do roku 2012 kwota zmalała o 2 247 000 zł)¹⁴

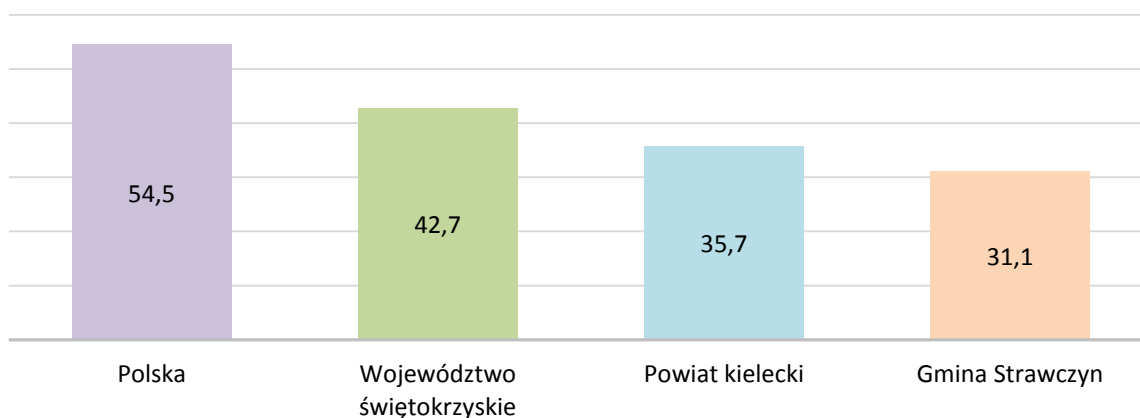
¹⁴ Dane uzyskane z Urzędu Gminy Strawczyn.

Wykres 57 Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

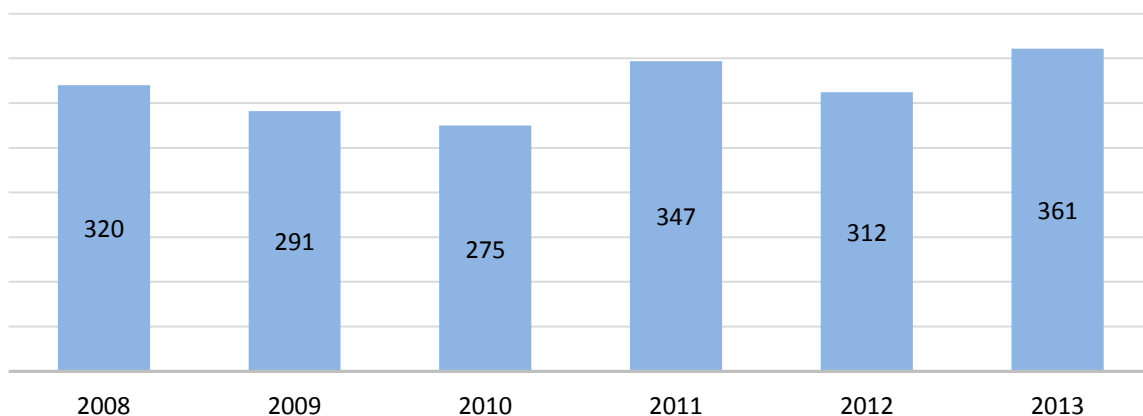
Wykres 58 Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

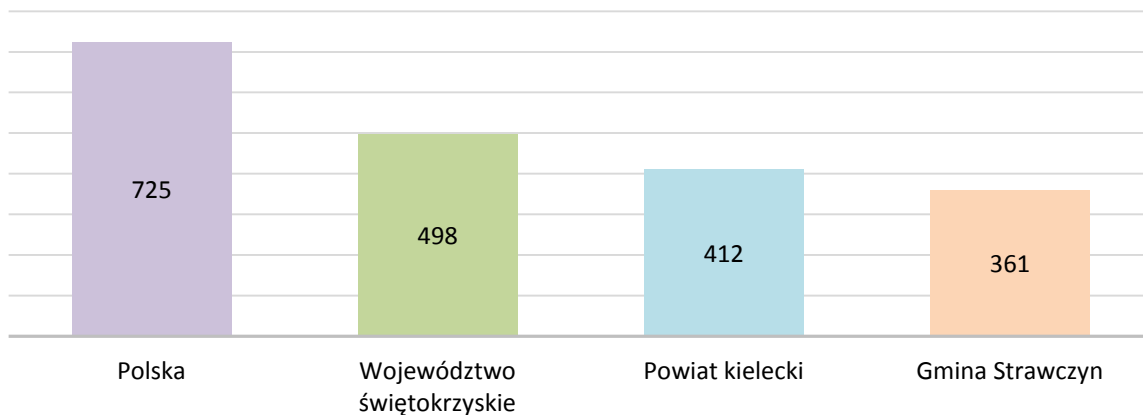
W latach 2008–2013 podatek dochodowy od osób fizycznych liczony na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn ulegał wahaniom. Najwyższą wartość równą 361 zł osiągnął w 2013 roku, zaś najniższą 275 zł w 2010 roku (wykres 59). W 2013 roku podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn był niższy o 364 zł od średniej dla kraju, o 137 zł od średniej wojewódzkiej oraz o 51 zł niższy w porównaniu z powiatem (wykres 60).

Wykres 59 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

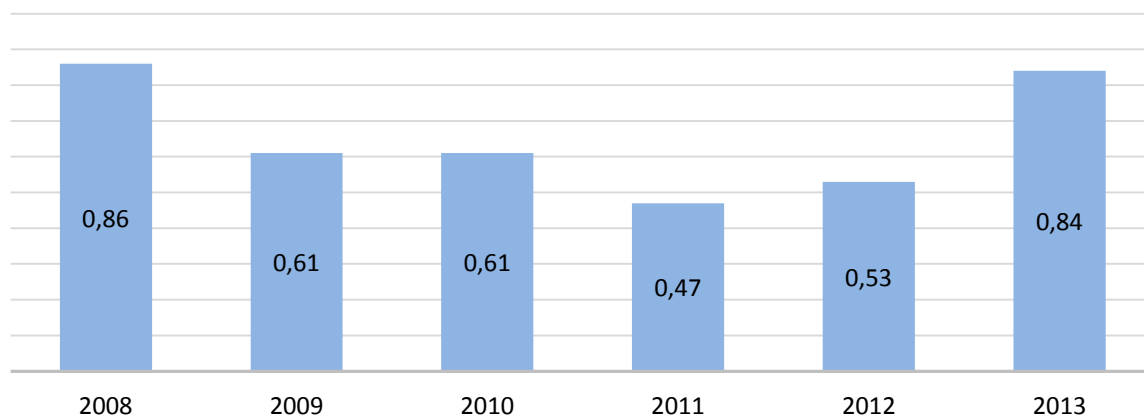
Wykres 60 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

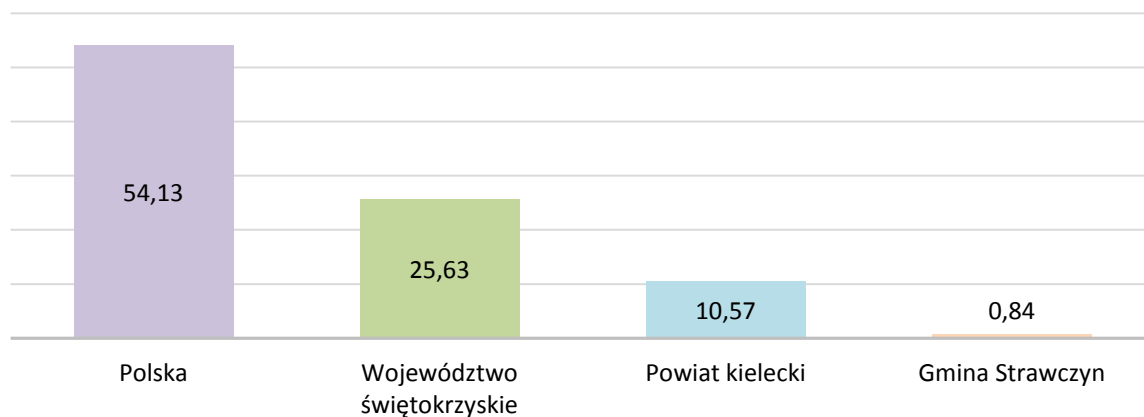
W Gminie Strawczyn podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca od 2008 roku systematycznie spadał, aż do roku 2012, kiedy to wzrósł w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2013 podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 0,84 zł (wykres 61). Gmina Strawczyn na tle jednostek terytorialnych wyższego rzędu wypada bardzo niekorzystnie. Wskaźnik ten jest niższy zarówno od średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatu (wykres 62).

Wykres 61 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

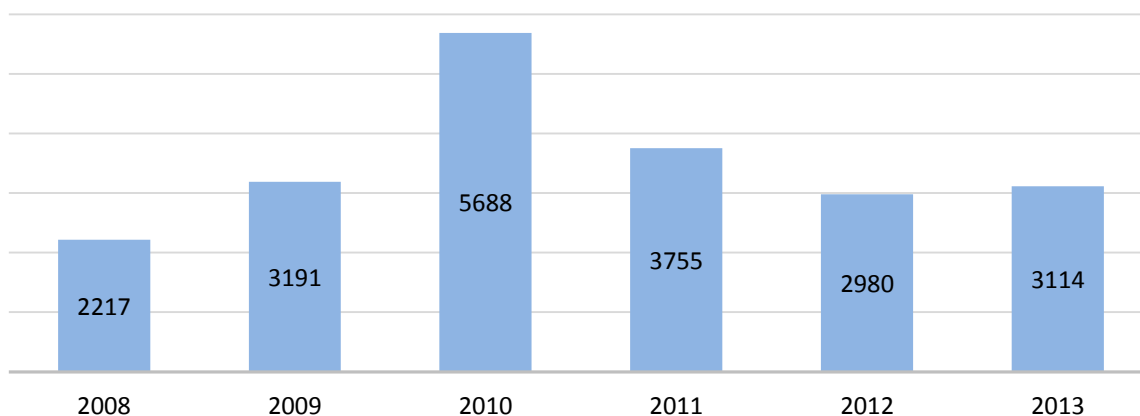
Wykres 62 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

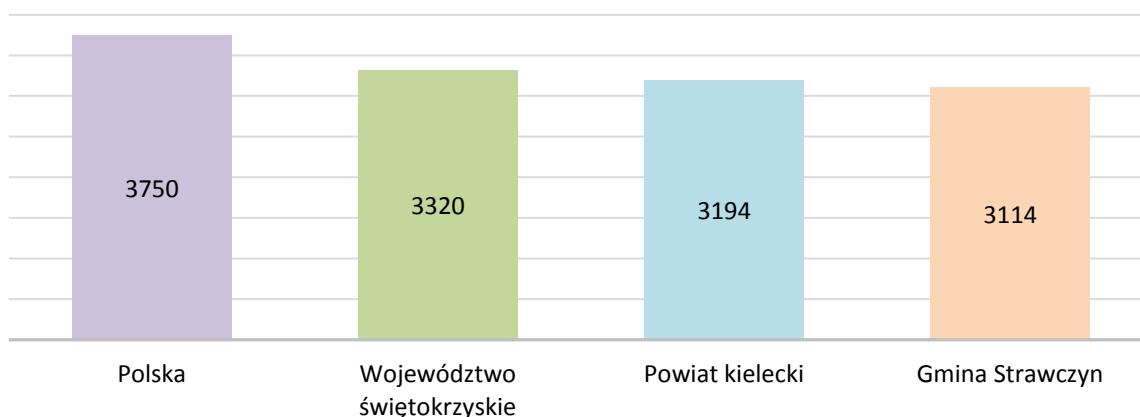
W analizowanym okresie od 2008 do 2013 roku wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca ulegały wahaniom. W 2010 roku wydatki na 1 mieszkańca gminy były największe i wynosiły 5 688 zł, natomiast w 2013 spadły do 3 144 zł (wykres 63) i były o 636 zł niższe w porównaniu do średniej kraju oraz o 206 zł niższe w odniesieniu do wydatków województwa świętokrzyskiego. Porównując gminę z powiatem kieleckim różnica była nieznaczna i wynosiła 80 zł (wykres 64).

Wykres 63 Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

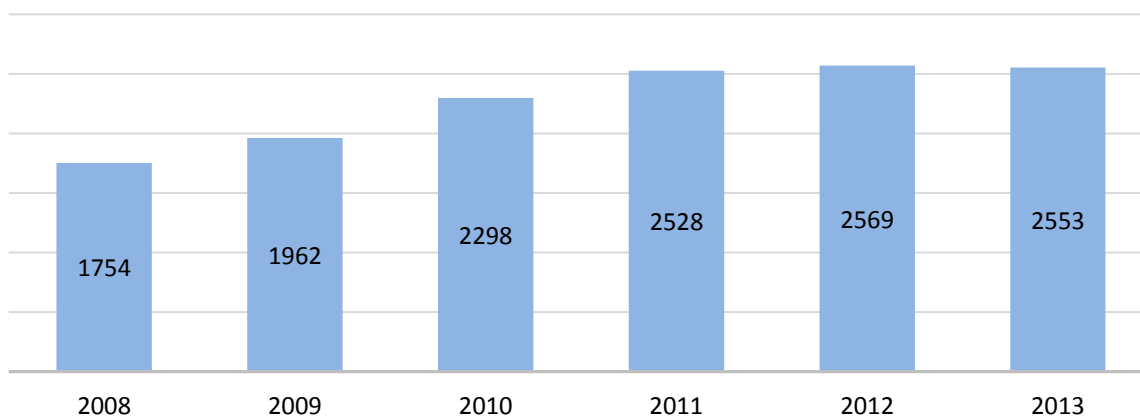
Wykres 64 Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

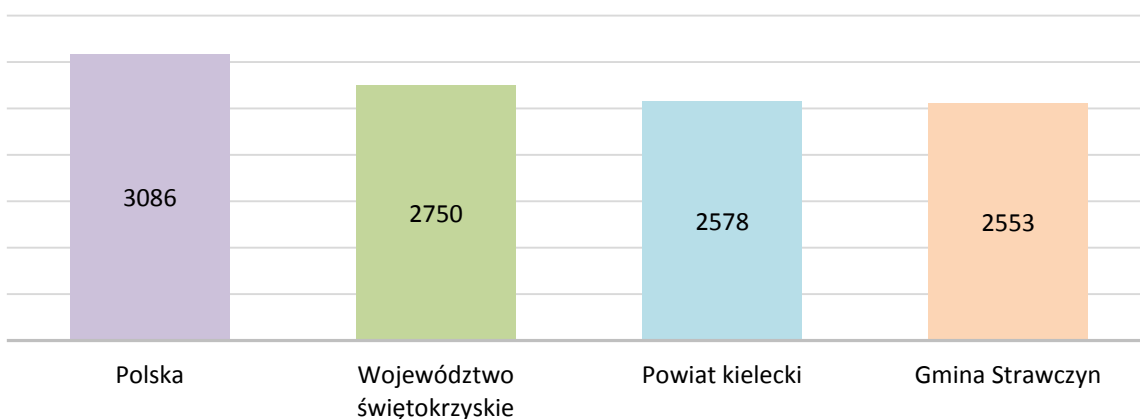
Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca od 2008 roku stale rosły, aż do roku 2013, kiedy to nieznacznie spadły (wykres 65). Wzrost ten spowodowany był głównie realizacją projektów miękkich (np. POKL, Comenius), które współfinansowane były ze środków unijnych na lata 2007–2013. W 2013 roku wydatki bieżące na 1 mieszkańca Gminy Strawczyn w porównaniu ze średnią Polski były niższe o 533 zł, były również niższe w porównaniu do średniej wojewódzkiej – o 197 zł. Natomiast w odniesieniu do średniej powiatu różnica była nieduża, wydatki gminne były niższe o 25 zł (wykres 66).

Wykres 65 Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

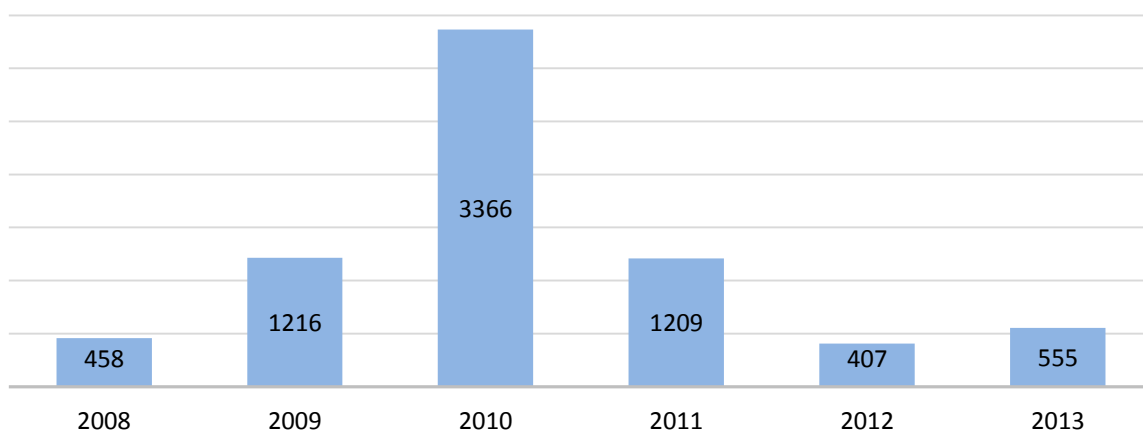
Wykres 66 Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

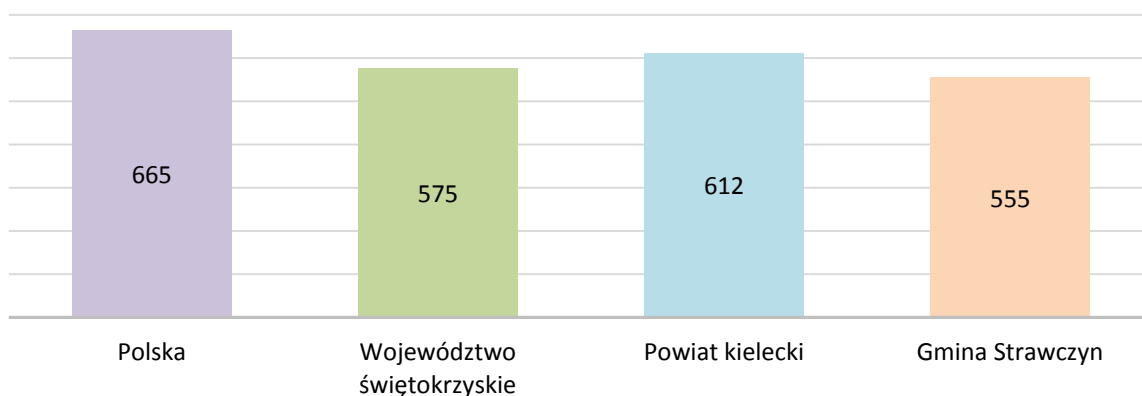
Ostatnią analizowaną kategorią wydatków gminy są wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 osobę. Suma wydatków majątkowych na przestrzeni lat 2008–2013 ulegała znacznym wahanom. W 2008 roku wydatki te wynosiły 458 zł i do roku w 2010 wzrastały osiągając wartość 3 366 zł. W latach kolejnych spadały, aż do roku 2013, kiedy to wzrosły do 555 zł (wykres 67). Kwota ta w odniesieniu do średniej krajowej jest niższa o 110 zł, a w odniesieniu do powiatu – niższa o 57 zł, natomiast w porównaniu do województwa różnica jest niewielka (wykres 68).

Wykres 67 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

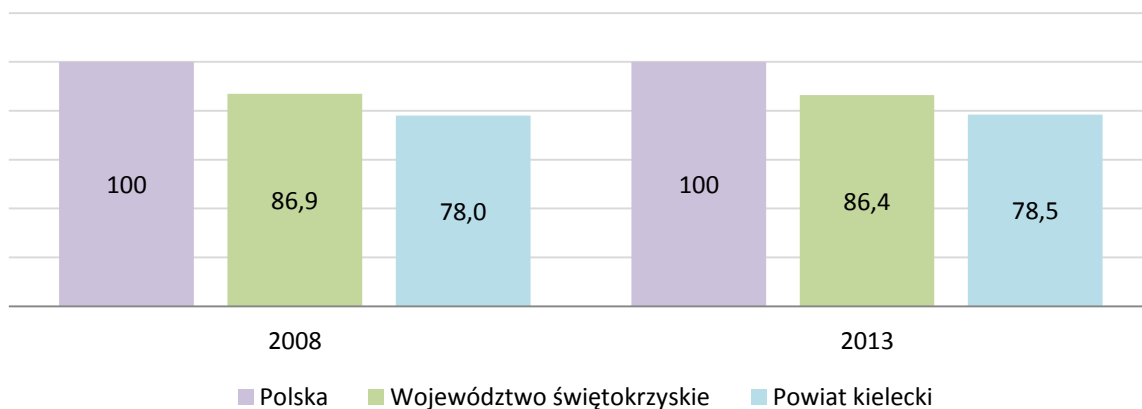
Wykres 68 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w powiecie kieleckim w 2013 roku wynosiło 78,5% i było niższe od średniego wynagrodzenia w województwie świętokrzyskim (wykres 69).

Wykres 69 Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w województwie świętokrzyskim i powiecie kieleckim w roku 2008 i 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Strawczyn w latach 2007–2013 realizowano projekty, które były dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Najwięcej projektów realizowanych było w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – 39, zaś najmniej z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej po 1 projekcie.

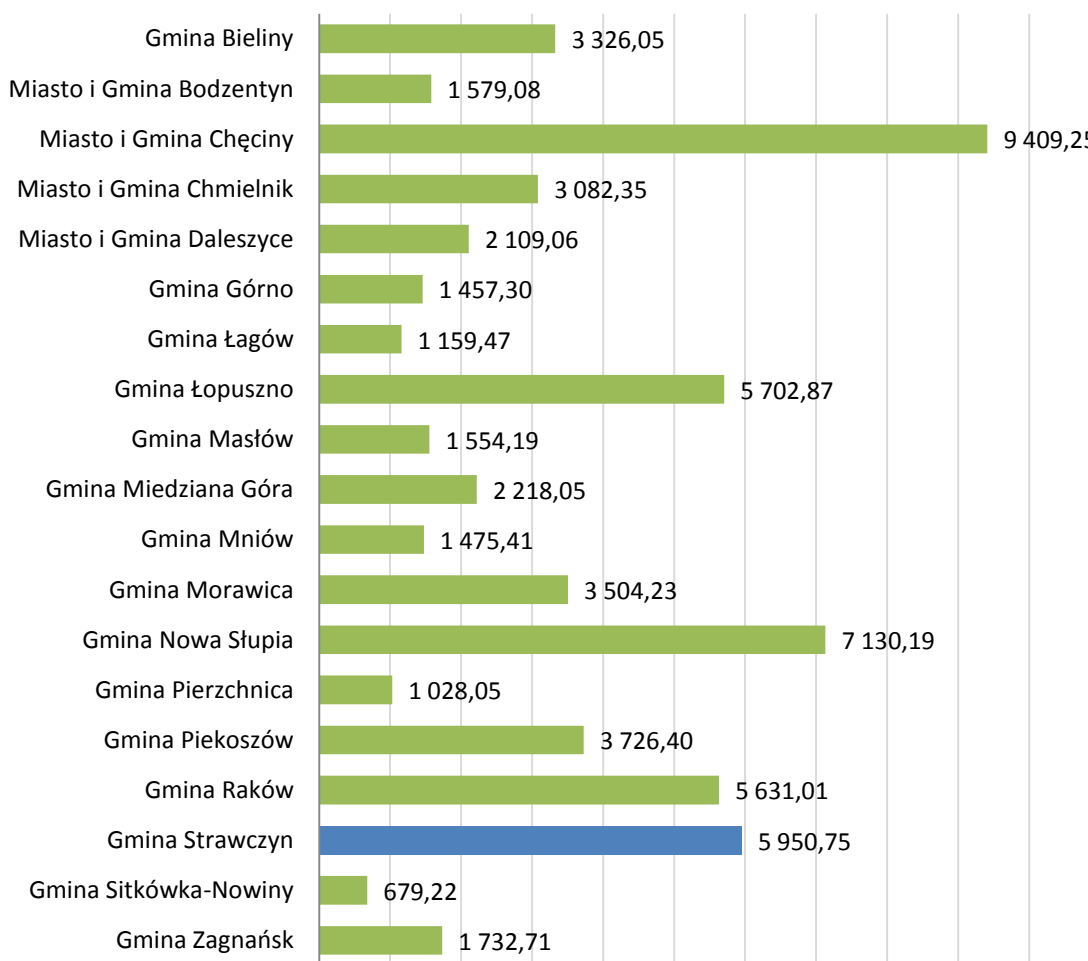
Wielkość pozyskanych funduszy z UE oraz wartość dofinansowania z UE w przeliczeniu na osobę jest najlepszym wskaźnikiem obrazującym aktywność na terenie gminy. W tabeli 11 przedstawiono dane dla gmin powiatu kieleckiego odnośnie liczby projektów, wartości dofinansowania z UE oraz średniego dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013 w przeliczeniu na 1 osobę. Na terenie Gminy Strawczyn zrealizowanych było 13 projektów, a wartość dofinansowania na 1 mieszkańca wyniosła 5 950,75 zł. Gmina Strawczyn pośród wszystkich gmin powiatu zajęła 3. miejsce pod względem wysokości pozyskanych środków z funduszy unijnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca (wykres 70).

Tabela 11 Wartość dofinansowania z RPO WŚ w latach 2007–2013 w gminach powiatu kieleckiego

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z UE (zł)	Wartość dofinansowania z UE w przeliczeniu na 1 osobę (zł)
Gmina Bieliny	14	33 230 605,48	3 326,05
Miasto i Gmina Bodzentyn	16	18 405 723,19	1 579,08
Miasto i Gmina Chęciny	32	139 755 603,36	9 409,25
Miasto i Gmina Chmielnik	25	35 394 572,22	3 082,35
Miasto i Gmina Daleszyce	24	32 359 293,91	2 109,06
Gmina Górnio	17	19 555 452,22	1 457,30
Gmina Łągow	9	7 847 276,96	1 159,47
Gmina Łopuszno	10	51 251 726,07	5 702,87
Gmina Masłów	15	15 544 977,09	1 554,19
Gmina Miedziana Góra	16	23 313 875,80	2 218,05
Gmina Mniów	12	13 761 128,49	1 475,41
Gmina Morawica	28	50 275 122,30	3 504,23
Gmina Nowa Słupia	23	6 873 501,59	7 130,19
Gmina Piekoszów	26	59 026 158,66	3 726,40
Gmina Pierzchnica	8	4 958 271,15	1 028,05
Gmina Raków	10	31 753 275,91	5 631,01
Gmina Strawczyn	13	60 156 103,79	5 950,75
Gmina Sitkówka-Nowiny	15	4 871 335,04	679,22
Gmina Zagnańsk	17	22 253 197,98	1 732,71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013, http://rpo-swietokrzyskie.pl/mapa_dotacji/mapa_porownaniegmin (inf. z 18.03.2015 r.)

Wykres 70 Wartość dofinansowania z RPO WŚ w latach 2007–2013 w przeliczeniu na 1 osobę w gminach powiatu kieleckiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013, http://rpo-swietokrzyskie.pl/mapa_dotacji/mapa_porownaniegmin (inf. z 18.03.2015 r.)

Sytuacja gospodarcza na danym obszarze zależy do wielu czynników, jednym z nich jest czynnik określający atrakcyjność inwestycyjną. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową określił atrakcyjność inwestycyjną: „Atrakcyjność inwestycyjna jest rozumiana jako zdolność skłonienia do inwestycji poprzez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Obszary oferujące optymalną kombinację czynników lokalizacji stwarzają zarazem najlepsze warunki dla funkcjonowania przedsiębiorstw, czym przyciągają inwestorów”¹⁵. W tabeli 12 przedstawiono atrakcyjność inwestycyjną województwa świętokrzyskiego w 2014 roku. Najlepszym czynnikiem atrakcyjności inwestycyjnej województwa jest bezpieczeństwo powszechne, natomiast najslabszym – aktywność województwa wobec inwestorów.

¹⁵ *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2014*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2014, str. 5.

Tabela 12 Atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego w 2014 roku

Czynniki atrakcyjności inwestycyjnej	Lokata na 16 województw w Polsce
Dostępność transportowa	12
Zasoby i koszty pracy	8
Rynek zbytu	12
Infrastruktura gospodarcza	15
Infrastruktura społeczna	9
Bezpieczeństwo powszechne	2
Aktywność województwa wobec inwestorów	16
Atrakcyjność inwestycyjna województwa	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2014*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2014

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. opublikowała *Raport: Atrakcyjność inwestycyjna regionów w 2014 roku – Raport syntetyczny*. Raport oceniał powiaty i gminy, zaliczając je do klas od A do F. Najbardziej atrakcyjne miejscowości znalazły się w klasach A i B. Podstawowymi kryteriami oceny tego raportu były: zasoby miejsc pracy, infrastruktura techniczna, drogi, koleje oraz szanse powodzenia inwestycji, oraz stosunek władz lokalnych i samorządowych do tych przedsięwzięć.

Wśród gmin powiatu kieleckiego do klasy A zaliczono Gminę Sitkówkę-Nowiny, natomiast klasę B pod względem atrakcyjności inwestycyjnej uzyskały: Gmina Miedziana Góra, Gmina Strawczyn oraz Gmina Zagnańsk.

8. Środowisko naturalne Gminy Strawczyn

8.1 Klimat

Gmina Strawczyn położona jest w klimatycznej Krainie Gór Świętokrzyskich, w obrębie Małopolskiego Regionu Klimatycznego¹⁶. Pogodę tego regionu kształtują masy powietrza polarnomorskiego i podzwrotnikowego. Dominują wiatry zachodnie, południowe oraz południowo-wschodnie. Średnia roczna ilość opadów wynosi 620 mm. Rozkład opadów atmosferycznych w ciągu roku jest zróżnicowany. Największą wartość osiągają w miesiącach letnich: lipiec – 90 mm, czerwiec – 79 mm, sierpień – 65 mm, co korzystnie wpływa na wzrost roślin okopowych, ale utrudnia zbiory zbóż. Najmniejsza miesięczna ilość opadów przypada na miesiące: luty – 38 mm, marzec – 37 mm i kwiecień – 39 mm. Średnia roczna temperatura wynosi 7,2⁰C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,7⁰C), najzimniejszym natomiast luty (-3,9⁰C). Pokrywa śnieżna na terenie gminy zalega przez 123 dni, osiągając maksymalną wartość w styczniu i lutym. Czas usłonecznienia jest zróżnicowany, minimalny w zimie, a maksymalny latem i wynosi średnio do 7,5 h. Jest to zależne od zachmurzenia, którego maksymalne wartości przypadają na listopad i grudzień, najniższe zaś na sierpień i wrzesień¹⁷.

Warunki klimatyczne gminy niezbyt sprzyjają rozwojowi gospodarki rolnej i powodują późniejsze dojrzewanie roślin. Spowodowane jest to występowaniem przymrozków, które trwają od 18 października do około 7 maja. Okres wegetacyjny przy opóźnionej o około dwa tygodnie wiosnie trwa 211 dni; za jego początek przyjmuje się 4 kwietnia, a za koniec 31 października¹⁸.

8.2 Gleby

Na terenie gminy największą powierzchnię zajmują gleby biellicowe i pseudobiellicowe odznaczające się małą zawartością próchnicy. Gleby te wykorzystywane są jako grunty orne i użytki zielone (III–IV klasa). Drugie miejsce pod względem powierzchni zajmują gleby brunatne właściwe, wylugowane i kwaśne na lessach i piaskach (II–VI klasa), które są bardzo zróżnicowane pod względem wartości użytkowej. Gleby te występują w okolicach Oblęgorka, Oblęgóra, Huciska, Kuźniaków, Strawczyna i Promnika. Na terenach niżej położonych oraz w dolinach rzek wytworzyły się czarne ziemie zdegradowane, które zagospodarowane są jako użytki zielone w sołectwach Korczyn, Strawczyn, Ruda

¹⁶ Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa 2000.

¹⁷ Strona internetowa Urzędu Gminy Strawczyn, www.strawczyn.pl, <http://pl.climate-data.org/>.

¹⁸ jw.

Strawczyńska, Chełmce i Promnik. Na terenach sołectw Chełmca i Oblęgorek występują również gleby glejowe, które wykształciły się w warunkach okresowego lub trwałego uwilgocenia, których przydatność wzrośnie po zmeliorowaniu. W miejscach, gdzie torf zalega na mineralnym podłożu powstały gleby murszowo-torfowe (III–VI klasy), które spotykane są w sołectwach Małogoskie, Promnik, Korczyn, Niedźwiedź, Kuźniaki i Chełmce. Gleby torfowe zajmują niewielki obszar w sołectwach Chełmce, Strawczyn, Kuźniaki, Korczyn, Ruda Strawczyńska, Strawczyn i Strawczynek. Najmniejszą powierzchnię w gminie zajmują rędziny brunatne¹⁹.

Najlepsze jakościowo grunty na terenie Gminy Strawczyn znajdują się we wschodniej i południowej jej części, pozostałą powierzchnię zajmują grunty słabszych klas.

8.3 Surowce mineralne

Na terenie Gminy Strawczyn znajdują się liczne złoża surowców mineralnych. Złoża te ze względu na nieopłacalność wydobywania, położenie na terenach objętych ścisłą ochroną oraz niskie parametry geologiczno-górnictwa nie przewidziane są do eksploatacji. Złoża zalegające na terenie gminy to²⁰:

- Dolomity – skały środkowego dewonu budujące Górę Zachetną w Chełmcach. Po przeróbce technologicznej mogą stanowić "czarny marmur"; wapienie dolomityczne są też dobrym surowcem do produkcji kruszywa. Zasoby tego surowca szacowane są na około 1 573 tys. ton.
- Piaskowce – znajdują się w masywie Góry Kuźniackiej, Perzowej, Sieniowskiej i Baraniej, we wzgórzach należących do Pasma Oblęgorskiego, a także w Chełmcach. Wiśniowe i rzadsze żółte piaskowce triasowe podobne są do znanego piaskowca tumlińskiego. Wykazują one pełną przydatność do produkcji bloków i płyt. Jednak ze względu na ochronę środowiska nie pozwala się na ich bezustanną eksploatację.
- Wapienie – powstały w okresie triasu i znajdują się na terenie wsi Strawczynek i w rejonie przysiółka Góra oraz pomiędzy Promnikiem a Rudą Strawczyńską. Nadają się do wykorzystania w budownictwie i drogownictwie.
- Surowce ilaste – są reprezentowane przez iły triasowe, gliny i lessy zaglinione. Iły triasowe triasu dolnego wraz z piaskowcem odsłaniają się w Paśmie Oblęgorskim. Złoża te nie były dotychczas eksploatowane. Gliny zwałowe były wydobywane

¹⁹ Program Ochrony Środowiska dla gminy Strawczyn na lata 2009–2016, Strawczyn 2008.

²⁰ Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla gminy Strawczyn na lata 2009–2016, Strawczyn 2010.

w Kuźniakach i stosowano je w hutnictwie wielkopiecowym. Lessy stanowią odrębną grupę skał ilastych. Występują one we wschodniej części Pasma Oblęgorskiego. Są one w znacznej części zaglinione i nadają się do produkcji kruszyw oraz cegły pełnej. Również ten surowiec nie był eksploatowany ze względu na ochronę środowiska oraz położenie na terenie parku krajobrazowego.

- Kruszywo naturalne – występuje na obszarze całej gminy w postaci różnych rodzajów piasku. Badania potwierdziły ich przydatność dla potrzeb budownictwa ogólnego i drogownictwa. Są one eksploatowane ze złoża "Strawczyn", którego zasoby wynoszą około 74 tys. ton. Złoże jest dobrej jakości i ma korzystną do eksploatacji miąższość.
- Baryt – występuje w rejonie Strawczyńka i Huciska. Dotychczas udokumentowano złoża Strawczynek I o zasobach 109,5 tys. ton i Strawczynek II o zasobach 1 573 tys. ton. Eksploatowany był do 1957 roku.

8.4 Zasoby przyrody

Gmina Strawczyn pod względem walorów przyrodniczych jest bardzo atrakcyjna. Na terenie gminy wyznaczono różnorakie formy ochrony przyrody. Jednym z najważniejszych obszarów chronionych jest Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy, który został utworzony w celu ochrony unikatowych zasobów przyrodniczych regionu świętokrzyskiego oraz licznych obiektów Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego ze względu na łączące na swoim obszarze bogactwo przyrodnicze z bogactwem zasobów kulturowych. Dodatkowo na terenie parku w granicach Gminy Strawczyn szczególnymi miejscami podlegającymi ochronie przyrodniczej są dwa rezerваты przyrody: „Barania Góra” i „Perzowa Góra”.

Na terenie gminy, obok istniejących rezerwatów przyrody, występują 3 obiekty geologiczne, które uznane są za pomniki przyrody nieożywionej:

- skałki św. Rozalii w Hucisku;
- usypisko głazów i bloków skalnych w Kuźniakach;
- odsłonięcie geologiczne na terenie złoża barytu w miejscowości Strawczynek.

Kolejną ważną formą ochrony przyrody na terenie gminy są obszary chronionego krajobrazu: Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu i Konecko-Łopuszański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Suchedniowsko-Oblęgorski OChK charakteryzuje się występowaniem licznych zabytków techniki przemysłu metalurgicznego i urządzeń hydrotechnicznych o unikalnym w skali kraju znaczeniu naukowym, kulturowym i krajoznawczym, położonych nad rzekami Bobrza, Kamionka i Łośna.

Natomiast Konecko-Łopuszański OChK posiada duże kompleksy leśne o charakterze naturalnym, reprezentowanym przez wielogatunkowe drzewostany z przewagą jodły i sosny, z domieszką dębu i świerku, buku i grabu. W środkowej i południowej części występują łąki wilgotne oraz duże obszary torfowisk niskich i przejściowych.

Ponadto na terenach wsi Strawczyn, na obszarze otuliny Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, będącego Suchedniowsko-Oblęgorskim Obszarem Chronionego Krajobrazu położony jest użytek ekologiczny „Śródleśne oczko wodne”.

Na terenie Gminy Strawczyn występują również obszary należące do sieci Natura 2000, takie jak:

- Specjalny Obszar Ochrony Lasu Suchedniowskie (kod PLH260010);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Bobrzy (kod PLH260014).

Oprócz ww. form ochrony przyrody na terenie Gminy Strawczyn znajduje się fragment obszaru węzłowego krajowej sieci ekologicznej EKONET-PL o randze międzynarodowej (31M Świętokrzyski). Obszar ten bezpośrednio łączy się z obszarem o randze krajowej (20K Cisowsko-Orłowińskim) oraz z korytarzami o randze krajowej (62K Garbu Gielniowskiego, 60K Małogoski, 63K Nidy)²¹.

²¹ *Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2009–2016.*

9. Porównanie Gminy Strawczyn do Polski, województwa świętokrzyskiego i innych jednostek samorządu terytorialnego z powiatu kieleckiego

W tabelach od 13 do 24 Gmina Strawczyn została przedstawiona w zestawieniu z gminami powiatu kieleckiego, powiatem kieleckim, województwem świętokrzyskim i Polską. Przedstawione dane odnoszą się m.in. do struktury ludności oraz sytuacji finansowej gminy. Gmina Strawczyn jest piętnastą co do wielkości gminą powiatu kieleckiego oraz szóstą pod względem gęstości zaludnienia w stosunku do pozostałych gmin z terenu powiatu.

Tabela 13 Powierzchnia terenu i gęstość zaludnienia – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Powierzchnia		Gęstość zaludnienia na 1 km ²
	ha	km ²	
Polska	31 267 967	312 679	123
Województwo świętokrzyskie	1171050	11711	108
Powiat kielecki	224607	2246	93
Gmina Strawczyn	8626	86	122
Gmina Bieliny	8809	88	115
Miasto i Gmina Bodzentyn	16032	160	73
Miasto i Gmina Chęciny	12728	127	118
Miasto i Gmina Chmielnik	14219	142	81
Miasto i Gmina Daleszyce	22218	222	70
Gmina Górnio	8326	83	167
Gmina Łagów	11303	113	61
Gmina Łopuszno	17681	177	51
Gmina Masłów	8627	86	123
Gmina Miedziana Góra	7111	71	157
Gmina Mniów	9521	95	98
Gmina Morawica	14045	140	111
Gmina Nowa Słupia	8594	86	112
Gmina Piekoszów	10250	103	158
Gmina Pierzchnica	10460	105	46
Gmina Raków	19109	191	30
Gmina Sitkówka-Nowiny	4560	46	168
Gmina Zagnańsk	12487	125	104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 14 Liczba ludności – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Liczba ludności						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	38135876	38167329	38529866	38538447	38533299	38495659	38478602
Województwo świętokrzyskie	1272784	1270120	1282546	1278116	1273995	1268239	1263176
Powiat kielecki	200623	201643	205475	206261	207085	207588	208066
Gmina Strawczyn	9983	10063	10166	10254	10288	10346	10453
Gmina Bieliny	9907	9910	10114	10135	10131	10149	10171
Miasto i Gmina Bodzentyn	11593	11660	11810	11789	11749	11729	11697
Miasto i Gmina Chęciny	14808	14817	15111	15082	15136	15082	15022
Miasto i Gmina Chmielnik	11543	11531	11547	11601	11572	11566	11477
Miasto i Gmina Daleszyce	15084	15189	15463	15516	15534	15556	15625
Gmina Górno	13200	13292	13509	13605	13710	13770	13881
Gmina Łagów	6817	6772	7010	7000	7018	6978	6922
Gmina Łopuszno	9005	9007	9060	9059	9080	9038	9043
Gmina Masłów	9751	9848	10324	10381	10468	10468	10565
Gmina Miedziana Góra	10257	10342	10674	10782	10949	11074	11182
Gmina Mniów	9272	9287	9393	9399	9387	9346	9355
Gmina Morawica	13897	14149	14634	14910	15129	15373	15603
Gmina Nowa Słupia	9588	9644	9821	9748	9708	9673	9636
Gmina Piekoszów	15635	15738	15857	15966	16146	16284	16286
Gmina Pierzchnica	4815	4831	4814	4812	4836	4814	4821
Gmina Raków	5644	5647	5869	5830	5797	5762	5729
Gmina Sitkówka-Nowiny	7047	7119	7420	7492	7531	7587	7651
Gmina Zagnańsk	12777	12797	12879	12900	12916	12993	12947

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku omówiona została w rozdziale drugim, charakteryzującym szczegółowo sytuację demograficzną gminy. Na podstawie danych przedstawionych w tabeli 15 możemy zaobserwować że Gmina Strawczyn jest jedną z „młodszych” gmin powiatu kieleckiego: liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym jest wyższa jedynie w dwóch innych gminach, również tylko w dwóch gminach jest mniejsza liczba ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 15 Ludność wg ekonomicznych grup wieku [%] – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym		Ludność w wieku produkcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym	
	2008	2014	2008	2014	2008	2014
Polska	19,3	18,0	64,5	63,0	16,2	19,0
Województwo świętokrzyskie	19,0	17,0	63,4	62,6	17,7	20,4
Powiat kielecki	22,2	19,6	63,5	64,7	14,3	15,8
Gmina Strawczyn	24,5	21,2	63,6	65,5	12,0	13,2
Gmina Bieliny	24,3	21,8	63,1	64,1	12,6	14,0
Miasto i Gmina Bodzentyn	21,1	18,6	62,1	64,2	16,8	17,2
Miasto i Gmina Chęciny	20,9	18,6	64,7	64,3	14,3	17,1
Miasto i Gmina Chmielnik	21,1	18,5	61,8	62,5	17,2	19,1
Miasto i Gmina Daleszyce	22,8	19,5	64,3	65,9	12,9	14,6
Gmina Górnio	24,4	21,5	64,6	65,8	11,0	12,7
Gmina Łagów	22,6	18,8	59,9	63,6	17,5	17,6
Gmina Łopuszno	23,0	20,0	61,7	63,0	15,3	16,9
Gmina Masłów	22,1	19,5	65,6	66,5	12,4	14,0
Gmina Miedziana Góra	21,2	20,0	66,1	66,0	12,7	14,0
Gmina Mniów	23,3	20,8	62,5	64,3	14,2	15,0
Gmina Morawica	22,9	21,6	65,3	65,4	11,8	13,0
Gmina Nowa Słupia	20,0	16,4	61,6	64,1	18,4	19,6
Gmina Piekoszów	23,1	20,3	64,1	65,5	12,7	14,2
Gmina Pierzchnica	21,8	19,3	59,4	62,4	18,7	18,4
Gmina Raków	20,9	17,4	59,1	61,9	20,0	20,8
Gmina Sitkówka-Nowiny	20,8	19,6	65,6	63,6	13,6	16,8
Gmina Zagnańsk	19,4	16,5	64,0	65,1	16,6	18,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bezrobocie na terenie powiatu kieleckiego jest bardzo zróżnicowane. Najwięcej bezrobotnych w wieku produkcyjnym w 2014 było w Gminie Mniów (11,0%), najmniej natomiast w Gminie Morawica (6,9%). Na terenie powiatu tylko w Gminie Morawica wskaźnik bezrobocia jest niższy niż średnia krajowa, wojewódzka i powiatu. W powiecie kieleckim Gmina Strawczyn w 2014 roku z bezrobociem na poziomie 7,6% zajmowała 4. miejsce.

Tabela 16 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Udział [%] bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	6,0	7,7	7,9	8,0	8,7	8,8	7,5
Województwo świętokrzyskie	9,6	10,4	10,1	10,3	10,8	11,3	9,5
Powiat kielecki	11,2	10,5	10,0	9,9	10,6	11,2	9,0
Gmina Strawczyn	9,0	8,7	8,2	8,5	9,4	9,4	7,6
Gmina Bieliny	10,6	9,4	9,3	9,8	11,7	11,1	9,5
Miasto i Gmina Bodzentyn	11,4	11,1	12,4	11,4	12,2	12,7	10,7
Miasto i Gmina Chęciny	12,3	13,6	9,4	9,3	11,0	11,6	8,2
Miasto i Gmina Chmielnik	14,1	13,2	14,6	13,9	13,1	14,8	11,1
Miasto i Gmina Daleszyce	12,5	11,2	10,2	9,9	10,8	11,4	9,7
Gmina Górnio	10,6	9,9	9,4	9,4	10,2	9,7	8,5
Gmina Łągow	12,6	9,0	8,7	9,0	8,8	11,2	8,9
Gmina Łopuszno	11,9	11,3	11,1	11,7	11,5	12,7	8,9
Gmina Masłów	8,0	7,8	7,5	7,9	9,0	9,1	7,4
Gmina Miedziana Góra	9,1	8,7	9,6	8,7	9,5	9,8	8,0
Gmina Mniów	18,1	17,7	14,5	13,2	13,0	13,6	11,9
Gmina Morawica	7,2	7,0	6,7	7,5	7,7	8,6	6,9
Gmina Nowa Słupia	14,3	11,7	10,7	10,6	11,2	13,7	10,1
Gmina Piekoszów	10,4	10,0	9,8	9,4	10,2	10,8	9,1
Gmina Pierzchnica	12,7	12,6	12,8	12,5	12,4	13,1	10,6
Gmina Raków	14,7	14,0	11,8	13,0	11,4	13,1	8,3
Gmina Sitkówka-Nowiny	8,5	8,2	9,0	9,1	10,0	10,3	7,5
Gmina Zagnańsk	9,7	8,4	9,0	8,5	10,9	10,9	8,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie powiatu kieleckiego, w gminach: Bodzentyn, Chmielnik, Morawica, Zagnańsk i Strawczyn średni wydatek na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca był wyższy od średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatu.

Gmina Strawczyn pod względem wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca uplasowała się na 5. miejscu pośród wszystkich gmin powiatu kieleckiego. Wskaźnik ten jest wyższy od średniej dla kraju, województwa i powiatu.

Tabela 17 Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	206	243	257	242	230	264
Województwo świętokrzyskie	151	185	307	292	217	228
Powiat kielecki	112	190	225	310	199	185
Gmina Strawczyn	118	115	292	318	299	296
Gmina Bieliny	60	72	69	104	90	137
Miasto i Gmina Bodzentyn	132	148	363	386	328	390
Miasto i Gmina Chęciny	141	218	195	154	141	127
Miasto i Gmina Chmielnik	314	335	306	617	399	304
Miasto i Gmina Daleszyce	127	136	211	247	147	174
Gmina Górnio	46	58	67	67	56	87
Gmina Łagów	53	68	75	104	156	198
Gmina Łopuszno	96	236	158	132	154	103
Gmina Masłów	48	49	75	70	94	75
Gmina Miedziana Góra	103	794	472	537	243	103
Gmina Mniów	107	47	53	62	70	124
Gmina Morawica	114	409	833	1506	471	357
Gmina Nowa Słupia	68	75	79	85	185	90
Gmina Piekoszów	92	158	102	176	86	61
Gmina Pierzchnica	106	103	108	132	113	135
Gmina Raków	55	105	82	55	76	88
Gmina Sitkówka-Nowiny	157	145	157	202	284	256
Gmina Zagnańsk	120	149	203	248	259	329

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

Tabela 18 prezentuje wydatki na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Pośród wszystkich gmin powiatu kieleckiego Gmina Strawczyn zajęła w 2013 roku 14. miejsce na 19. pod względem środków przeznaczanych na pomoc społeczną, co świadczy o korzystnej sytuacji mieszkańców gminy. Średnia wartość wydatkowanych środków jest niższa od średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego.

Tabela 18 Wydatki na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Wydatki na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	458	473	528	522	502	520
Województwo świętokrzyskie	511	543	715	637	596	611
Powiat kielecki	468	500	551	559	515	525
Gmina Strawczyn	457	523	592	582	458	454
Gmina Bieliny	555	628	635	695	575	571
Miasto i Gmina Bodzentyn	422	430	448	491	520	487
Miasto i Gmina Chęciny	405	421	456	468	472	448
Miasto i Gmina Chmielnik	497	551	636	688	652	672
Miasto i Gmina Daleszyce	434	472	550	544	511	517
Gmina Górno	606	636	712	685	594	590
Gmina Łagów	572	598	664	718	685	674
Gmina Łopuszno	487	509	554	622	559	559
Gmina Masłów	448	448	508	483	452	518
Gmina Miedziana Góra	366	382	508	458	381	382
Gmina Mniów	545	618	681	745	640	634
Gmina Morawica	429	484	489	427	400	436
Gmina Nowa Słupia	545	553	587	599	577	604
Gmina Piekoszów	457	448	502	497	436	436
Gmina Pierzchnica	578	550	647	725	716	703
Gmina Raków	508	524	536	564	567	611
Gmina Sitkówka-Nowiny	392	472	528	508	531	675
Gmina Zagnańsk	347	412	410	419	382	397

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

W tabelach 19 i 20 zaprezentowane zostały dochody stanowiące podatek od nieruchomości oraz środków transportowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Na terenie Gminy Strawczyn podatek od nieruchomości na 1 mieszkańca w 2013 roku wynosił 241 zł, co dawało gminie 9. miejsce w powiecie kieleckim. Wielkość ta była niższa od średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatu. Podatek od środków transportowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie Gminy Strawczyn był równy średniej krajowej, ale niższy od średniej dla województwa i powiatu.

Tabela 19 Dochody podatkowe – podatek od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Dochody podatkowe – podatek od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	353	372	392	422	457	487
Województwo świętokrzyskie	276	287	296	317	348	384
Powiat kielecki	225	231	244	257	293	334
Gmina Strawczyn	118	144	152	177	209	241
Gmina Bieliny	43	33	59	66	63	52
Miasto i Gmina Bodzentyn	103	107	103	112	122	219
Miasto i Gmina Chęciny	194	221	232	242	269	283
Miasto i Gmina Chmielnik	243	254	267	277	339	313
Miasto i Gmina Daleszyce	187	195	205	203	216	254
Gmina Górnio	90	108	107	112	132	138
Gmina Łagów	67	69	74	85	217	297
Gmina Łopuszno	82	78	79	81	80	79
Gmina Masłów	273	292	300	320	367	386
Gmina Miedziana Góra	157	162	156	174	194	215
Gmina Mniów	61	59	61	68	84	130
Gmina Morawica	331	326	338	367	444	516
Gmina Nowa Słupia	77	75	74	86	92	105
Gmina Piekoszów	243	246	282	298	294	373
Gmina Pierzchnica	189	183	190	192	193	224
Gmina Raków	114	127	120	125	136	230
Gmina Sitkówka-Nowiny	1947	1921	1989	2065	2334	2514
Gmina Zagnańsk	167	169	192	182	206	231

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

Tabela 20 Dochody podatkowe – podatek od środków transportowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Dochody podatkowe – podatek od środków transportowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	22	22	22	23	24	24
Województwo świętokrzyskie	22	22	23	24	25	25
Powiat kielecki	23	25	27	29	32	31
Gmina Strawczyn	19	19	26	26	26	24
Gmina Bieliny	37	37	38	48	53	54
Miasto i Gmina Bodzentyn	18	18	20	18	28	24
Miasto i Gmina Chęciny	30	41	43	48	59	50
Miasto i Gmina Chmielnik	14	15	20	20	21	21
Miasto i Gmina Daleszyce	20	18	20	20	27	21
Gmina Górno	28	29	39	39	39	39
Gmina Łagów	13	16	15	19	23	24
Gmina Łopuszno	37	38	40	43	44	50
Gmina Masłów	9	13	15	15	21	20
Gmina Miedziana Góra	33	29	34	34	38	36
Gmina Mniów	13	14	13	14	18	20
Gmina Morawica	35	36	38	42	45	46
Gmina Nowa Słupia	8	9	10	10	12	11
Gmina Piekoszów	24	28	33	33	32	30
Gmina Pierzchnica	23	18	21	28	25	25
Gmina Raków	11	8	8	11	14	13
Gmina Sitkówka-Nowiny	53	50	46	37	36	32
Gmina Zagnańsk	17	18	18	20	22	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

W tabelach 21 i 22 przedstawiono udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa będący odpowiednio: podatkiem dochodowym od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz podatkiem dochodowym od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

W powiecie kieleckim Gmina Strawczyn zajmuje 10. miejsce pod względem wysokości podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do średniej krajowej podatek ten jest dwa razy mniejszy. Znacznie gorzej wygląda sytuacja gminy pod względem podatku od osób prawnych, który w 2013 roku w Gminie Strawczyn wyniósł 0,84 zł i był ponad 60 razy niższy niż średnia krajowa.

Tabela 21 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	645	611	603	657	687	725
Województwo świętokrzyskie	415	387	389	440	466	498
Powiat kielecki	285	270	273	323	353	412
Gmina Strawczyn	320	291	275	347	312	361
Gmina Bieliny	179	165	194	225	294	307
Miasto i Gmina Bodzentyn	220	182	178	212	243	281
Miasto i Gmina Chęciny	352	338	339	396	395	475
Miasto i Gmina Chmielnik	216	180	193	246	271	306
Miasto i Gmina Daleszyce	266	246	254	307	369	414
Gmina Górnio	219	185	204	254	286	328
Gmina Łagów	141	117	128	162	207	241
Gmina Łopuszno	223	174	180	199	228	269
Gmina Masłów	420	443	432	474	523	560
Gmina Miedziana Góra	404	374	356	414	440	531
Gmina Mniów	163	133	152	178	208	532
Gmina Morawica	416	516	446	481	539	587
Gmina Nowa Słupia	235	227	235	298	338	358
Gmina Piekoszów	298	262	312	381	382	448
Gmina Pierzchnica	160	135	164	213	244	252
Gmina Raków	185	159	161	196	204	226
Gmina Sitkówka-Nowiny	411	417	387	457	488	551
Gmina Zagnańsk	387	345	358	430	463	492

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

Tabela 22 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie wybranych jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	68,73	60,35	52,57	59,17	58,43	54,13
Województwo świętokrzyskie	44,45	42,36	26,92	32,36	26,92	25,63
Powiat kielecki	18,31	15,65	11,59	16,44	10,60	10,57
Gmina Strawczyn	0,86	0,61	0,61	0,47	0,53	0,84
Gmina Bieliny	0,80	0,76	0,82	1,09	0,68	0,59
Miasto i Gmina Bodzentyn	7,10	3,64	2,05	0,28	-0,18	0,37
Miasto i Gmina Chęciny	9,79	10,10	5,78	7,42	7,02	3,29
Miasto i Gmina Chmielnik	3,10	1,18	4,18	13,04	15,31	7,59
Miasto i Gmina Daleszyce	3,73	2,65	3,93	3,13	2,78	4,70
Gmina Górnio	1,72	1,34	2,51	2,07	0,88	0,41
Gmina Łagów	4,54	6,37	0,83	-0,40	1,50	2,02
Gmina Łopuszno	1,82	1,54	1,97	0,67	1,57	2,21
Gmina Masłów	4,95	5,98	7,67	4,04	19,58	-0,57
Gmina Miedziana Góra	6,20	9,49	0,82	0,98	0,69	0,96
Gmina Mniów	3,49	0,39	1,14	0,27	0,40	0,75
Gmina Morawica	19,16	23,94	8,21	8,46	8,33	3,21
Gmina Nowa Słupia	3,05	1,43	1,95	3,16	1,14	2,28
Gmina Piekoszów	33,42	24,60	36,85	44,64	22,00	24,68
Gmina Pierzchnica	1,70	1,65	1,41	3,52	5,78	7,52
Gmina Raków	0,35	0,10	0,52	0,51	0,49	0,78
Gmina Sitkówka-Nowiny	298,98	252,17	153,85	266,42	127,48	168,64
Gmina Zagnańsk	14,74	9,21	8,88	6,87	9,42	9,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W tabelach 23 i 24 przedstawiona została wielkość subwencji ogółem oraz subwencji oświatowej w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Subwencja w Gminie Strawczyn jest większa od średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatu. Wysoka subwencja negatywnie obrazuje sytuację gospodarczą gminy.

Tabela 23 Subwencja ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Subwencja ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	790	872	895	928	984	996
Województwo świętokrzyskie	874	971	997	1018	1060	1072
powiat kielecki	1083	1175	1190	1207	1242	1237
Gmina Strawczyn	1136	1210	1220	1246	1342	1267
Gmina Bieliny	1362	1512	1550	1612	1562	1575
Miasto i Gmina Bodzentyn	1224	1327	1295	1328	1412	1457
Miasto i Gmina Chęciny	833	910	927	942	973	986
Miasto i Gmina Chmielnik	1068	1209	1287	1326	1325	1241
Miasto i Gmina Daleszyce	1130	1180	1253	1258	1288	1280
Gmina Górno	1167	1276	1331	1307	1341	1351
Gmina Łagów	1379	1570	1532	1500	1523	1504
Gmina Łopuszno	1391	1580	1542	1504	1532	1565
Gmina Masłów	725	794	765	704	716	755
Gmina Miedziana Góra	910	1042	989	1026	1113	1104
Gmina Mniów	1339	1555	1619	1651	1680	1659
Gmina Morawica	813	807	835	857	927	941
Gmina Nowa Słupia	1285	1384	1387	1403	1486	1474
Gmina Piekoszów	903	932	994	1069	992	990
Gmina Pierzchnica	1230	1364	1403	1457	1479	1512
Gmina Raków	1345	1454	1402	1409	1490	1526
Gmina Sitkówka-Nowiny	932	909	875	927	1132	1065
Gmina Zagnańsk	990	1048	1039	1054	1058	1046

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

Tabela 24 Subwencja oświatowa w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego

Jednostka terytorialna	Subwencja oświatowa w przeliczeniu na 1 mieszkańca					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	625	673	700	738	789	798
Województwo świętokrzyskie	626	677	706	738	773	779
Powiat kielecki	713	751	769	798	847	839
Gmina Strawczyn	707	747	808	837	903	858
Gmina Bieliny	764	831	851	932	957	945
Miasto i Gmina Bodzentyn	727	726	722	746	799	809
Miasto i Gmina Chęciny	590	635	638	683	725	715
Miasto i Gmina Chmielnik	655	719	774	828	848	825
Miasto i Gmina Daleszyce	683	723	742	774	812	788
Gmina Górnio	700	736	772	757	821	815
Gmina Łagów	797	852	891	902	944	957
Gmina Łopuszno	813	913	864	834	862	850
Gmina Masłów	556	570	573	581	611	613
Gmina Miedziana Góra	633	717	703	741	789	818
Gmina Mniów	744	821	862	899	942	893
Gmina Morawica	757	770	798	824	893	912
Gmina Nowa Słupia	779	815	846	864	943	925
Gmina Piekoszów	714	747	797	868	905	939
Gmina Pierzchnica	735	753	781	838	876	905
Gmina Raków	786	779	752	777	828	796
Gmina Sitkówka-Nowiny	932	909	875	927	1083	1010
Gmina Zagnańsk	692	703	713	709	740	715

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane zaokrąglone do pełnych wartości)

Wnioski z analizy Gminy Strawczyn

1. W Gminie Strawczyn następuje systematyczny wzrost liczby ludności, na który wpływ ma dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji. Pomimo korzystnej sytuacji demograficznej na terenie gminy następuje spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Sytuacja ta świadczy o starzeniu się społeczeństwa, co w dłuższej perspektywie czasu będzie wpływać niekorzystnie na gospodarkę gminy.
2. Zmniejszający się udział osób w wieku przedprodukcyjnym odzwierciedla się w systematycznie spadającej liczbie dzieci w szkołach podstawowych na terenie gminy.
3. W celu poprawy sytuacji demograficznej w Gminie Strawczyn należy stworzyć odpowiednie warunki zachęcające mieszkańców do zamieszkania na terenie gminy. Działaniami tymi może być tworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej dla młodych rodziców oraz pomoc i wsparcie przy powrocie rodziców do pracy poprzez zapewnienie dzieciom miejsc w przedszkolach oraz utworzenie placówki opieki żłobkowej.
4. Gmina Strawczyn posiada bardzo korzystne położenie. Oddalona jest o 20 km od stolicy województwa Kielc, przy drodze wojewódzkiej relacji Kielce–Częstochowa. Stwarza to młodym mieszkańcom gminy możliwość podejmowania nauki oraz pracy na terenie Miasta Kielce.
5. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i mieszkaniowej gminy powinny przyczynić się w dłuższej perspektywie czasu do wzrostu dochodów własnych w dochodach ogółem co z kolei wpłynie na sytuację finansową gminy.
6. Sytuacja na rynku pracy w Gminie Strawczyn jest lepsza niż w powiecie kieleckim i województwie świętokrzyskim. Do największych pracodawców na terenie gminy należy zaliczyć: Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami sp. z o.o. w Promniku, PW DEFRO w Rudzie Strawczyńskiej, Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku oraz Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji i Terapii „Złota rybka” w Oblęgorze.
7. Gmina Strawczyn posiada potencjał w postaci młodych mieszkańców, przejawiający się wysokimi wynikami ze sprawdzianu szóstoklasistów oraz egzaminów gimnazjalnych. W 2014 roku wyniki z egzaminów po szkole podstawowej oraz testów gimnazjalnych były wyższe od średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego.

8. Do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy przyczynia się również realizacja projektów dofinansowanych z funduszy unijnych. W latach 2007–2013 na terenie Gminy Strawczyn zrealizowano 13 projektów z RPO WŚ, gdzie średnia wartość dofinansowania na 1 mieszkańca wynosiła 5 950,75 zł. Gmina Strawczyn powinna nadal korzystać z funduszy europejskich, pozyskując jak najwięcej środków na nowe projekty w ramach programów unijnych na lata 2014–2020.
9. Na terenie gminy funkcjonują dwa Ośrodki Zdrowia, ponadto ze względu na swoje położenie mieszkańcy korzystają również ze służby zdrowia na terenie Miasta Kielce. Realizacją zadań polityki społecznej zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnim badanym roku (2013) była wyższa od średniej dla Polski i województwa. Negatywną sytuację w gminie odzwierciedla wskaźnik liczby dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Pomimo tego iż od 2008 roku spadł on prawie o 100% (z 2 044 w 2008 r. do 1 194 w 2013 r.) to jest on nadal prawie dwukrotnie wyższy od średniej dla Polski (607) i wyższy od średniej dla województwa (765).
10. Na terenie gminy w miejscowości Strawczyn funkcjonuje Komisariat Policji, którego zasięg terytorialny obejmuje Gminę Łopuszno, Miedzianą Górę, Mniów i Strawczyn. Ponadto nad bezpieczeństwem czuwa sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowanych w miejscowościach: Chełmce, Hucisko, Oblęgorek, Promnik, Strawczyn i Strawczynek.
11. Na obszarze gminy w 2014 roku zarejestrowanych było 29 stowarzyszeń i organizacji społecznych, działających na rzecz mieszkańców gminy. W 2014 roku wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców dla Gminy Strawczyn (28) był niższy od średniej w Polsce (33) oraz w województwie świętokrzyskim (30), dlatego też ważne jest, aby zachęcać mieszkańców do angażowania się w działalność *non-profit* i aktywizować społeczność lokalną.
12. Gmina Strawczyn posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę drogową. Sieć drogową tworzą drogi gminne, wojewódzkie oraz powiatowe, których stan techniczny jest dobry. Gmina posiada również dobrze rozwiniętą sieć wodno-kanalizacyjną, co umożliwia ciągły dostęp mieszkańcom do bieżącej wody i bezpieczne odprowadzanie wytworzonych ścieków. Na terenie gminy nie występuje sieć gazowa. Pomimo wzrastającej liczby mieszkańców odnotowywano spadek zebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

13. Gmina Strawczyn to również bogate walory przyrodnicze. Ponad 20% jej powierzchni stanowią lasy wchodzące w skład obszarów chronionych. Na terenie gminy występują liczne zabytki świadczące o historii i kulturze tego regionu. Najchętniej odwiedzanym zabytkiem na terenie gminy jest Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku.

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie Gminy Strawczyn na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego	5
---	---

Spis tabel

Tabela 1 Struktura użytkowania gruntów w Gminie Strawczyn w 2013 roku	6
Tabela 2 Liczba podstawowych przestępstw popełnionych w Gminie Strawczyn w latach 2013–2014.....	16
Tabela 3 Średnie wyniki w punktach uzyskane ze sprawdzianu w klasie 6 szkoły podstawowej w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim oraz gminach powiatu kieleckiego w latach 2008–2014	19
Tabela 4 Średnie wyniki % ze wszystkich egzaminów gimnazjalnych w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w latach 2008–2014.....	21
Tabela 5 Wykaz zabytków w Gminie Strawczyn	25
Tabela 6 Frekwencja w wyborach samorządowych w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2010 i 2014	30
Tabela 7 Frekwencja w wyborach prezydenckich w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2005 i 2010	31
Tabela 8 Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2007 i 2011.....	32
Tabela 9 Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i gminach powiatu kieleckiego w roku 2009 i 2014.....	33
Tabela 10 Odcinki dróg powiatowych na terenie Gminy Strawczyn.....	34
Tabela 11 Wartość dofinansowania z RPO WŚ w latach 2007–2013 w gminach powiatu kieleckiego	56
Tabela 12 Atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego w 2014 roku	58
Tabela 13 Powierzchnia terenu i gęstość zaludnienia – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	63
Tabela 14 Liczba ludności – porównanie jednostek samorządu terytorialnego.....	64
Tabela 15 Ludność wg ekonomicznych grup wieku [%] – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	65

Tabela 16 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – porównanie jednostek samorządu terytorialnego.....	66
Tabela 17 Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	67
Tabela 18 Wydatki na pomoc społeczną w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	68
Tabela 19 Dochody podatkowe – podatek od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	69
Tabela 20 Dochody podatkowe – podatek od środków transportowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	70
Tabela 21 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	71
Tabela 22 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie wybranych jednostek samorządu terytorialnego	72
Tabela 23 Subwencja ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	73
Tabela 24 Subwencja oświatowa w przeliczeniu na 1 mieszkańca – porównanie jednostek samorządu terytorialnego	74

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014.....	7
Wykres 2 Struktura wieku ludności w Gminie Strawczyn w roku 2014	7
Wykres 3 Prognoza ludności w województwie świętokrzyskim na lata 2020 i 2025 (wg danych z 2014 roku).....	8
Wykres 4 Prognoza ludności w powiecie kieleckim na lata 2020 i 2025 (wg danych z 2014 roku)	8
Wykres 5 Przyrost naturalny w Gminie Strawczyn w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2008–2014	9
Wykres 6 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn.....	9
Wykres 7 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	10
Wykres 8 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn.....	10
Wykres 9 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014.....	11
Wykres 10 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn.....	11
Wykres 11 Liczba zawartych małżeństw w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014.....	12
Wykres 12 Liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn.....	12
Wykres 13 Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	13
Wykres 14 Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	14

Wykres 15 Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	14
Wykres 16 Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	15
Wykres 17 Liczba przestępstw popełnionych w Gminie Strawczyn w latach 2013–2014.....	15
Wykres 18 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	16
Wykres 19 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	17
Wykres 20 Liczba uczniów w szkołach podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	18
Wykres 21 Liczba uczniów w szkołach podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	18
Wykres 22 Średnie wyniki w punktach uzyskane ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014 (maks. liczba punktów 40).....	19
Wykres 23 Średnie wyniki w punktach uzyskane ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn (maks. liczba punktów 40).....	19
Wykres 24 Średnie wyniki % ze wszystkich egzaminów gimnazjalnych w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn.....	20
Wykres 25 Liczba odwiedzających Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku w latach 2010–2014.....	26
Wykres 26 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014.....	28
Wykres 27 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	29
Wykres 28 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2010 i 2014	29

Wykres 29 Frekwencja w wyborach prezydenckich w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2005 i 2010	31
Wykres 30 Frekwencja w wyborach do Sejmu i Senatu w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2007 i 2011	32
Wykres 31 Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Polsce, województwie świętokrzyskim, powiecie kieleckim i Gminie Strawczyn w roku 2009 i 2014	33
Wykres 32 Budynki nowe oddane do użytkowania w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014.....	35
Wykres 33 Budynki nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	35
Wykres 34 Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	36
Wykres 35 Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	36
Wykres 36 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ² w przeliczeniu na 1 osobę w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	37
Wykres 37 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ² w przeliczeniu na 1 osobę w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	37
Wykres 38 Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	39
Wykres 39 Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn w roku 2008 i 2013.....	39
Wykres 40 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	40
Wykres 41 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn w roku 2008 i 2013.....	40
Wykres 42 Ilość zebranych w kg zmieszanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	41

Wykres 43 Ilość zebranych w kg zmieszanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	41
Wykres 44 Podmioty wpisane do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Strawczyn w latach 2009–2014.....	43
Wykres 45 Podmioty wpisane do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn.....	43
Wykres 46 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Strawczyn w latach 2009–2013	44
Wykres 47 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	44
Wykres 48 Podmioty gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014	45
Wykres 49 Podmioty gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	45
Wykres 50 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Strawczyn w latach 2008–2014	46
Wykres 51 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	46
Wykres 52 Dochody i wydatki ogółem w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	47
Wykres 53 Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	48
Wykres 54 Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	48
Wykres 55 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013.....	49
Wykres 56 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	49

Wykres 57 Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	50
Wykres 58 Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	50
Wykres 59 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	51
Wykres 60 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	51
Wykres 61 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	52
Wykres 62 Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	52
Wykres 63 Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	53
Wykres 64 Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	53
Wykres 65 Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	54
Wykres 66 Wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	54
Wykres 67 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Strawczyn w latach 2008–2013	55
Wykres 68 Wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 roku – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu kieleckiego i Gminy Strawczyn	55

Wykres 69 Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w województwie świętokrzyskim i powiecie kieleckim w roku 2008 i 2013 ... 55

Wykres 70 Wartość dofinansowania z RPO WŚ w latach 2007–2013 w przeliczeniu na 1 osobę w gminach powiatu kieleckiego..... 57

Bibliografia

1. *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2014 – Raport Syntetyczny w województwie*, Warszawa 2014.
2. *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2014*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2014.
3. Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa 2000.
4. Portal informacyjny Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych, <http://stat.gov.pl>.
5. Portal internetowy Encyklopedia Regionów, www.swietokrzyskie.regiopedia.pl.
6. Portal internetowy Interaktywna Mapa Polski, www.mapapolski.com.pl.
7. *Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2009–2016*, Strawczyn 2010.
8. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2009–2016*, Strawczyn 2008.
9. *Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg wojewódzkich z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne, część II – Drogi wojewódzkie*, Kielce 2014.
10. Rejestr Narodowego Instytutu Dziedzictwa, *Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, stan na 31 marca 2015 r.*, www.nid.pl.
11. Strona internetowa Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, www.cke.edu.pl.
12. Strona internetowa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl.
13. Strona internetowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Strawczynie, www.biblioteka.strawczyn.pl.
14. Strona internetowa Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.pl.
15. Strona internetowa Państwowej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl.
16. Strona internetowa Samorządowego Centrum Kultury i Sportu OLIMPIC w Strawczynie, www.olimpicstrawczyn.pl.
17. Strona internetowa Starostwa Powiatowego w Kielcach www.powiat.kielce.pl/star2/cieki-rowerowe/2296-sciezki-rowerowe.html.
18. Strona internetowa Urzędu Gminy Strawczyn, www.strawczyn.pl.

19. Strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013, www.rpo-swietokrzyskie.pl.
20. Strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, www.sejmik.kielce.pl.
21. Strona internetowa Urzędu Statystycznego w Kielcach, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014, Gmina Strawczyn, <http://kielce.stat.gov.pl>.
22. Uchwały Gminy Strawczyn w sprawie budżetu gminy w latach 2008–2013.